

การศึกษารวบรวมใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบ

วิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

นายบุญเสริม สัมนางค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION OF FOREIGN LANGUAGE (CHINESE
LANGUAGE) OF SCHOOLS WITH HIGH SCORES ON THE PROFESSIONAL AND
ACADEMIC APTITUDE TEST OF CHINESE LANGUAGE

Mr.Boonserm Sumnavong

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)
ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

โดย

นายบุญเสริม สัมนาวงศ์

สาขาวิชา

นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

.... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุญเสริม สัมมาวงศ์ : การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง (A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION OF FOREIGN LANGUAGE (CHINESE LANGUAGE) OF SCHOOLS WITH HIGH SCORES ON THE PROFESSIONAL AND ACADEMIC APTITUDE TEST OF CHINESE LANGUAGE)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา, 219หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง 2) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ประชากร ได้แก่ โรงเรียนที่นักเรียนมีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง จำนวน 6 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) การแจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. งานบริหารหลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร จัดเตรียมบุคลากรโดยให้ครูเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา จัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาตามความสามารถทางด้านภาษาและความถนัด ครูมีคาบสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 – 15 คาบ มีการจัดแผนการเรียนวิชาภาษาจีน โรงเรียนให้การสนับสนุนวัสดุหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านเว็บไซต์และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ปัญหาที่พบคือ ครูผู้สอนชาวจีนไม่สนใจวิชาชีพครูอย่างแท้จริง ครูผู้สอนชาวไทยขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาจีน และโรงเรียนไม่จัดห้องเฉพาะสำหรับวิชาภาษาจีน

2. งานสอน พบว่า ครูที่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรให้ความสนใจหลักสูตรแม่บท ครูวางแผนการสอนและจัดทำแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้โดยอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนและแบบเรียนที่ใช้สอน โดยจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน และให้ความรู้เพิ่มเติมด้านวัฒนธรรมและประเพณีจีน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งจากโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก ครูทำการพัฒนาสื่อการสอนเพิ่มเติมจากเนื้อหาในบทเรียน และใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย มีการจัดสอนซ่อมเสริมทั้งในและนอกเวลาเรียน และมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ปัญหาที่พบคือ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีน้อย และมีความสำคัญในการเบิกจ่ายงบประมาณ

ภาควิชา ... นโยบาย การจัดการและ ... ลายมือชื่อนิติศ ปฐพีกร สิงหาวิทย์

ความเป็นผู้นำทางการศึกษา

สาขาวิชา ... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ...

ปีการศึกษา ... 2553 ...

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

5183348627 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORDS : CURRICULUM / IMPLEMENTATION / CHINESE LANGUAGE / SCHOOLS WITH HIGH SCORES

BOONSERM SUMNAVONG : A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION OF FOREIGN LANGUAGE (CHINESE LANGUAGE) OF SCHOOLS WITH HIGH SCORES ON THE PROFESSIONAL AND ACADEMIC APTITUDE TEST OF CHINESE LANGUAGE. THESIS ADVISOR: PERMKIET KHAMAWATTANA, Ph.D. 219 pp.

The research aims to 1) To study the state of curriculum implementation of foreign language (Chinese Language) of schools with high scores on the professional and academic aptitude test of Chinese Language. 2) To study the problems of curriculum implementation of foreign language (Chinese Language) of schools with high scores on the professional and academic aptitude test of Chinese Language.

The populations of the study were 6 schools with high scores on the professional and academic aptitude test of Chinese Language. The research instruments were semi-structured interview sheets and documentary study form. The methods using to analyze were 1) The frequency distribution and presented in table with description. 2) Content analysis and presented in narrative form.

The findings of the research were as follows: 1) On curriculum management: most of schools manage on curriculum analysis, assign teachers to participate seminars, assign teachers for class by considering on language ability and average class around 10 – 15 periods per week, plan study program, support on teaching equipments and facilities, supervise and evaluate curriculum implementation and present curriculum to public by website and schools activities. There were some problems: Chinese teachers disregard in teacher career. Thai teachers lacked of knowledge and experience in teaching Chinese language's field. Schools lacked of room for Chinese language center. 2) On teaching: the teachers who took responsibilities for developing curriculum had duty on analyze basic curriculum. Teachers planned the lesson in advance depended on Chinese curriculum and complementary book, taught cover 4 language skills, used various teaching activities upon lesson content and students, taught Chinese culture and tradition, planned on extra-curriculum activities, developed and used various teaching equipments, organized remedial teaching for students in regular and extra-class, used various evaluation methods. There were some problems: lack of time on extra-curriculum activities and delay of budgeting.

Department : Education Policy, Management, and Leadership

Student's Signature .....

Field of Study : Supervision and Curriculum Development

Advisor's Signature *Permkiet Khamawattana*

Academic Year : 2010.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา จนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในสาขาวิชา ร่องศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ร่องศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด และอาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรง ที่กรุณาอบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณเสงี่ยม จิตจันทร์เพ็ญ คุณธัญลักษณ์ อิมอกใจ และคุณสุภาวรินทร์ ศรีเมืองแก้ว ที่คอยให้กำลังใจ ดูแล ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา

ขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรทุกคน ที่คอยห่วงใย รวมถึงเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยเป็นกำลังใจให้ และคอยร่วมทุกข์ร่วมสุขตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประวิทย์และคุณแม่พรทิพย์ สัมนางศ์ บุพการี ผู้ให้ชีวิต ให้ความรัก ความอบอุ่น และให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ดีกับผู้วิจัย รวมถึงกำลังใจและแรงเชียร์จากน้อง ๆ ในครอบครัวที่มีให้กับพี่ชายคนนี้เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร.....	12
- ความหมายของหลักสูตร.....	12
- องค์ประกอบของหลักสูตร.....	14
- ความสำคัญของหลักสูตร.....	15
2.2 การพัฒนาหลักสูตร.....	17
- ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร.....	17
- กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	17
2.3 การนำหลักสูตรไปใช้.....	23
- งานบริหารหลักสูตร.....	23
- งานการสอน.....	30
2.4 บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้.....	35
2.5 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	38
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45

บทที่	ช หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 50
	3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 50
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 50
	3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 52
	3.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล..... 53
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 54
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์..... 55
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและวิธีการแก้ไขใน..... 64
	การใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) แยกตามโรงเรียน
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และวิธีการแก้ไขใน..... 140
	การใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ในภาพรวม
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 151
	5.1 สรุปผลการวิจัย..... 151
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 160
	5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย..... 168
	5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป..... 169
	รายการอ้างอิง..... 170
	ภาคผนวก..... 174
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 219

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนและจำนวนผู้เรียนที่มีการเรียนการสอนภาษาจีน.....	2
2	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน พ.ศ. 2549 – 2553.....	3
3	จำนวนครูสัญชาติไทยและสัญชาติจีนในโรงเรียนรัฐและเอกชน.....	5
4	สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นศึกษานิเทศก์.....	56
5	สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหาร.....	58
6	สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอน.....	61

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารทำได้สะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ไม่สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยเพียงลำพัง จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งการแข่งขัน ผู้ที่มีความสามารถที่หลากหลายย่อมมีโอกาสที่ดีกว่าในการก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ภาษานับเป็นหนึ่งในการสื่อสารที่มีความสำคัญที่จะช่วยสร้างโอกาสให้แก่ผู้ที่มีความชำนาญในการก้าวเข้าไปสู่ความสำเร็จ นับตั้งแต่อดีตภาษาที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกก็คือ ภาษาอังกฤษ ตลอดระยะเวลาที่ประเทศไทยมีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภาษาอังกฤษก็ได้รับการส่งเสริมมาโดยตลอดในการศึกษาภาคบังคับ ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีคนใช้มากที่สุดในประเทศไทยก็ว่าได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ภายใต้นโยบายการปฏิรูปและการเปิดประเทศที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ของประเทศจีน ทำให้ประเทศจีนเข้ามามีบทบาทในสังคมโลกมากขึ้น ปัจจุบันประเทศจีนมีบทบาทสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกเป็นอย่างยิ่ง และยังมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดกระแสการเรียนรู้ภาษาจีนอันร้อนแรงขึ้น ภาษาจีนนับเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญเพราะเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากทั่วโลกเป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากจำนวนประชากรที่มีมากกว่า 1,300 ล้านคน และการที่คนจีนอาศัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้ภาษาจีนแพร่กระจายไปในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาที่สำคัญและเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในองค์การสหประชาชาติ

คนไทยเชื้อสายจีนเรียนภาษาจีนมาตั้งแต่อดีตเนื่องจากมีการย้ายมาตั้งถิ่นฐานของคนจีนในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และคนเหล่านั้นก็ยังคงสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาของตนอยู่ การศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยจึงถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับการอพยพผู้แผ่นดินไทยของชาวจีน แต่จากการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยและจีน ทำให้ส่งผลต่อวิวัฒนาการการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ประเทศจีน

ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยจึงถูกบีบคั้นและจับตามองอย่างใกล้ชิด ใครเรียนภาษาจีนมักจะถูกมองว่าเป็นพวกที่ฝักใฝ่ลัทธิคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1975 ประเทศไทยและจีนก็ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันขึ้น การเรียนการสอนภาษาจีนจึงได้เกิดขึ้นอีกครั้ง และเมื่อปี ค.ศ. 1992 การเรียนการสอนภาษาจีนก็ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้อย่างเสรีเหมือนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ และจากการที่บทบาทของจีนในสังคมโลกทวีความสำคัญยิ่งขึ้น ก็ทำให้รัฐบาลไทยหันมาให้การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างจริงจัง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและก้าวสู่มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนและจำนวนผู้เรียนที่มีการเรียนการสอนภาษาจีน

สังกัด	โรง/แห่ง	รัฐ	เอกชน	จำนวนผู้เรียน
โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	403	216	187	198,191
วิทยาลัยอาชีวศึกษา/โรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา	59	40	19	11,386
สถาบันอุดมศึกษา	71	61	10	16,855
โรงเรียนเอกชน 15 (2)	89	-	89	19,941
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	1	1	-	53,810
การศึกษานอกโรงเรียน	10	10	-	-
รวม	633	328	305	290,183

แหล่งข้อมูล: แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ 2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน พ.ศ. 2549-2553

เป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด						
กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนทั้งหมด (คน) (สถิติปี 2548)	ผู้เรียนภาษาจีน (คน)				
		2549	2550	2551	2552	2553
1. นร./นศ.ได้เรียน ภาษาจีนและผ่าน เกณฑ์มาตรฐาน ตามสัดส่วน	124,000					
- น.ร.ม.ปลายจบ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.6)	507,903	100,000 (20%)	100,000 (20%)	100,000 (20%)	100,000 (20%)	100,000 (20%)
- นศ. จบ ปวช.	174,259	35,000 (20%)	35,000 (20%)	35,000 (20%)	35,000 (20%)	35,000 (20%)
- นศ. จบ ป.ตรี	414,014	83,000 (20%)	83,000 (20%)	83,000 (20%)	83,000 (20%)	83,000 (20%)
2. นร./นศ. ทั่วไปที่มี ความสามารถพิเศษ	-	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000
3. ปชก.วัยแรงงานได้ เรียนภาษาจีนและ สื่อสารในการ ประกอบอาชีพ	49,540,979	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000

หมายเหตุ: สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และ 3 (ประถมศึกษา และมีธยมศึกษาตอนต้น) ศธ.จะสนับสนุนให้หน่วยงานเอกชนจัดสอนตามความต้องการของท้องถิ่น

แหล่งข้อมูล: แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) ของกระทรวงศึกษาธิการ

แต่ถึงอย่างไรก็ตามการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยก็ยังมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย จากการศึกษาของสำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน (2549) พบว่าปัญหาของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยนั้นประกอบไปด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่

ด้านหลักสูตร: ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้จัดอย่างต่อเนื่อง เมื่อเรียนจบในระดับชั้นหนึ่งก็ต้องไปเริ่มต้นในระดับพื้นฐานใหม่ในระดับชั้นต่อไป ทำให้ไม่สามารถยึดมาตรฐานหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ และยังขาดตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานเฉพาะของการเรียนการสอนภาษาจีนเอง

ด้านหนังสือและสื่อการเรียนการสอน: หนังสือและสื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาแต่ละแห่งยังคงมีความหลากหลาย ทั้งที่พัฒนาโดยสถานศึกษาเอง จากสำนักพิมพ์ในประเทศ และจากสำนักพิมพ์ต่างประเทศ ทำให้ระดับคุณภาพมีความแตกต่างกัน

ด้านครูสอนภาษาจีน: เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาจีนได้รับการสนใจอย่างกว้างขวาง ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชนมีครูผู้สอนภาษาจีนไม่เพียงพอ และครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบหลักสูตรทางการสอนภาษาจีนโดยตรง โดยครูส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่สามารถพูดภาษาจีนได้หรือเคยเรียนภาษาจีนมา และครูบางส่วนที่จบวิชาเอกภาษาจีนมาจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยซึ่งเริ่มเรียนขั้นพื้นฐานในชั้นปีที่ 1 ทำให้เมื่อจบออกมามีความรู้ทางภาษาจีนที่ไม่ลึกซึ้งเท่าที่ควร นอกจากนี้ครูที่เป็นสัญชาติไทยแล้ว รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนยังได้ให้ความช่วยเหลือจัดส่งครูมาสอนในประเทศไทยด้วย ซึ่งครูที่ได้รับการจัดส่งมานั้นจะมีความรู้ในภาษาจีนอย่างลึกซึ้ง แต่ก็มีส่วนที่จะต้องปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย

ตารางที่ 3 จำนวนครูสัญชาติไทยและสัญชาติจีนในโรงเรียนรัฐและเอกชน

ภาค	ร.ร.รัฐ	ครูสัญชาติไทย			ครูสัญชาติจีน			
		จำนวน	ร.ร.	จำนวน	ร.ร.รัฐ	จำนวน	ร.ร.	จำนวน
		ครู	เอกชน	ครู	ครู	เอกชน	ครู	
กทม.	70	81	23	52	45	60	25	53
เหนือ	72	93	16	36	59	81	13	31
กลาง	44	60	13	26	51	74	12	32
อีสาน	29	57	3	5	33	48	2	4
ตะวันออก	16	26	6	19	25	39	8	41
ใต้	34	43	9	14	38	49	11	37
รวม	240	360	70	152	251	347	70	194

หมายเหตุ: (1) ครูสัญชาติจีนในโรงเรียนรัฐจำนวน 5 คนเป็นชาวใต้หวันในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคละ 2 คน และภาคใต้ 1 คน

(2) ครูสัญชาติจีนในโรงเรียนเอกชนเป็นชาวใต้หวัน 4 คน อยู่ในเขตกรุงเทพฯ

แหล่งข้อมูล: การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถม-มัธยมศึกษา ของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การใช้หลักสูตรนับว่ามีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง หากผู้นำหลักสูตรไปใช้ขาดความรู้ความเข้าใจหรือนำไปใช้ไม่ถูกต้อง หลักสูตรก็อาจจะประสบความสำเร็จล้มเหลวได้ ดังที่ สันต์ ธรรมบำรุง (2527) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าจะเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัดเจน หลักสูตรนั้นเปรียบเสมือนทฤษฎี การนำไปใช้เปรียบเสมือนภาคปฏิบัติ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ต้องควบคู่สอดคล้องกันฉันใด หลักสูตรและการนำไปใช้ก็สอดคล้องกันฉันนั้น การใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ หลังจากที่สร้างหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องมีการนำหลักสูตรนั้นไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้หลักสูตรจะหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การใช้หลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ถึงแม้หลักสูตรจะพัฒนาได้ดีเพียงใดก็ตาม ถ้าการใช้

หลักสูตรดำเนินไปอย่างอย่างขาดประสิทธิภาพ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่ง ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้หลักสูตรว่า การใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะถ้าไม่มีการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรนั้นก็ไม่มี ความหมาย ถึงแม้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะดีเลิศหรือเหมาะสมมากเพียงใดก็ตาม หากการใช้หลักสูตรขาดซึ่งประสิทธิภาพ ก็ยากที่หลักสูตรนั้นจะบรรลุตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสังัด อุทรานันท์ (2532) ที่ถือว่าขั้นตอนของการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตรเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรแม้สร้างไว้ดีเพียงใดก็ตาม ก็ยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากการใช้หลักสูตรดำเนินไปอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นเพื่อศึกษาถึงสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร อันจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง โดยใช้ข้อมูลผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีน (PAT 7.4) ครั้งที่ 2 ปี 2552 มาเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยทำการเลือกโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการสอบสูง โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในการสอบอยู่ในกลุ่มสูงคิดเป็น 30% ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน และเลือกจากโรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนไม่น้อยกว่า 30 คน ทำให้ได้โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการสอบสูงทั้งหมด 6 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น

สถานศึกษาของรัฐจำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

สถานศึกษาของเอกชนจำนวน 4 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
2. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
3. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
4. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์

ผลจากการศึกษาด้านการใช้หลักสูตรนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสามารถใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนอื่น ๆ นำไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพการบริหารจัดการของแต่ละโรงเรียน อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง
2. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนทั้งหมด 6 โรง

เป็นสถานศึกษาของรัฐจำนวน 2 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

เป็นสถานศึกษาของเอกชนจำนวน 4 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
2. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

3. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

4. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์

โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบไปด้วย

1. ผู้นิเทศ

2. ผู้บริหาร

3. ครูผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน)

3. การศึกษาวิจัยจะใช้กรอบแนวคิดในการใช้หลักสูตร ของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้แบ่งการใช้หลักสูตรเป็น 2 งาน คือ งานบริหารหลักสูตร และงานสอน สามารถแบ่งย่อยได้ดังนี้

3.1 งานบริหารหลักสูตร

3.1.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

3.1.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

3.1.3 การจัดครูเข้าสอน

3.1.4 การจัดตารางสอน

3.1.5 การจัดแผนการเรียน

3.1.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

3.1.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

3.1.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

3.1.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

3.2 งานสอน

3.2.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

3.2.2 การวางแผนการสอน

3.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.2.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

3.2.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

3.2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) โดยอ้างอิงจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง หมายถึง โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีน (PAT 7.4) ครั้งที่ 2 ปี 2552 ที่มีคะแนนเฉลี่ยในการสอบคิดเป็น 30% ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน และเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนไม่น้อยกว่า 30 คน

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งงานบริหารหลักสูตร และงานสอน

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจริงและเป็นอุปสรรคต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในงานบริหารหลักสูตร และงานสอน

หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) หมายถึง หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ที่โรงเรียนได้พัฒนาขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งในรายงานการวิจัยจะใช้คำว่า หลักสูตรภาษาจีน แทน

ผู้นิเทศ หมายถึง ผู้ที่เข้าทำกรณินเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูงทั้งศึกษานิเทศก์จากเขตพื้นที่และผู้นิเทศจากหน่วยงานภายนอกซึ่งเป็นบริษัทเอกชน

ผู้บริหาร หมายถึง รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ในระดับช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) และครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ที่เปิดสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4 ของโรงเรียนที่มีผลการสอบ

วิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ที่เปิดสอนวิชาภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลให้ผู้นิเทศ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการดำเนินงานการใช้หลักสูตรภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลในการใช้หลักสูตรสำหรับสถานศึกษาที่จะดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรภาษาจีน
3. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีน ที่จะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง โดยศึกษาสภาพและปัญหาของการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

1.3 ความสำคัญของหลักสูตร

2. การพัฒนาหลักสูตร

2.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้

3.1 งานบริหารหลักสูตร

3.2 งานสอน

4. บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

5. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

Taba (1962) กล่าวว่าหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน ซึ่งประกอบด้วยแผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

Carter V. Good (1973) นิยามคำว่าหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้ อย่างมีระบบ หรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลักๆ

Beauchamp (1981) นิยามคำว่าหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นมา เพื่อเป็นเนื้อหาวิชาที่จะต้องเรียน โดยมีการสร้างหลักสูตร รูปแบบของหลักสูตร ทฤษฎีของหลักสูตร และแหล่งอ้างอิง

Bobbitt (1918) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือสิ่งต่างๆที่เด็กต้องทำและมีประสบการณ์ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ดังกล่าวให้ดี เพื่อสามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

Saylor and Alexander (1974) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นการจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมาย

Crow (1980) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่นักเรียนได้รับ เพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ภิญโญ สาร (2523) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือ ประสบการณ์ต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นให้แก่ผู้เรียนตามระดับชั้น ตามความต้องการ ตามวัย ความสนใจ และความต้องการทางสังคม รวมทั้งประสบการณ์ที่จัดขึ้นภายในและภายนอกเวลาเรียน

สมิทร คุณานุกร (2523) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือ โครงการที่ประมวลความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายที่สถานศึกษามุ่งจัดให้ผู้เรียน

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวว่า ความหมายหลักสูตรในขอบเขตของข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ จะหมายถึงเอกสารหลักสูตร ประกอบด้วยรายละเอียดของจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน รวมทั้งการกำหนดเวลาสำหรับการเรียนการสอน ส่วนความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จะหมายถึง กิจกรรมทั้งหมดที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกับหลักสูตร ซึ่งได้แก่ การจัดบุคลากร งบประมาณการพัฒนาหลักสูตร งบประมาณใช้หลักสูตร โดยเน้นที่กระบวนการทำงานและผลิตผลที่เกิดจากกระบวนการนั้น ๆ

ธำรง บัวศรี (2542) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรคือ วิชาที่สอนซึ่งจะบอกความมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งทรัพยากร และการประเมินผลให้กับครูผู้สอน

สมศรี ไชยศร (2528) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง แผนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายของการเรียนรู้ และจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง โดยเป้าหมายและวัตถุประสงค์เหล่านี้ จะเป็นเครื่องชี้แนวทางเลือกในการเลือกจัดเนื้อหาและจะบอกถึงวิธีการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินผล

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า หลักสูตรนั้นมีความหมายหลากหลาย ทั้งความหมายในขอบเขตแคบและความหมายในขอบเขตกว้าง ดังนี้

หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน

หลักสูตร คือ จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ

หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน

หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน

หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรข้างต้น สรุปความหมายของหลักสูตรได้ว่า หลักสูตรเป็นการจัดทำเนื้อหาที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาหนึ่ง ๆ โดยครอบคลุมไปถึงเอกสาร แนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชา ขอบข่ายของเนื้อหา โครงสร้างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ๆ

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

Tyler (1949) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบไปด้วย 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาสาระ 3) วิธีการจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ และ 4) การประเมินผล

Taba (1962) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ประการ คือ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งแยกได้เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา 2) เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับแต่ละวิชา 3) กระบวนการเรียนการสอน และ 4) โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

Beauchamp (1981) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ส่วนได้แก่ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินผล

สุมิตร คุณานุกร (2523) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรควรมีด้วยกัน 4 ประการ ได้แก่ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินผล

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2526) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตร ควรมีด้วยกัน 4 ส่วน ได้แก่ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ และ 4) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

จากการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาของหลักสูตร 4) วิธีการจัดเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอน และ 5) การประเมินผลหลักสูตร

1.3 ความสำคัญของหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้ “การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ การจัดการศึกษาที่จะให้บรรลุเป้าหมายนั้น หากปราศจากหลักสูตรเสียแล้ว การจัดการศึกษาจะไม่มีวันสำเร็จลุกลงไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้” ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญ คือเป็นแผนยุทธศาสตร์ของการศึกษาที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามต้องการ

กาญจนา คุณารักษ์ (2527) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรเป็นข้อกำหนดและแนวปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ และหลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวว่าหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย เป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ ฯลฯ อีกทั้งยังเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะอำนวยความสะดวก ควบคุม ดูแล ติดตามผล ให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล และเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะ รูปร่างของสังคมในอนาคต โดยได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ 9 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย
2. หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

3. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาล เพื่อให้บุคคลที่ทำการเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม

4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาด้วย

5. หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษาที่จะอำนวยความสะดวก ควบคุม ดูแล ติดตามผล ให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลด้วย

6. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงาม และพัฒนาการศึกษาของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

7. หลักสูตรจะกำหนดลักษณะและรูปร่างของสังคมในอนาคตได้ว่าเป็นรูปแบบใด

8. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม อันเป็นการพัฒนากำลังซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้ผล

9. หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันท่วงที เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง

ไพศาล หวังพานิช (2530) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดโครงการหรือแผนปฏิบัติ เป็นแนวทางของการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหวังของสังคมหรือชาติบ้านเมือง

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเป็นตัวช่วย เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้ดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

2. การพัฒนาหลักสูตร

2.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครู ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น

วิชัย ดิสสระ (2535) มีแนวคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการของการตัดสินใจเลือกอย่างเป็นระบบที่จะหาทางเลือกสำหรับการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้หลายประการ ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่ใช้พื้นฐานของหลักสูตรเดิม และหมายความรวมถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย
2. การจัดหลักสูตร มีความหมายเดียวกับการออกแบบหลักสูตร หมายถึงลักษณะของการจัดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ในหลักสูตร
3. การสร้างหลักสูตร หมายถึง การสร้างรายวิชาโดยดำเนินการเป็นกระบวนการ

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเอาไว้หลายแบบด้วยกัน ดังนี้

Taba (1962) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การวินิจฉัยความต้องการ
- 2) การกำหนดจุดประสงค์
- 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ
- 4) การจัดเนื้อหาสาระ
- 5) การคัดเลือกประสบการณ์
- 6) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ
- 7) การกำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีประเมินผล

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ 4) การกำหนดมาตรการ

วัดและประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 7) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน สังคม และปรัชญาการศึกษา

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อใช้ในการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนหรือสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนและการนำหลักสูตรไปใช้

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้กล่าวถึงข้อมูลที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา การเลือกเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ในการเรียน สามารถได้มาจาก 6 แหล่งด้วยกัน ได้แก่ ข้อมูลทางด้านปรัชญา ข้อมูลที่ได้จากนักวิชาการ ข้อมูลที่ได้จากจิตวิทยา การเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสังคมของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยี

2. การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร

จุดประสงค์ของหลักสูตรเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดทิศทางให้แก่หลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้น ในการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร จะต้องมีการกำหนดแนวทางดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
2. ต้องมีความสำคัญหรือคุณค่าต่อผู้เรียน
3. ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน
4. ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ
5. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง

6. ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2537) ได้สรุปหลักเกณฑ์การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้
2. มีความเชื่อถือได้
3. มีความน่าสนใจ
4. เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
5. เป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน
6. เป็นสิ่งที่สามารถจัดให้กับผู้เรียนได้

ธำรง บัวศรี (2542) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกการกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้เอาไว้ดังนี้

1. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. สอดคล้องกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้เรียน
3. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษานั้น
4. ควรสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ควรมีความต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ของผู้เรียน
6. สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว
7. สามารถจัดให้กับผู้เรียนได้ (ดูความพร้อมของโรงเรียน เช่น วัสดุ อุปกรณ์

เวลา และบุคคล)

8. ควรเรียงลำดับให้เหมาะสมโดยเริ่มจากง่ายไปหายาก

4. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ประกอบไปด้วย กิจกรรม 3 ประเภท ได้แก่ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนต่อการใช้หลักสูตร และการเรียนการสอนของครู

สัจด์ อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่าเป็นการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้อง ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ หลายประเภท ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้อง ประกอบด้วยงาน 3 งาน คือ

1. งานบริหารและบริการหลักสูตร ประกอบด้วย
  - 1.1 งานเตรียมบุคลากร
  - 1.2 งานจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร
  - 1.3 การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร
  - 1.4 การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียน
2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย
  - 2.1 การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
  - 2.2 การจัดทำแผนการสอน
  - 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย
  - 3.1 การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
  - 3.2 การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. การเตรียมการและการบริหารหลักสูตร
  - 1.1 การวางแผนนำหลักสูตรใหม่เข้าแทนที่หลักสูตรเดิม
  - 1.2 การเตรียมการก่อนนำหลักสูตรไปใช้
  - 1.3 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
  - 1.4 การเตรียมบุคลากร

1.5 การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้ และอาคารสถานที่

1.6 การเตรียมระบบการบริหารของสถานศึกษา

1.7 การเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่าย

1.8 การเตรียมปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู

1.9 การเตรียมชุมชนและสังคม

2. การตรวจสอบความพร้อม

2.1 การประเมินผลหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้

2.2 การประเมินผลความพร้อมของผู้เรียน ผู้สอน และชุมชน

2.3 การประเมินผลโครงการที่สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้

3. การบริหารงานการใช้หลักสูตร

3.1 การสนับสนุนการใช้หลักสูตร

3.2 การกำกับดูแลเพื่อควบคุมคุณภาพของหลักสูตร

5. การประเมินหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปคุณภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

จิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร

2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่อไป ควรยกเลิกการใช้หลักสูตรบางส่วน หรือยกเลิกการใช้หลักสูตรทั้งหมด

4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตร ว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่อย่างไร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่าสิ่งที่ต้องประเมินในหลักสูตรประกอบด้วย

1. เอกสารหลักสูตร
2. การใช้หลักสูตร
3. ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร
4. ระบบหลักสูตร

6. การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากได้ผ่านกระบวนการประเมินผลหลักสูตรแล้ว ซึ่งเมื่อมีการใช้หลักสูตรไประยะหนึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อมและสังคม จนทำให้หลักสูตรขาดความเหมาะสม จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

จากแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร จากขั้นตอนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่แล้วการพัฒนาหลักสูตรจะต้องใช้เวลาเป็นปีขึ้นไป ในการเตรียมการ และการดำเนินงานจำเป็นต้องใช้กำลังคน และงบประมาณมากพอสมควร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลในการพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป

3. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ หลักสูตรจะประสบความสำเร็จมากเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การใช้หลักสูตร เพราะถึงแม้ว่าหลักสูตรจะ ออกแบบมาได้ดีเพียงใดก็ตาม หากมีการนำเอาไปใช้อย่างขาดประสิทธิภาพ หลักสูตรนั้นก็ จะประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังเอาไว้ อังรอง บัวศรี (2542) ได้ให้ความหมายของการใช้หลักสูตรไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนสำหรับสอนเป็นประจำทุกวัน อีกทั้งผู้สมัคร คุณานุกร

(2523) ได้กล่าวว่า การใช้หลักสูตรประกอบไปด้วยกิจกรรม 3 ประเภท ได้แก่ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และการสอนของครู ซึ่งคล้ายกับการนำหลักสูตรไปใช้ของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า มีงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ 2 งาน คือ งานบริหารหลักสูตร และงานสอน โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

3.1 งานบริหารหลักสูตร

3.1.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้กล่าวไว้ว่า การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายจุดหมายและกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรซึ่งครูเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้จะต้องนำเอาความมุ่งหมายของหลักสูตรไปตีความหมายให้ออกมาในรูปของเอกสารที่เรียกว่า ประมวลการสอน โครงการสอน หรือแผนการสอน

3.1.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

สังัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงงานเตรียมบุคลากรว่าเป็นงานที่มีความสำคัญมาก ก่อนที่จะนำหลักสูตรใดไปใช้ควรจะได้มีการให้ความรู้หรือชี้แจงให้ผู้ที่จะใช้หลักสูตรมีความเข้าใจถึงจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น

การเตรียมบุคลากรเพื่อใช้หลักสูตรใหม่อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี เช่น อาจใช้วิธีการประชุมชี้แจง การอบรม การประชุมสัมมนา การเผยแพร่ทางเอกสารและสื่อมวลชนต่าง ๆ ถ้าหากหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นจะถูกนำไปใช้กับกลุ่มประชากรอย่างกว้างขวาง การเตรียมบุคลากรก็ควรจะได้ดำเนินการในหลาย ๆ รูปแบบเพื่อจะให้การกระจายข้อมูลเป็นไปอย่างกว้างขวางและถึงกลุ่มผู้ใช้โดยทั่วถึงกัน

ถ้าหากจะมองงานเตรียมบุคลากรในหน่วยงานส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรก็จะพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีความเกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมครูโดยการส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ และบางครั้งโรงเรียนอาจจัดให้มีการประชุมหรือฝึกอบรม

ภายในกลุ่มโรงเรียนหรือโรงเรียนของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรและสามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง

อ้าง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงการเตรียมบุคลากรเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ว่ามีด้วยกันหลายวิธี คือ

1. จัดประชุมชี้แจง อบรมสัมมนา หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องหลักสูตร แผนการสอน กิจกรรมที่ใช้ในการสอนแต่ละระดับให้เป็นที่เข้าใจ
2. จัดให้มีการสาธิตการสอน จัดทำอุปกรณ์การสอน จัดทำตารางสอนร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันดูการสอน สาธิต ให้ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้แต่ละคนได้ปรับปรุงการสอนของตน
3. จัดศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูมีประสบการณ์มากขึ้น จากการศึกษาดูงานในด้านต่าง ๆ จากโรงเรียนอื่น
4. จัดเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงานให้เพียงพอ เพื่อครูจะได้ศึกษาเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และความสามารถของตน
5. รวบรวมอุปกรณ์และแหล่งทรัพยากร ตลอดจนวิทยากรที่สามารถจะส่งเสริมการเรียนได้

3.1.3 การจัดครูเข้าสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกและจัดครูเข้าสอนควรกระทำด้วยความรอบคอบอย่างมาก เพราะครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีวิต ต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคมได้ ดังนั้นครูแต่ละคนจะมีบทบาทอย่างมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก และหลักสูตรจะบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเมื่อใดการบริหารหลักสูตรมองข้ามจุดนี้ไป การพัฒนาหลักสูตรและการสอนก็จะพัฒนาไปได้เพียงครั้งเดียว ไม่สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

3.1.4 การจัดตารางสอน

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) ได้ให้ความหมายของการจัดตารางสอนว่า คือ การกำหนดวิชาและเวลาที่จะใช้เรียนโดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์

สมิตตรา รัชชีสมบัติศิริ (2541) ได้สรุปหลักของการจัดตารางสอนว่าจะต้องคำนึงถึง การเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ในการใช้เวลาเท่า ๆ กัน ระดับความยากง่ายของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ช่วงการเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ควรเหมาะสมกับวัยและ ความสามารถของผู้เรียน รวมถึงอัตราเวลาเรียนในแต่ละภาคเรียน ตลอดจนชั่วโมงสอนของครู สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องจัดให้เกิดความสมดุลและเหมาะสม

3.1.5 การจัดแผนการเรียน

การจัดแผนการเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับครูผู้สอนเป็นอย่างยิ่งในการที่จะนำ หลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผน จัดการเรียนรู้เป็นการเตรียมการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งล่วงหน้า โดยวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสาร หลักสูตรต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกำหนดการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้

ในการจัดทำแผนการเรียนที่ได้นั้น บำรุง กัดเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2527) ได้ กล่าวว่าคุณปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร โดยเริ่มจากหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และ รายละเอียดของหลักสูตรในกลุ่มวิชา โดยทำความเข้าใจในสิ่งที่ต้องสอน เพื่อจะได้พบขอบข่าย ของกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูจะต้องจัดให้นักเรียน

2. ศึกษาเอกสารหลักสูตรอื่น ๆ เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด ตลอดจนสื่อการสอน เพราะเอกสารเหล่านี้มีความสมบูรณ์กว่าตัวหลักสูตร ครูจะต้อง ศึกษาเอกสารเหล่านี้ให้เข้าใจ เพื่อที่จะวางแผนการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

3. ศึกษาวิธีวัดและการประเมินผลการเรียนตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ตาม หลักสูตร ทำความเข้าใจอย่างละเอียด เพื่อสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

3.1.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

อึ้ง บัวศรี (2542) ได้ให้ความหมายของวัสดุหลักสูตรว่า เป็นสิ่งที่ผู้มีหน้าที่ในการ พัฒนาหลักสูตรได้จัดทำ หรือจัดหา มา เพื่อช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถใช้หลักสูตรได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

กาญจนา คุณารักษ์ (2527) ได้แบ่งประเภทของสื่อการสอนเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สื่อประเภทวัสดุซึ่งสิ้นเปลืองได้ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ เช่น คู่มือหลักสูตร คำแนะนำในการสอน คู่มือประเมินผลการเรียนรู้ วัสดุหลักสูตร นอกจากนี้อาจเป็นในรูปของแผ่นภาพ แผนภูมิ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียงและภาพ สไลด์ และภาพยนตร์

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งช่วยสอนที่เป็นเครื่องมือ เช่น กระดานดำ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ สื่อมวลชน ห้องสมุด และอื่น ๆ ที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่ง รับ หรือถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สื่อการสอนประเภทกระบวนการเรียนและวิธีการที่จัดให้ สื่อการสอนไม่ว่าจะอยู่ในประเภทใด สื่อการสอนนั้น ๆ จะต้องมีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน คือ ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการใช้หลักสูตรดีขึ้น ซึ่งผู้ใช้สื่อการเรียนการสอนจะบรรลุถึงจุดประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องกับเวลาและสถานที่ด้วย

3.1.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนก็จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรและหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรเป็นผู้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริหารห้องสอนวิชาเฉพาะ บริการเกี่ยวกับห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน บริการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดและประเมินผลและการบริการแนะแนว เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนควรจะพยายามจัดทำหรือจัดหาแหล่งวิชาการต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดประโยชน์และสะดวกแก่การใช้หลักสูตร แหล่งวิชาการนี้ควรจะรวมถึงการใช้ประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียนด้วย

3.1.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศการใช้หลักสูตร หรือการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของการนิเทศ คือ การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ ไม่ใช่เป็นการคอยตรวจสอบเพื่อจับผิดแต่ประการใด

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2536) ได้เสนอวิธีการนิเทศการสอนในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมนิเทศครูใหม่ เพื่อให้ทราบปรัชญา วัตถุประสงค์ ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน สภาพของชุมชน ระเบียบข้อบังคับ สวัสดิการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. จัดให้มีการบริการทางด้านการสอน เช่น แนะนำให้ใช้หรือผลิตวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น
3. จัดให้ครูใหม่สังเกตการสอนของครูที่มีประสบการณ์การสอนนาน และมีความเชี่ยวชาญในการสอน
4. ให้ครูได้เยี่ยมเยียนดูการสอนและการดำเนินงานของโรงเรียนอื่นที่อยู่ข้างเคียงหรือต่างจังหวัด หากมีงบประมาณเพียงพอ
5. ให้ครูได้เยี่ยมเยียนการสอนของครูในระดับชั้นอื่น ๆ ไม่ว่าจะในระดับเดียวกันหรือต่างระดับกัน
6. เปิดโอกาสให้ครูได้ดูการสาธิตการสอนจากผู้เชี่ยวชาญหรือจากครูด้วยกัน
7. ให้โรงเรียนใช้ประโยชน์ในการมีกลุ่มโรงเรียน โดยร่วมมือและช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ
8. จัดให้มีสัปดาห์ความก้าวหน้าทางวิชาการ อาจจะให้ครูหรือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาบรรยายในหัวข้อเรื่องที่ครูส่วนใหญ่มีความต้องการหรือสนใจ
9. จัดให้มีกลุ่มอภิปรายย่อย ๆ ตามความสนใจของครู
10. จัดให้มีการประชุมอบรมในระหว่างฤดูร้อนหรือส่งครูไปร่วมรับการอบรม
11. รับวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ไว้ให้ครูได้ศึกษา และแนะนำครูให้เข้าเป็นสมาชิกสมาคมทางวิชาการ
12. ให้คำปรึกษาหารือทางด้านส่วนตัวและด้านวิชาการแก่ครู

13. สนับสนุนให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติม หรือนำครูไปทัศนศึกษาในสถานที่ที่จะให้ความรู้ทางวิชาการเพิ่มขึ้น

14. สร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นในหมู่ครู เช่น จัดเที่ยงวันสนทนาหรือส่งเสริมให้ครูเขียนบทความทางวิชาการลงในหนังสือวารสารต่าง ๆ

15. จัดรายการเล่าสู่กันฟังหรือเขียนสู่กันอ่าน โดยกำหนดให้ครูแบ่งกันอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ แล้วแบ่งปันกันโดยการพูดคุยหรือเขียนสรุปย่อให้ครูอื่น ๆ อ่าน

บรรดล สุขปิติ (2524) ได้กล่าวถึงการประเมินผลทางการศึกษาว่า การประเมินทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจลงสรุปคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เจริญก้าวหน้าในตัวนักเรียนว่า มีคุณค่าเพียงพอหรือไม่ หรือมีคุณภาพดีระดับใด ทั้งนี้ย่อมอาศัยเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลักในการเปรียบเทียบ

Stake (อ้างถึงใน สมบูรณ์ ดันยะ, 2545) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการประเมินทางการศึกษาไว้ 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่

1. สภาพนำ (Antecedence) หรือสิ่งที่มีมาก่อน หมายถึงสภาพใด ๆ ก็ตามที่มีอยู่แล้วก่อนที่จะมีกระบวนการเรียนการสอนหรือการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสภาพนั้น ๆ อาจจะมีส่วนสัมพันธ์กับผลผลิตที่เกิดขึ้นก็ได้ โดยอาจจำแนกเป็นประเด็นย่อย ๆ ได้ดังนี้

1.1 สถานภาพของตัวนักเรียน ได้แก่ ความสนใจ ความถนัด ประสบการณ์ และความรู้ดั้งเดิม ความตั้งใจที่จะเรียนรู้ เป็นต้น

1.2 สถานภาพของตัวครู ได้แก่ บุคลิกภาพ คุณวุฒิ ประสบการณ์ แรงจูงใจ ในการสอน เจตคติต่อการสอน สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

1.3 เนื้อหาวิชา ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ให้เป็นสื่อในการชักนำให้เกิดผลผลิตตามที่ต้องการ ซึ่งอาจพิจารณาในแง่ของความสอดคล้องกับท้องถิ่น ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน เป็นต้น

1.4 วัสดุ อุปกรณ์ ได้แก่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีอยู่

1.5 สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ขนาด ที่ตั้ง บริเวณ สถานที่ ความสะอาด ความสวยงาม เป็นต้น

1.6 การบริหาร ได้แก่ กระบวนการในการดำเนินการจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารบุคลากร การวางแผนงาน โครงการปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.7 ความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ การให้บริการและความร่วมมือแก่ชุมชน การได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือจากชุมชน ความสัมพันธ์กับศิษย์เก่า ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เป็นต้น

2. กระบวนการปฏิบัติ (Transactions) หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรม ทุกชนิดที่จัดให้มีขึ้น เพื่อให้เกิดผลผลิตตามที่ต้องการ ซึ่งหมายความรวมถึงการปะทะสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับสื่อการเรียนการสอน ครูกับผู้ปกครอง บรรยากาศ ระยะเวลาที่ใช้ การเรียงลำดับกิจกรรมต่าง ๆ และกิจกรรมการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดขึ้น

3. ผลผลิต (Outcomes) ได้แก่ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติและทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน อันเป็นผลเนื่องมาจากการมีประสบการณ์ทางการศึกษา นอกจากนี้ยังรวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวครู โรงเรียน และชุมชนอีกด้วย

3.1.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวว่า การใช้หลักสูตรใหม่จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรส่วนหนึ่งด้วย การเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การยอมรับหลักสูตรใหม่นั้นจะต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ สื่อที่ใช้ในการแนะนำหลักสูตรมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายของการใช้หลักสูตร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารแผ่นพิมพ์ สิ่งเหล่านี้สามารถใช้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยทั่วไป ส่วนคณะครูนั้นควรจะได้รับ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และผู้ปกครองนั้นควรจัดให้มีการประชุมชี้แจง เป็นต้น

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า งานบริหารหลักสูตร เป็นงานหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานบริหารหลักสูตรต้องตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการวางแผนงานบริหารหลักสูตรที่ดี เพื่อที่จะสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ 2) การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดครูเข้าสอน 4) การจัดตารางสอน 5) การจัดแผนการเรียน 6) การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 7) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร 8) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 9) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

3.2 งานสอน

3.2.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

Beauchamp (1981) ได้ตั้งทฤษฎีว่าอาณาเขตที่เหมาะสมของหลักสูตรนั้นจะอยู่ที่โรงเรียนแต่ละแห่ง การที่กล่าวว่าโรงเรียนแต่ละแห่งเป็นอาณาเขตที่เหมาะสมของหลักสูตรนั้นก็เนื่องจากชุมชนแต่ละแห่งมีสภาพปัญหาและความต้องการแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสามารถเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรได้โดยสะดวกอีกด้วย

สังัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่ยกกว้างขึ้นมาเพื่อใช้กับประชากรโดยส่วนรวม มักไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมในท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ควรมีการปรับหลักสูตรกลางให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ โดยอาจจะทำการปรับหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีกฎเกณฑ์ ซึ่งทำโดยคณะกรรมการ หรืออาจทำโดยครูผู้สอนแต่ละคนก็ได้

3.2.2 การวางแผนการสอน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า ในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม ถ้าต้องการให้งานนั้น ๆ บรรลุถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินการจะต้องมีการคิดวางแผนว่าจะทำ

กิจกรรมอะไรก่อนหลัง เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเป้าหมาย ยิ่งถ้ามีการเขียนแผนที่วางไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร ก็จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปฏิบัติและประเมินแผนหรือ กิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น การนำหลักสูตรไปสู่แผนการสอนก็เช่นเดียวกัน หากมีการวางแผนการสอน ล่วงหน้าอย่างดี ก็จะช่วยให้อุสสอนดีขึ้น และมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น เพราะการวางแผน เตรียมการล่วงหน้าจะช่วยให้ครูมีเวลาและโอกาสคิดถึงจุดประสงค์ของบทเรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเร็วขึ้น มีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตรงกับจุดประสงค์ รวมทั้งยังช่วยให้การสอนของครูมีความสัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน เพราะครูสามารถทราบจากแผนการสอนว่าผู้เรียนได้เรียนอะไรไปแล้วบ้าง จะสอน อะไรต่อไป รวมทั้งปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการสอนครั้งต่อไป

3.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สุน อมรวิวัฒน์ (2526) กล่าวถึง กิจกรรมการเรียนการสอนว่าถือเป็นหัวใจสำคัญ ของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งได้สรุปลักษณะของ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีไว้ดังนี้

1. ควรเป็นไปเพื่อพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่นักเรียน
2. ควรเ้าให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียน
3. ควรให้โอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน
4. ควรฝึกวิธีการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองให้แก่เรียน
5. ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน และเป็นกันเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นนำ เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม ต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ โดย เนื้อหาการเตรียมจะเชื่อมโยงไปสู่สาระสำคัญของบทเรียน จะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ใช้เวลาสั้น ๆ เมื่อนักเรียนสนใจ สนุกสนาน พร้อมที่จะเรียนก็จะเข้าสู่ขั้นสอน
2. ขั้นสอน เป็นขั้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เปลี่ยนไปตาม สถานการณ์และความสนใจของนักเรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการฝึกกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งเป็นกรนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. ชั้นสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรม เพื่อสรุปความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนที่ได้รับมาตั้งแต่ต้น

นอกจากนี้ สุมิตร คุณานุกร (2523) ยังได้เสนอแนะหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งคล้ายคลึงกับ สัจด์ อุทรานันท์ (2532) คือ

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน
2. ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เรียน
3. อยู่ในขอบเขตความสามารถทางด้านร่างกายของผู้เรียนที่จะปฏิบัติได้
4. ควรส่งเสริมจุดมุ่งหมายในการสอนหลาย ๆ ด้าน
5. สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

ทุกครั้งที่ครูจะวางแผนการสอน ควรตั้งคำถาม 5 ประการ คือ

1. สอนอะไร (เรื่องความคิดรวบยอด)
2. สอนทำไม (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)
3. สอนเรื่องอะไร (เนื้อหาสาระ)
4. สอนอย่างไร (กิจกรรมการเรียนการสอน)
5. วัดผลและประเมินผลอย่างไร (ประเมินผล)

สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคาบเวลาแล้ว ครูผู้สอนควรได้จัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ตามความสนใจด้วย กิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจัดขึ้นโดยให้นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ตามความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นำความรู้ทางวัฒนธรรมภาษาไปผสมผสาน แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. กิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง ได้แก่ การเชิญเจ้าของภาษามาสนทนาด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม การมีเพื่อนทางจดหมาย เป็นต้น ซึ่งจะมีประโยชน์มากที่สุดในการมีโอกาสได้ใช้ภาษา กับเจ้าของภาษา
2. กิจกรรมที่ให้ประสบการณ์รอง ซึ่งจัดได้ง่ายกว่ากิจกรรมประเภทแรก ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การจัดมุมภาษาในห้องเรียน การฟังเทป การชมวีดิทัศน์ การชมภาพยนตร์ การอ่านหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร เป็นต้น

3.2.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญและจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจบทเรียนได้ชัดเจนขึ้น และยังเป็นสิ่งที่สร้างความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และยังได้เสนอแนะหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ต้องตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ต้องเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานประสบการณ์ของผู้เรียน
3. ต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน
4. ต้องเหมาะสมทั้งในด้านค่าใช้จ่ายและการปฏิบัติ
5. ต้องหาได้ง่ายในท้องถิ่น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวถึงการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการสอนมีมากมาย เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะวิชาที่สอน เป็นวิชาทฤษฎีหรือปฏิบัติการ ใช้สื่อชนิดใดจึงจะให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น และคุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ การเลือกให้เหมาะกับอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้น จำนวนนักเรียน เวลาที่เรียน และลักษณะของห้องเรียน หรือถ้านักเรียนในชั้นมีบทบาทในการเรียนการสอนมาก สามารถรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้ด้วยตัวเอง ครูสามารถใช้สื่อในลักษณะสื่อประสม โดยอาศัยหลักการจัดระบบนำเอาสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน และเป็นสื่อที่มีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกอย่างอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

3.2.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

จำนง พรายยิ้มแซ (2531) ได้แบ่งวิธีการสอนซ่อมเสริมเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. พบข้อบกพร่องจากการสังเกตเห็นพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในทันทีทันใดทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นการประเมินสถานการณ์ให้เกี่ยวโยงสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอนโดยฉับพลัน ซึ่งตามหน้าที่และความรับผิดชอบแล้ว ครูจะ

ละเลยวางเฉยเสียไม่ได้ ต้องช่วยโอกาสซ่อมและเสริมอย่างมีจังหวะ ให้ผสมกลมกลืนกับกระบวนการเรียนการสอน

2. พบข้อบกพร่องจากการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ปรากฏอยู่ในแบบประเมินผล ทั้งแบบสำรวจรายการ แบบจัดอันดับคุณภาพ และแบบทดสอบ ซึ่งถ้าครูผู้สอนยอมสละเวลาสักเล็กน้อยเพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินในแต่ละครั้ง นำมาพิจารณาอย่างรอบคอบและด้วยใจเป็นกลาง แล้วจึงดำเนินการวางแผนในการซ่อมเสริมให้ถูกต้อง ก็จะช่วยให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติมา ปรีดีดีลิก (2532) แบ่งการจัดสอนซ่อมเสริมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การจัดสอนซ่อมเสริมเด็กที่เรียนอ่อน ครูควรศึกษาสาเหตุของการเรียนอ่อนของเด็กแต่ละคน รวมทั้งวิชาที่เรียนอ่อน เพื่อหาทางแก้ไขได้ถูกต้อง ในการแก้ปัญหาหรือหาสาเหตุของการเรียนอ่อนนั้น ครูควรขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง การสอนซ่อมเสริมเพื่อจะให้ได้ผล ครูควรจัดสอนซ่อมเสริมที่ละวิชา ใช้เวลาสั้น ๆ แบบฝึกหัดที่จะให้เด็กทำต้องมีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของเด็กแต่ละคน เพื่อจะได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนและมีกำลังใจในการเรียนต่อไป หลังจากการเรียนซ่อมเสริมแล้ว ครูจะต้องติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

2. การจัดสอนซ่อมเสริมเด็กที่เรียนดีให้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ครูควรใช้สื่อการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้มากที่สุด เช่น บัตรงาน หนังสืออ่านประกอบ เป็นต้น โดยไม่ควรกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ระยะเวลาการสอนตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาที่เด็กสนใจและมีความถนัด

3.2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537) ให้ทัศนะของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่า สำหรับการเรียนการสอนภาษานั้น การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง จึงต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทางการเรียนการสอน ดังนั้น ถ้าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนภาษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเพื่อการสื่อสาร การประเมินก็ย่อมมุ่งวัดผลและประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนด้วย

อ้าง บัควี (2542) ได้จัดเครื่องมือวัดและประเมินผลไว้ดังนี้

1. ประเภทที่ใช้เทคนิคการทดสอบ ได้แก่ การทดสอบผลสัมฤทธิ์ การทดสอบเพื่อวินิจฉัยสถานภาพ การทดสอบเชาวน์ปัญญา การทดสอบสมรรถวิสัยหรือความถนัด
2. ประเภทที่ใช้เทคนิคการสังเกตพิจารณา ได้แก่ การทดสอบมาตรฐานค่า การทดสอบด้วยบันทึกเรื่องราว การทดสอบด้วยการตรวจสอบรายการ การทดสอบด้วยเทคนิคสังคมสัมพันธ์
3. ประเภทที่ใช้เทคนิคการรายงาน ได้แก่ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม

จากแนวคิดนักวิชาการข้างต้น พอจะสรุปได้ว่างานสอนถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีการปฏิบัติดังต่อไปนี้ 1) การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น 2) การวางแผนการสอน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร 4) การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน 5) การจัดสอนซ่อมเสริม และ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4. บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

การใช้หลักสูตรจะประกอบไปด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายด้วยกัน

1. ศิษยานุเทศ์และผู้ทรงคุณวุฒิ

สังัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงบทบาทของศิษยานุเทศ์และผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีหน้าที่ในการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ดังนี้

- 1.1 ช่วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร และดำเนินการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
- 1.2 ทำการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในหน่วยงานที่ใช้หลักสูตร
- 1.3 ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยการให้บริการวัสดุหลักสูตร และให้กำลังใจแก่ผู้นำหลักสูตรไปใช้

2. ผู้บริหารสถานศึกษา

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522) ได้สรุปถึงหน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ต้องมีหน้าที่ คือ

2.1 กำหนดนโยบายและประสานงานในการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนและระหว่างกลุ่มโรงเรียน

2.2 การบริหารวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจะมีส่วนส่งเสริมและแนะนำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่จะช่วยให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล

2.3 การบริหารบุคลากร ผู้บริหารมีส่วนในการคัดเลือกและจัดหางานบุคลากรให้สอนตามความสามารถ ความถนัด และส่งเสริมการศึกษาต่อ การอบรมหรือการประชุมทางวิชาการต่าง ๆ ให้บุคลากรมีความเข้าใจในการใช้หลักสูตรในการสอน

2.4 การบริหารธุรการและการเงิน โดยอำนวยความสะดวกและจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างเหมาะสม

2.5 บริการอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การสอนให้มีความพร้อมในการอำนวยความสะดวกแก่การดำเนินงานตามหลักสูตร

3. ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ว่า จะต้องดำเนินการสนับสนุนทรัพยากรในการใช้หลักสูตร โดยการศึกษารายละเอียด ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จัดทำวัสดุหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน พร้อมทั้งให้การบริการแก่ครูดำเนินการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ และทำการประสานงานการใช้หลักสูตรกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูผู้สอน

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

4.1 ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจน ตั้งแต่จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างตัวหลักสูตรกับเอกสารหลักสูตรอื่น ๆ เพื่อจะได้เลือกใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4.2 ศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอนต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร

4.3 ใฝ่ใจแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ

4.4 เตรียมการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรโดยพยายามใช้แผนการสอนและคู่มือครูให้เป็นประโยชน์

4.5 ทำการสอนทุกครั้งอย่างมีจุดมุ่งหมาย

4.6 พยายามจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนการสอน

4.7 พยายามแสวงหาจัดทำและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

4.8 พยายามใช้แหล่งวิทยาการที่มีอยู่ในโรงเรียนหรือในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

4.9 พยายามใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงพื้นฐาน ความสนใจ ความถนัด และปัญหาของเด็กแต่ละคน อันจะเป็นประโยชน์ในการสอน อบรม แนะนำ และ ประเมินผล

กล่าวโดยสรุปคือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้การใช้หลักสูตรนั้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีบทบาทดังต่อไปนี้

1. ศึกษานิเทศก์มีบทบาทในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการใช้หลักสูตร และทำการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. ผู้บริหารมีบทบาทในการวางแผนบริหารงานด้านต่าง ๆ ให้สำเร็จ ตลอดจนมีการบำรุงขวัญและให้กำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรส่วนอื่น ทั้งยังกระตุ้นส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง

3. ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีบทบาทในการให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้ความเข้าใจในหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบ ประสานงานกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และดำเนินการนิเทศติดตามผลเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาครูผู้สอน

4. ครูผู้สอนมีบทบาทในการศึกษาหลักสูตรให้ชัดเจน มีการเตรียมการสอนและจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กล่าวถึง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ดังต่อไปนี้

หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

1. เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน
3. เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
4. ยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีคิด วิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

2. สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน เป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ภาษาไทย

2.2 คณิตศาสตร์

2.3 วิทยาศาสตร์

2.4 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.5 สุขศึกษา และพลศึกษา

2.6 ศิลปะ

2.7 การงานอาชีพ และเทคโนโลยี

2.8 ภาษาต่างประเทศ

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ผู้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน

4. มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

5. เวลาเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 - 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 - 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5 - 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าปีละ 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมง

การจัดหลักสูตรและเวลาเรียน ดำเนินการดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 และปีที่ 4 - 6 การศึกษาระดับนี้เป็น ช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิด วิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ประมาณ 4 - 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้น ให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถ เสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการ ประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 5 - 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ

มุ่งมั่นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิต เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้อัตนึ่งที่ตอบสนองต่อความสามารถ ความถนัดความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต และมีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ มีดังนี้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีความรู้ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

กลุ่มภาษาไทยมี 5 สาระ 6 มาตรฐาน

กลุ่มคณิตศาสตร์มี 6 สาระ 19 มาตรฐาน

กลุ่มวิทยาศาสตร์มี 8 สาระ 13 มาตรฐาน

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมี 5 สาระ 12 มาตรฐาน

กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษามี 5 สาระ 6 มาตรฐาน

กลุ่มศิลปะมี 3 สาระ 6 มาตรฐาน

กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีมี 5 สาระ 6 มาตรฐาน

และกลุ่มภาษาต่างประเทศมี 4 สาระ 8 มาตรฐาน

การจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจรรณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการ และวิธีที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรรู้รูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน การบูรณาการสามารถจัดได้หลายลักษณะ เช่น การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว การบูรณาการแบบคู่ขนาน การบูรณาการแบบสหวิทยาการ และการบูรณาการแบบโครงการ

แนวการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น มีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ต้องสนองต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละคาบเวลาเรียนนั้นไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร ใน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับช่วงชั้นที่ 1 แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการ ทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจคัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้น เพื่อ

มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ รู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาค้นคว้า

สื่อการเรียนรู้ มีดังนี้

สื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีดังนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ

สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน เป็นการประเมินที่มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งทางด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม ค่านิยม อันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่/เพียงใด โดยใช้การวัดที่หลากหลาย โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน

การวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น

การประเมินคุณภาพระดับชาติ เป็นการตรวจสอบคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยการประเมินผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือชั้น ป.3 ป.6 และ ม.3 ม.6

เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วงคือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่าจบการศึกษาภาคบังคับ และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ถือว่าจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เรียนที่จะจบการศึกษาทุกช่วงชั้นต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นดังนี้

1. ต้องเรียนรู้และผ่านการตัดสินผลตามเกณฑ์ของสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวิณี บุญทา (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย พบว่า

การจัดทำหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดตั้งโครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยมอบให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร เน้นการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการประกอบวิชาชีพ กำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีเกณฑ์ในการกำหนดวิธีวัดและประเมินผลทั้งในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนทำการวัดและประเมินผล โดยเน้นการวัดผลตามสภาพจริง

การใช้หลักสูตร ในด้านการบริหารหลักสูตร มีการจัดเตรียมบุคลากร โดยจัดครูเข้ารับการอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก ครูจะมีคาบสอนเฉลี่ยเท่ากัน มีการจัดห้องศูนย์ภาษาจีนและห้องปฏิบัติการทางภาษา งบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่นำมาใช้ใน

การอบรมพัฒนา การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน และเป็นค่าตอบแทนครูผู้สอน ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อการสอนจากหน่วยงานต่าง ๆ และครูจัดหาสื่อการสอนบางอย่างด้วยตนเอง มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีประชาสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยนิเทศการสอนในชั้นเรียน ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่ตรงกับความต้องการของครู ขาดงบประมาณ ขาดความต่อเนื่องในการเรียนการสอน อีกทั้งครูมีภาระงานมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนได้ครบทุกรายวิชา นักเรียนขาดความต่อเนื่องในการเรียน ในกรณีที่มีครูขาดหรือลางาน

ในด้านการสอน ครูผู้สอนส่วนหนึ่งจัดทำกำหนดการสอน และแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตามประสบการณ์ของครูผู้สอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับประสบการณ์จริง จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล มีวิธีการวัดผลและประเมินผลเรียนที่หลากหลาย ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูแต่ละคน ปัญหาที่พบคือครูบางคนขาดประสบการณ์และทักษะในการสอน ขาดทักษะในการใช้สื่อการสอน และขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริม

กรณีการส่งนวนวน (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ไม่ได้เตรียมบุคลากรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน จัดครูเข้าสอนภาษาจีน โดยการพิจารณาจากความรู้ความสามารถของครู มีการจัดบริการและอำนวยความสะดวกอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และศึกษานิเทศก์กลุ่มภาษาต่างประเทศ นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเองของครูผู้สอนภาษาจีน ประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยจัดประชุมผู้ปกครอง ด้านปัญหาพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศขาดความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีน ขาดความรู้ด้านภาษาจีน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาจีนขาดความต่อเนื่อง และขาดห้องเรียนภาษาจีน ด้านการสอน ครูผู้สอนทำความเข้าใจในหลักสูตรภาษาจีน โดยศึกษาจากหลักสูตรภาษาจีนที่พัฒนาขึ้นโดยชมรมครูผู้สอนภาษาจีนที่ได้เข้ารับการอบรม สัมมนาครูผู้สอนภาษาจีน ปรับหลักสูตรโดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนและรายละเอียดของเนื้อหาวิชาภาษาจีน วางแผนการสอนและจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการสอน ตรงกับความสามารถและความถนัดของครู จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน พัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนวิชาภาษาจีน วัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยสังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีนของนักเรียน ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนไม่มีหลักสูตรแม่บทภาษาจีนที่ได้มาตรฐาน ครูผู้สอนไม่สามารถสอนเนื้อหาได้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตร ขาดความมั่นใจในการดำเนินการวางแผนการสอน เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนไม่เพียงพอ ภาระงานครูผู้สอนมากทำให้ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน จำนวนสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนไม่มีเวลามาเรียนซ่อมเสริมเพราะต้องทำกิจกรรมกลุ่มสาระอื่น ๆ

พรหทัย จันทรทานานนท์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีน ในหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการจัดการโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีน ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1) การจัดการด้านวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตร จัดทำหลักสูตรภาษาจีนสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนด ส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการใช้ภาษาจีนทั้งในและนอกห้องเรียน มีการวัดผลและประเมินผลโดยครูผู้สอนสร้างเครื่องมือใช้ในชั้นที่ตนเองรับผิดชอบ ครูนำผลการนิเทศการสอนมาปรับปรุงการเรียนการสอน มีครูที่ผ่านการอบรมมาแล้วเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำ สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มาก คือ หนังสือและแบบฝึกหัด โดยครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณาเอง

1.2) การจัดการด้านงบประมาณ โรงเรียนได้รับเงินค่าธรรมเนียมการเรียนมาเป็นเงินงบประมาณโรงเรียน และจัดสรรเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือนแก่ครูสอนภาษาจีนตรงตามวุฒิการศึกษา

1.3) การจัดการด้านบุคคล โรงเรียนวางแผนอัตรากำลังโดยประเมินจากกำลังครูและจำนวนนักเรียน ใช้วิธีสรรหาโดยรับครูผู้สอนภาษาจีนที่เป็นชาวจีนหรือชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่ ครูที่ได้บรรจุเป็นครูผู้สอนภาษาจีนได้รับการจัดสรรตำแหน่ง และรับผิดชอบงานพหุเหมาะกับปริมาณงาน ครูได้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมความรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการธำรงรักษาบุคลากร

1.4) การจัดการด้านบริหารทั่วไป ฝ่ายธุรการให้ความสะดวกในด้านการให้บริการแจ้งข่าวสารให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับงานธุรการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์จัดป้ายแจ้งข่าวสารให้ครูและนักเรียน ผู้ปกครองชุมชน ทราบว่าโรงเรียนมีการจัดการสอนภาษาจีนในหลักสูตร ฝ่ายอาคารสถานที่ดูแลจัดการห้องเรียน อาคาร สถานที่ ให้อยู่ในสภาพที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สำหรับด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยแจ้งความเคลื่อนไหวด้านการปฏิบัติงานให้ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง

2) สภาพปัญหาการจัดการโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูใหญ่ ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่า ปัญหาด้านวิชาการ คือ เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่พอเพียงหรือเหมาะสมพอที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่เพียงพอ ครูยังขาดการนำผลการวัดและการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการนิเทศการสอนยังไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นระบบ ยังขาดสื่อเทคโนโลยีที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน ขาดแคลนครูไทยที่มีความรู้ภาษาจีน ครูชาวจีนไม่สามารถพูดภาษาไทย ทำให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสาร

ซุน เลย (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดนครปฐม พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดนครปฐม ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่สอดคล้องกันในแต่ละระดับครูผู้สอนชาวจีนไม่สามารถสื่อสารในภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ นักเรียนขาดความเข้าใจในการเรียน ไม่จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีลักษณะแบบจีน และบรรยากาศไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวนวัสดุ-อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ งบประมาณไม่พอเพียง การนิเทศไม่เอื้ออำนวยต่อครูผู้สอน ด้านหลักสูตร ได้แก่ เนื้อหาไม่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนตามระดับชั้น และไม่สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรภาษาต่างประเทศ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่มีการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ไม่ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล

มุขรินทร์ หวง (2551) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร และได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร ควรมีการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้ในสถานศึกษา 2) ด้านครูผู้สอน โรงเรียนควรมีครูประจำการ และครูควรพัฒนาเทคนิคการสอน 3) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนควรมีความพยายามและตั้งใจเรียนมากขึ้น 4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายและเพิ่มสื่อการสอนให้มากขึ้น 5) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ควรสร้างบรรยากาศในการเรียน โดยการเพิ่มแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนในชั้นเรียนและในโรงเรียน 6) ด้านการประเมินผล ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำข้อสอบแกนกลางเพื่อใช้ในการวัดผล

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าการนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำจุดหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนได้ดีแล้วไปสู่ผู้เรียน โดยขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้มีความสำคัญยิ่งกว่าขั้นตอนใด ๆ เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวของหลักสูตร แม้หลักสูตรจะสร้างไว้ดีเพียงใด หากการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปอย่างไม่ถูกต้อง ความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นผู้เกี่ยวข้องมีความสำคัญอย่างมาก ที่จะต้องทำความเข้าใจกับวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามความมุ่งหมายทุกประการการนำหลักสูตรไปใช้นั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และบุคคลอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างรอบคอบ เพราะจะแสดงถึงคุณภาพของหลักสูตร โดยจุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสูตรคือคุณภาพของผู้เรียนนั่นเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ทั้งหมด 6 โรงเรียน เป็นสถานศึกษารัฐ 2 โรงเรียน และเป็นสถานศึกษาเอกชน 4 โรงเรียน

โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบไปด้วย

1. ผู้นิเทศทั้งหมด 4 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์จากเขต 1 คน และผู้นิเทศจากบริษัทเอกชน 3 คน
2. ผู้บริหาร ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งหมด 12 คน และผู้บริหารบริษัทเอกชน 1 คน รวมผู้บริหารทั้งหมด 13 คน
3. ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนในโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนละ 1 คน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้มีโรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ทั้งหมด 5 โรงเรียน รวมศึกษาครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 3 ทั้งหมด 5 คน และในโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนในระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนละ 2 คน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้มีโรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนในระดับช่วงชั้นที่ 4 ทั้งหมด 6 โรงเรียน โดยมี 2 โรงเรียนมีครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน และ 4 โรงเรียน มีครูผู้สอนโรงเรียนละ 2 คน รวมศึกษาครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 4 ทั้งหมด 10 คน รวมครูผู้สอนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียดดังนี้

แบบสัมภาษณ์ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับผู้นิเทศ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) โดยสัมภาษณ์ในประเด็น ได้แก่

1. การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

4. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) โดยสัมภาษณ์ในประเด็น ได้แก่

1. การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

3. การจัดครูเข้าสอน

4. การจัดตารางสอน

5. การจัดแผนการเรียน

6. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

8. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับผู้สอนภาษาจีน แบ่งออกเป็น 2

ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) โดยสัมภาษณ์ในประเด็น ได้แก่

1. การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
2. การวางแผนการสอน
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน
5. การจัดสอนซ่อมเสริม
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แบบศึกษาเอกสาร 1 ฉบับ

เป็นแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งเอกสารที่ใช้ศึกษา ได้แก่ เอกสารการดำเนินงานของโรงเรียน เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดการจัดการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารการวัดและประเมินผล และหลักฐานการส่งครูเข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นขอบเขตและเนื้อหาของเครื่องมือและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ นำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง
4. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง เพื่อนำมาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร
3. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์โดยการใช้เครื่องมือการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างดำเนินการสัมภาษณ์ผู้นิเทศ ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ พร้อมทั้งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา ในการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียงแยกตามโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา ในการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียงในภาพรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง 2) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากโรงเรียน 6 โรงด้วยกัน เป็นโรงเรียนของรัฐจำนวน 2 โรง และโรงเรียนของเอกชนจำนวน 4 โรง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้นิเทศ จำนวน 4 คน 2) ผู้บริหาร จำนวน 13 คน 3) ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนในโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4 จำนวน 15 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 32 คน โดยมีขอบเขตเนื้อหาในการวิจัยตามกรอบแนวคิดการใช้หลักสูตรของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ซึ่งแบ่งการใช้หลักสูตรออกเป็น 2 งาน คือ งานบริหารหลักสูตร และงานสอน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง และได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ พร้อมทั้งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา ในการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียงแยกตามโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา ในการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียงในภาพรวม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทำกรนิเทศการเรียนการสอนวิชาภาษาภาษาจีน ผู้บริหารหลักสูตร ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และครูผู้สอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้ข้อมูลดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศ

สถานภาพ	จำนวน
	n = 4
1. เพศ	
ชาย	2
หญิง	2
2. อายุ	
36 – 40 ปี	3
41 – 45 ปี	-
46 – 50 ปี	1
3. วุฒิการศึกษา	
ปริญญาตรี	-
ปริญญาโท	2
ปริญญาเอก	2
4. ประสบการณ์ในการนิเทศวิชาภาษาจีน	
1 – 5 ปี	-
6 – 10 ปี	4
5. เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีน	
เคย	3
ไม่เคย	1

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศ
ปรากฏผลดังนี้

1. เพศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศเป็นเพศชาย 2 คน และเป็นเพศหญิง 2 คน
2. อายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี จำนวน 3 คน รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี จำนวน 1 คน
3. วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 2 คน
4. ประสบการณ์ด้านการนิเทศวิชาภาษาจีน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศวิชาภาษาจีน 6 – 10 ปี
5. การเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีนจำนวน 3 คน และผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นิเทศที่ไม่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีนจำนวน 1 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหาร

สถานภาพ	จำนวน
	n = 13
1. เพศ	
ชาย	2
หญิง	11
2. อายุ	
31 – 35 ปี	1
36 – 40 ปี	2
41 – 45 ปี	-
46 – 50 ปี	4
51 – 55 ปี	5
56 – 60 ปี	1
3. วุฒิการศึกษา	
ปริญญาตรี	5
ปริญญาโท	7
ปริญญาเอก	1
4. ตำแหน่ง	
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	5
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	2
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2	1
หัวหน้างานหลักสูตร	1
ผู้บริหารบริษัทเอกชน	1
ครูผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน
	n = 13
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	
1 – 5 ปี	4
6 – 10 ปี	8
11 – 15 ปี	1
6. เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตรภาษาจีน	
เคย	6
ไม่เคย	7
7. เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับ การนิเทศการสอน	
เคย	13
ไม่เคย	-

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหาร
ปรากฏผลดังนี้

1. เพศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารเป็นเพศชายจำนวน 2 คน และเป็นเพศหญิง
จำนวน 11 คน

2. อายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-55 ปี จำนวน 5 คน
รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี จำนวน 4 คน อายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 2 คน อายุ
ระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 1 คนและอายุระหว่าง 56-60 ปี จำนวน 1 คน

3. วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 7 คน รองลงมาคือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 5 คน และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 1 คน

4. ตำแหน่ง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการจำนวน 5 คน รองลงมาคือตำแหน่งครูผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนจำนวน 3 คน ตำแหน่งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้อาษาต่างประเทศจำนวน 2 คน ตำแหน่งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้อาษาต่างประเทศที่ 2, ตำแหน่งหัวหน้างานหลักสูตรและตำแหน่งผู้บริหารบริษัทเอกชนตำแหน่งละ 1 คน

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหาร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารเป็นระยะเวลา 6 – 10 ปี จำนวน 8 คน รองลงมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารเป็นระยะเวลา 1 – 5 ปี จำนวน 4 คน และดำรงตำแหน่งผู้บริหารเป็นระยะเวลา 11 – 15 ปี จำนวน 1 คน

6. การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีนจำนวน 7 คน และเคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีนจำนวน 6 คน

7. การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการสอน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารทั้งหมด 13 คน เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

ตารางที่ 6 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอน

สถานภาพ	จำนวน
	n = 15
1. เพศ	
ชาย	3
หญิง	12
2. อายุ	
25 – 30 ปี	5
31 – 35 ปี	6
36 – 40 ปี	1
41 – 45 ปี	1
46 – 50 ปี	2
3. วุฒิกวการศึกษา	
ปริญญาตรี	11
ปริญญาโท	4
4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาจีน	
1 – 5 ปี	7
6 – 10 ปี	8
5. จำนวนชั่วโมงในการสอนภาษาจีนในแต่ละสัปดาห์	
6 – 10 ชั่วโมง	2
11 – 15 ชั่วโมง	9
16 – 20 ชั่วโมง	1
21 – 25 ชั่วโมง	3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน
	n = 15
6. นอกจากวิชาภาษาจีนแล้วสอนวิชาอื่น	
ใช่	4
ไม่ใช่	11
7. เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรภาษาจีน	
เคย	15
ไม่เคย	-

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนปรากฏผลดังนี้

1. เพศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 12 คน และเป็นเพศชายจำนวน 3 คน
2. อายุ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 6 คน รองลงมา มีอายุระหว่าง 25 - 30 ปี จำนวน 5 คน มีอายุระหว่าง 46 - 50 ปี จำนวน 2 คน มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี จำนวน 1 คน และมีอายุระหว่าง 41 - 45 ปี จำนวน 1 คน
3. วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 11 คน และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 4 คน
4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาจีน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาจีนเป็นระยะเวลา 6 - 10 ปี จำนวน 8 คน และ 1 - 5 ปี จำนวน 7 คน
5. จำนวนชั่วโมงในการสอนภาษาจีนในแต่ละสัปดาห์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงในการสอนภาษาจีนในแต่ละสัปดาห์ 11-15 ชั่วโมง จำนวน 9 คน

รองลงมาคือ 21 – 25 ชั่วโมง จำนวน 3 คน, 6-10 ชั่วโมง จำนวน 2 คน และ 16 -20 ชั่วโมง จำนวน 1 คน

6. นอกจากวิชาภาษาจีนแล้วได้สอนวิชาอื่น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนจำนวน 11 คน สอนวิชาภาษาจีนเพียงวิชาเดียว และผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนจำนวน 4 คน นอกจากวิชาภาษาจีนแล้วยังรับผิดชอบสอนวิชาอื่น ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาฝรั่งเศส และวิชาจริยธรรม

7. การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรภาษาจีน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูผู้สอนทั้งหมดจำนวน 15 คน เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรภาษาจีน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา ในการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร แยกตามโรงเรียน

โรงเรียนที่ 1

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่ถนนเจริญกรุง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนคาทอลิกหญิง แห่งแรกของประเทศ และเป็นโรงเรียนแรกในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรแห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีจำนวนครูทั้งหมด 104 คน เป็นครูประจำ 100 คน และเป็นครูพิเศษ 4 คน รับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,845 คน

การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนจัดอยู่ในกลุ่มของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การรับนักเรียนเข้าเรียนวิชาภาษาจีนไม่ได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก ในหนึ่งสัปดาห์ นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ต้องเรียนวิชาภาษาจีน 1 คาบ คาบละ 50 นาที

เนื่องจากโรงเรียนขาดบุคลากรประจำที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการสอน ภาษาจีน โรงเรียนจึงมอบหมายให้บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ภาษาจีนให้กับโรงเรียน โดยบริษัทเอกชนจะรับผิดชอบดำเนินการตั้งแต่การสร้างหลักสูตร การใช้ หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามความเห็นชอบของโรงเรียน จากการศึกษาความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองโดยการสอบถาม โรงเรียนได้กำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชา ภาษาจีน คือ มุ่งหวังให้นักเรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาจีนไปใช้ประโยชน์ได้ โดยผู้เรียนจะ ได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนเรียนรู้ วัฒนธรรมจีน และมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาจีน สามารถใช้ภาษาจีนศึกษาเพิ่มเติมด้วย ตนเองได้ หลังจากนั้นโรงเรียนจึงทำการแจ้งบริษัทเอกชนให้ทราบถึงความมุ่งหวังในการเรียน การสอนวิชาภาษาจีน บริษัทจึงดำเนินการสร้างหลักสูตรขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน และดำเนินการใช้หลักสูตรภาษาจีนให้กับโรงเรียนทั้งการจัดเตรียมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสื่อ การเรียนการสอนต่าง ๆ ทำการนิเทศติดตามผลหลักสูตร และประเมินผลหลักสูตรให้แก่โรงเรียน บริษัทเอกชนทำการสร้างหลักสูตรโดยศึกษาข้อมูลจาก 3 ส่วน ได้แก่

1. ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตลอดจนตัวชี้วัด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น

2. ศึกษาความรู้ทางด้านพัฒนาการของผู้เรียน วิธีการสอนภาษา จากตำราและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น โดยผู้บริหารของบริษัทเอกชนกล่าวว่า “การสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาสามารถสอนโดยใช้ระบบพินอิน (Pinyin) ซึ่งเป็นระบบเทียบเสียงโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากนักเรียนมีพัฒนาการและความพร้อมในการคิดอย่างเป็นระบบ แต่ถ้าเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาต้องสอนอีกแบบหนึ่งคือเน้นไปที่การท่องจำ เช่น การให้ดูภาพหรือตัวอักษรแล้วให้เด็กท่องจำ นอกจากการพัฒนาการทางสติปัญญาแล้ว ยังศึกษาพัฒนาการทางด้านจิตใจและอารมณ์ด้วย โดยจะมีการเสริมเนื้อหาสาระทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมลงไปหลักสูตร”

3. ร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร ในการกำหนดแนวทางจะยึดข้อมูลความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองที่ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนได้ทำการศึกษาเอาไว้ และศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน จำนวนนักเรียนที่จะเรียนวิชาภาษาจีน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนมีไว้เพื่อสนับสนุนในการเรียนการสอน

เมื่อสร้างหลักสูตรเสร็จ บริษัทเอกชนจึงทำการจัดครูผู้สอนที่มีความเหมาะสมเข้าไปสอนวิชาภาษาจีนให้กับโรงเรียน โดยบริษัทได้จัดครูผู้สอนภาษาจีนชาวจีนที่จบการศึกษาทางการสอนภาษาจีนเข้าไปสอนทั้งหมด 2 คน โดยจะมีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นผู้ดูแลครูผู้สอนชาวจีน ซึ่งครูผู้สอนชาวจีนแต่ละคนมีชั่วโมงสอนโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 13 - 15 ชั่วโมง

2. สภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

2.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนทำการศึกษาระบุวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ที่บริษัทเอกชนจัดทำขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้านวิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อกำหนดแนวทางของโรงเรียนในการสนับสนุนการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารและบุคลากรของบริษัทเอกชนทำการศึกษาระบุวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้านวิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรให้กับโรงเรียน

ผู้มีส่วนร่วมฝ่ายต่าง ๆ ไม่ประสบปัญหาในการศึกษาระบุวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

บริษัทเอกชนได้รับความเห็นชอบจากโรงเรียนให้เป็นผู้เตรียมบุคลากรในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนให้กับโรงเรียน โดยการจัดหาบุคลากรชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนมาเพื่อทำการคัดเลือกเข้าเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาจีน ซึ่งชาวจีนที่จัดหามานั้นมีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ชาวจีนที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย ชาวจีนกลุ่มนี้จะเข้ามาสมัครงานกับบริษัทเอกชนด้วยตนเองจากประกาศรับสมัครงานหรือจากคำแนะนำของเพื่อนที่เป็นครูสอนอยู่ในประเทศไทย

2. ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนที่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยบริษัทเอกชนจะทำการติดต่อประสานงานกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน เช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยหัวเฉียว มหาวิทยาลัยยูนนาน เป็นต้น ให้จัดหาและส่งครูเข้ามาสอนในประเทศไทย

หลังจากจัดหาผู้ที่ต้องการเป็นครูสอนวิชาภาษาจีนได้แล้ว บริษัทเอกชนจะทำการคัดเลือกโดยการวัดคุณสมบัติและความเหมาะสมของผู้สมัครแต่ละคน โดยการคัดเลือกนั้นมี 4 ขั้นตอนด้วยกัน และในแต่ละขั้นตอนมีจุดประสงค์ในการคัดเลือกที่แตกต่างกันไป ได้แก่

1. การตรวจสอบวุฒิการศึกษา เป็นขั้นตอนของการตรวจเอกสารทางการศึกษา พิจารณาคุณวุฒิ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการสอนภาษาจีน

2. การสอบข้อเขียน เป็นการวัดความรู้ความสามารถทางภาษาจีน และความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน

3. การสอบสอน เป็นการวัดทักษะ เทคนิค และวิธีสอน

4. การสอบสัมภาษณ์ เป็นการสังเกตบุคลิกภาพของผู้สมัคร และเจตคติในวิชาชีพครู

เมื่อบริษัทเอกชนรับผู้สมัครเข้าเป็นครูแล้ว หลังจากที่ได้ฝึกอบรม ชี้แจงการทำงาน วิธีการสอน หลักสูตรภาษาจีน หนังสือเรียนที่ใช้ให้กับครูผู้สอนแล้วจึงจะพาครูผู้สอนชาวจีนเข้าไปยังโรงเรียนเพื่อรับการชี้แจงจากฝ่ายบริหารของโรงเรียนถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนแนะนำโรงเรียน บุคลากร และครูผู้สอนภายในโรงเรียนให้ครูผู้สอนชาวจีนได้รู้จัก

ปัญหาที่บริษัทเอกชนพบในการเตรียมบุคลากรเกิดจากผู้สมัครซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

ปัญหาจากครูผู้สอนชาวจีนที่จัดส่งมาจากมหาวิทยาลัยในประเทศจีนที่ถึงแม้จะมีทักษะความรู้ทางด้านภาษาจีนดี แต่ก็ขาดประสบการณ์ทางการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และปัญหาครูผู้สอนชาวจีนกลับประเทศ

ฝ่ายบริหารของบริษัทเอกชนแก้ปัญหาครูผู้สอนชาวจีนที่ไม่มีประสบการณ์ทางการสอนในประเทศไทยโดยการจัดฝึกอบรมให้ครูผู้สอนชาวจีนเข้าใจในวัฒนธรรม ลักษณะพฤติกรรม ลักษณะการเรียนการสอนของสังคมไทย ตลอดจนให้ความรู้ทางด้านเทคนิคและทักษะทางการสอนต่าง ๆ นอกจากนี้ก่อนที่จะส่งครูผู้สอนชาวจีนที่ไม่มีประสบการณ์เข้าไปสอน บริษัทเอกชนจะส่งให้ไปเป็นผู้ช่วยสอนให้กับครูผู้สอนชาวจีนที่มีประสบการณ์ โดยให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เป็นพี่เลี้ยงให้เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา หลังจากเป็นผู้ช่วยสอนให้กับครูพี่เลี้ยงเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาแล้วจึงจะจัดชั่วโมงสอนให้ สำหรับปัญหาครูผู้สอนชาวจีนกลับประเทศ ฝ่ายบริหารของบริษัทเอกชนทำการแก้ปัญหาโดยการจัดหาครูคนใหม่เข้ามาแทน แล้วทำการฝึกอบรมให้แก่ครูผู้สอนชาวจีนที่รับเข้ามาใหม่

นอกจากนี้ยังพบปัญหาครูผู้สอนไม่สนใจวิชาชีพครู สอนเพื่อรอหางานอื่น และยังพบปัญหาการปลอมแปลงวุฒิทางการศึกษา

ฝ่ายบริหารของบริษัทเอกชนทำการแก้ปัญหาครูไม่สนใจในวิชาชีพโดยการประเมินครูผู้สอนเป็นระยะ ถ้าพบว่ามีพฤติกรรมไม่ใส่ใจในการสอนหรือสอนไม่ดีจะทำการตักเตือน ถ้ายังไม่แก้ไขไม่ได้ก็จะยกเลิกสัญญา ส่วนปัญหาการใช้เอกสารรับรองวุฒิการศึกษาปลอม ฝ่ายบริหารของบริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้สมัครทุกคนที่เข้ามาสมัครเป็นครู ส่วนหนึ่งจะตรวจโดยฝ่ายบริหารของบริษัทเอกชนที่มีประสบการณ์ในการคัดเลือก และสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยที่ระบุอยู่ในเอกสารรับรองวุฒิการศึกษาของผู้สมัครใช้ ถ้าตรวจพบว่าเป็นเอกสารปลอมจะทำการยกเลิกสัญญาทันที

2.3 การจัดครูเข้าสอน

บริษัทเอกชนได้รับความเห็นชอบจากโรงเรียนให้เป็นผู้จัดครูที่มีวุฒิการศึกษาทางการสอนภาษาจีนเข้าสอน โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของครูผู้สอนทั้งทางด้านบุคลิกภาพ และความถนัดทางการสอน โดยผู้บริหารของบริษัทเอกชนกล่าวว่า “ครูแต่ละคนมีความถนัดใน

การสอนไม่เหมือนกัน...ครูที่ถนัดการสอนภาษาจีนให้กับเด็กเล็กก็จะจัดครูเข้าไปสอนในระดับประถมศึกษา แต่ถ้าครูถนัดสอนให้กับเด็กโตก็จะจัดครูเข้าไปสอนในระดับมัธยมศึกษา..."

จำนวนครูที่จัดเข้าไปนั้นจัดตามความเหมาะสมของจำนวนคาบเรียนและจำนวนนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนซึ่งบริษัทเอกชนได้จัดครูไปสอนในโรงเรียนทั้งหมด 2 คน ไม่ประสบปัญหาใด ๆ ในการจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดตารางสอน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้จัดตารางสอนในแต่ละภาคการศึกษา โดยจัดให้ในแต่ละสัปดาห์นักเรียนทุกคนมีคาบเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที เมื่อฝ่ายวิชาการจัดตารางสอนแล้วจึงนำตารางสอนของนักเรียนทุกระดับชั้นให้กับบริษัทเอกชนเพื่อทำการจัดครูเข้าสอนตามความเหมาะสม

ปัญหาที่พบในการจัดตารางสอน คือ ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนกระจายอยู่ทุกวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ซึ่งครูผู้สอนของบริษัทเอกชนไม่สะดวกในการเข้าไปสอนทุกวัน

ผู้บริหารบริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยปรึกษากับครูผู้สอนชาวจีนถึงความสะดวกในการเข้าไปสอน ถ้าครูผู้สอนไม่สะดวก บริษัทจะทำการประสานงานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเพื่อขอเปลี่ยนชั่วโมงการเรียนการสอนภาษาจีนกับวิชาอื่น ๆ ให้ในหนึ่งวันที่ครูผู้สอนชาวจีนเข้าไปสอนที่โรงเรียนมีชั่วโมงสอนมากพอสมควร

2.5 การจัดแผนการเรียน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดให้วิชาภาษาจีนเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 16 คาบ ต่อภาคเรียน คือ ในหนึ่งสัปดาห์นักเรียนจะมีชั่วโมงเรียนวิชาภาษาจีน 1 คาบ คาบละ 50 นาที เมื่อกำหนดจำนวนคาบที่ต้องเรียนแล้ว โรงเรียนจึงให้บริษัทเอกชนสร้างหลักสูตรให้กับโรงเรียน ซึ่งฝ่ายวิชาการไม่ประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียน

2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอน ไม่ว่าจะเป็นปากกา กระดาษ สมุด และเครื่องใช้สำนักงานให้เช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ครูผู้สอนชาวจีนสามารถขอใช้วัสดุหลักสูตรได้จาก ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นอกจากการจัดบริการวัสดุหลักสูตรโดยโรงเรียนแล้ว บริษัทเอกชนยังจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้กับครูผู้สอนชาวจีนเช่นเดียวกัน ได้แก่ เอกสารประกอบการกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินผล เอกสารประกอบการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่บริษัทจัดให้กับครูผู้สอน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระดาษสำหรับเขียนพู่กันจีน พู่กันจีน เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรเนื่องจากมีงบประมาณในการจัดเพียงพอ

สำหรับการจัดบริการสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาภาษาจีน ทั้งโรงเรียนและบริษัทเอกชนมีจัดบริการให้กับครูผู้สอน ไม่ว่าจะเป็น หนังสือเสริมการเรียน บัตรคำ แผนที่ สื่อมัลติมีเดีย เพลง ซีดี เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน เมื่อวัสดุหลักสูตรหรือสื่อการเรียนการสอนชนิดใดไม่เพียงพอหรือครูผู้สอนต้องการวัสดุหรือสื่อการเรียนการสอนแบบใดก็สามารถทำการจัดซื้อได้

2.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์หรือสถานที่ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ ห้องสมุด ห้องเทคโนโลยีและสารสนเทศ ตลอดจนบริเวณทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้แก่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการและส่วนที่บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการนิเทศนั้น ครูผู้สอนจะได้รับการนิเทศปีการศึกษาละ 2 ครั้ง โดยผู้ที่ทำกรนิเทศ ได้แก่ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยจะนิเทศทางด้านบุคลิก การแต่งกาย การพูดจา พฤติกรรม และการควบคุมชั้นเรียน อีกส่วนจะเป็นการนิเทศทางการเรียนการสอนซึ่งทำโดยบริษัทเอกชน ในแต่ละปีการศึกษาบริษัทจะทำ

การนิเทศทั้งหมด 4 ครั้ง คือ ก่อนการสอบกลางภาค 2 ครั้ง และก่อนการสอบปลายภาคอีก 2 ครั้ง ในการเข้าไปทำการนิเทศนั้นจะไม่ได้แจ้งให้ครูผู้สอนทราบล่วงหน้า แต่ครูผู้สอนจะทราบอยู่แล้วว่าจะได้รับการนิเทศตั้งแต่ตอนทำสัญญา วิธีการนิเทศของบริษัทเอกชนแบ่งผู้ทำการนิเทศออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่ทำการนิเทศทางด้านเนื้อหาและการเรียนการสอนภาษาจีน ผู้นิเทศกลุ่มนี้จะเป็นทีมงานครูที่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย จะเป็นผู้เข้าไปทำการสังเกตการเรียนการสอนของครูผู้สอนชาวจีนทั้งทางด้านเนื้อหาที่สอน เทคนิควิธีการสอน ตลอดจนกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน

2. กลุ่มที่ทำการนิเทศทางด้านความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ทั้งผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ตลอดจนนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีน โดยจัดทำแบบประเมินขึ้นมา 2 ชุด ได้แก่

แบบประเมินสำหรับอาจารย์ในโรงเรียน จะประเมินในหัวข้อความเคารพในกฎระเบียบของโรงเรียน ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ความกระตือรือร้น ความตรงต่อเวลา ความสามารถในการสอน ความรับผิดชอบในการสอนและงานกิจกรรมอื่น ๆ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการประสานงานระหว่างอาจารย์และระหว่างนักเรียน

แบบประเมินสำหรับนักเรียน จะประเมินในหัวข้อการวางตัวของครู ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ความตรงต่อเวลา ความยุติธรรม ความรู้ความสามารถในการสอน การทำกิจกรรมที่หลากหลาย มีการใช้สื่อและเตรียมการสอน และสามารถให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ นักเรียน

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วฝ่ายประเมินผลของบริษัทจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ซึ่งเกณฑ์ที่ครูผู้สอนจะผ่านการประเมินได้นั้นต้องได้รับคะแนนในการประเมินไม่ต่ำกว่า 60 คะแนน จาก 100 ถ้าครูผู้สอนชาวจีนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน บริษัทมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ โดยจัดฝึกอบรมให้แก่ครูผู้สอนในส่วนที่เป็นปัญหา โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ แล้วจึงส่งครูผู้สอนเข้าไปสอนในโรงเรียนต่อไป แต่ถ้าครูผู้สอนชาวจีนยังไม่ผ่านการประเมินอีกในครั้ง

ต่อไป บริษัทก็จะยกเลิกการต่อสัญญากับครูผู้สอนชาวจีนคนนั้น ๆ แต่ถ้าครูผู้สอนชาวจีนผ่านเกณฑ์การประเมินจะทำการต่อสัญญาให้และปรับเงินเดือนเพิ่ม ในการนิเทศติดตาม ทั้งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหา ที่มงานที่เข้าไปทำการนิเทศติดตามมีประสบการณ์ในการนิเทศและประสบการณ์ในการเรียนการสอน และจากการว่าจ้างครูผู้สอนชาวจีนที่เป็นการต่อสัญญาแบบปีต่อปี ครูผู้สอนชาวจีนจึงต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ได้รับการต่อสัญญาในปีต่อไป โดยบริษัทจะช่วยจัดฝึกอบรมให้ นอกจากนี้ว่าครูผู้สอนไม่ประสงค์ต่อสัญญาหรือมีปัญหาส่วนตัว บริษัทก็จะไม่ทำการต่อสัญญาอีก

ในการประเมินผลการใช้หลักสูตรจะดำเนินการโดยบริษัทเอกชน ตามความเห็นชอบของโรงเรียน ซึ่งจะประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจของครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียน และประเมินจากครูผู้สอนชาวจีน ถึงความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตร และความเหมาะสมของหลักสูตร เมื่อได้รับข้อเสนอต่าง ๆ แล้วจึงนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ซึ่งบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนจะทำการประชาสัมพันธ์หลักสูตรภาษาจีนในรูปแบบการประชุมผู้ปกครองประจำปี การลงข้อมูลผ่านเว็บไซต์ การติดป้ายประกาศภายในโรงเรียนว่าโรงเรียนมีหลักสูตรวิชาภาษาจีนเปิดให้กับผู้เรียนเรียน นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมวันเปิดโลกทัศน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะนำโรงเรียนให้กับผู้ปกครองและบุคลากรภายนอกเข้าเยี่ยมชม ในวันเปิดโลกทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มจะจัดแสดงหลักสูตรและผลงานที่นักเรียนได้ทำขึ้น ซึ่งจะรวมถึงหลักสูตรภาษาจีนด้วย ซึ่งโรงเรียนได้ร้องขอให้บริษัทเอกชนที่ทำการจัดหลักสูตรให้กับโรงเรียนเข้าร่วมในงานวันเปิดโลกทัศน์ด้วย โดยบริษัทจะนำเสนอหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น ผลงานทางด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาจีนให้ผู้เข้าชมงานได้ร่วมสนุก ซึ่งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. สภาพ และปัญหา งานสอน

3.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ครูผู้สอนชาวจีนไม่ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและไม่ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพราะฝ่ายวิชาการของโรงเรียนได้ศึกษาความต้องการของท้องถิ่น และได้ให้บริษัทเอกชนออกแบบหลักสูตรให้โรงเรียนเป็นการเฉพาะตั้งแต่ต้น

3.2 การวางแผนการสอน

ฝ่ายบริหารของบริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำกำหนดการสอน โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมงที่ใช้ และจำนวนแผนการเรียนรู้ โดยอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนที่ได้จัดทำขึ้นให้กับโรงเรียน และหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน

ครูผู้สอนชาวจีนของโรงเรียนเป็นผู้ทำการเขียนแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แล้วส่งให้กับบริษัทเอกชนเพื่อนำส่งโรงเรียนต่อไป

ปัญหาที่บริษัทเอกชนพบในการวางแผนการสอน คือ ครูผู้สอนชาวจีนเขียนแผนการสอนเป็นภาษาไทยให้กับโรงเรียนไม่ได้ เนื่องจากการเขียนต้องใช้ภาษาที่เป็นทางการ

บริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการให้ครูผู้สอนชาวจีนส่งแผนการสอนให้บริษัทตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจึงจัดทำเป็นแผนส่งให้กับโรงเรียน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนชาวจีนสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สอนความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาจีนให้นักเรียนนำไปใช้ได้ ไม่เน้นการสอนเนื้อหามากเกินไปนัก เพราะเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องการให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาจีน โดยในแต่ละคาบ ครูผู้สอนจะเริ่มการสอนจากการทบทวนบทเรียน โดยใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที หลังจากนั้นจึงทำการสอนตามเนื้อหาของแต่ละคาบที่ได้วางแผนเอาไว้ ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการสอนมีอยู่ด้วยกัน

หลากหลาย ขึ้นอยู่กับเนื้อหาในคาบนั้น ๆ ว่าเนื้อหาที่สอนเป็นเนื้อหาอะไร กิจกรรมที่ใช้ในการสอน เช่น การตอบคำถาม การให้อ่านบทเรียนในหนังสือ การให้ดูแผ่นภาพ การให้อ่านบัตรคำ การให้ คัดคำศัพท์ การให้ดูหรือฟังสื่อมัลติมีเดีย การให้แสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การร้องเพลง เป็นต้น โดยครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...ในบางครั้งถ้าในหนังสือเรียนมีบทสนทนาจะให้นักเรียน ออกมาพูดหน้าชั้นเรียน โดยให้นักเรียนแต่ละคนพูดเลียนแบบประโยคในหนังสือ...”

นอกจากเนื้อหาที่สอนตามบทเรียนแล้ว ครูผู้สอนชาวจีนยังสอดแทรกเนื้อหาเพิ่มเติม ให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศจีน และวันสำคัญต่าง ๆ งานวันตรุษจีนซึ่งเป็นวันปีใหม่ ของประเทศจีนก็ ครูผู้สอนจะเล่าถึงประวัติความเป็นมาของวันสำคัญ กิจกรรมที่จัด และตกแต่ง ห้องเรียนให้มีบรรยากาศของวันสำคัญนั้น ๆ ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “..เมื่อถึงงานวันเทศกาล ต่าง ๆ ของจีน เช่น วันตรุษจีน วันชาติจีน วันไหว้พระจันทร์...ครูจะหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับวันสำคัญนั้น ๆ มาทำเป็นซีทสอนให้กับนักเรียน...ในวันสำคัญบางวันก็จะให้นักเรียนจัด บอร์ดเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่เดินผ่านไปมาเข้ามาดู...”

ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “... จะถามคำถามให้นักเรียนตอบอยู่เสมอเพื่อดูว่านักเรียนเรียนรู้เรื่องหรือไม่...ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ก็ จะอธิบายให้เข้าใจ...หรือเมื่อเวลาให้ทำแบบฝึกหัดก็จะเดินดูว่านักเรียนคนใดทำได้บ้าง คนใดทำ ไม่ได้บ้าง...ทำการอธิบายให้เป็นรายคนไป...”

ทั้งโรงเรียนและบริษัทเอกชนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียน

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัด ได้แก่ กิจกรรมวันเปิดโลกทัศน์จะมีการจัด แสดงผลงานภาษาจีนของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนจะขอให้บริษัทเอกชนช่วยเข้ามาทำกิจกรรมในวัน เปิดโลกทัศน์ด้วย โดยให้บริษัทช่วยจัดแสดงผลงานและความรู้เกี่ยวกับภาษาจีน และจัดกิจกรรม ให้นักเรียนและผู้เข้าชมงานร่วมทำ เช่น การเขียนพู่กันจีน การตัดกระดาษแบบจีน นอกจากนี้เมื่อมี คนมาเยี่ยมชมโรงเรียน โรงเรียนจะให้นักเรียนทำหน้าที่ต้อนรับผู้มาเยี่ยมชมด้วยภาษาจีน นอกจากนี้โรงเรียนยังสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทางด้านภาษาจีนที่หน่วยงานภายนอก จัดขึ้น ที่จัดส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันความสามารถทางภาษาจีนเป็นประจำทุกปีก็คือ การแข่งขัน ภาษาจีนเพชรยอดมงกุฎที่จัดขึ้นที่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย เมื่อมีนักเรียนเข้าแข่งขัน โรงเรียนจะ

ขอให้ครูผู้สอนชาวจีนสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนก่อนที่จะไปสอบ ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนเป็นอย่างดี โรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บริษัทเอกชนจัด ได้แก่ การจัดการคัดลายมือภาษาจีน การเขียนพู่กันจีน การจัดสอนกังฟู การแข่งขันตอบปัญหาภาษาจีน การแข่งกล่าวสุนทรพจน์ การแข่งร้องเพลงจีน ซึ่งครูผู้สอนชาวจีนจะช่วยเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าร่วมการแข่งขัน นอกจากนี้ยังจัดโปรแกรมเรียนภาษาระยะสั้น ให้นักเรียนที่สนใจและมีทุนทรัพย์ไปที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งเพื่อเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจากประเทศจีน

ปัญหาที่บริษัทพบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรก็คือ เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เนื่องจากบริษัทจัดกิจกรรมให้กับโรงเรียนหลายแห่ง ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการตามระยะเวลาที่โรงเรียนกำหนดให้จัดกิจกรรมได้ถ้าโรงเรียนแต่ละแห่งขอให้ในเวลาใกล้เคียงกัน

บริษัทแก้ปัญหาโดยการทำข้อตกลงกับโรงเรียนเอาไว้ก่อนว่า ถ้าโรงเรียนต้องการให้จัดกิจกรรม โรงเรียนต้องวางแผนเอาไว้ล่วงหน้าถึงเวลาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม และกิจกรรมที่ต้องการให้จัด

นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการจัดโปรแกรมเรียนภาษาระยะสั้นที่นักเรียนสมัครไปเรียนจำนวนน้อย

บริษัทแก้ปัญหาโดยการจัดร่วมกับโรงเรียนอื่นที่รับผิดชอบในการจัดหลักสูตรให้ ทำให้มีนักเรียนในปริมาณที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมนี้

3.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนชาวจีนมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนมาประกอบเพิ่มเติมเวลาสอน ไม่ว่าจะเป็นการค้นหารูปภาพ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือจากหนังสือภาษาจีน แล้วนำมาทำเป็นเอกสารแจกให้กับนักเรียน หรือการทำบัตรคำศัพท์เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในคาบด้วยตนเอง เพราะคำศัพท์บางคำที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ไม่มีอยู่ในบัตรคำที่ซื้อ มา นอกจากนี้ครูผู้สอนยังหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมาทำเป็นเอกสารให้

นักเรียนเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน วันสำคัญต่าง ๆ ของประเทศจีน เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

สื่อที่ครูผู้สอนชาวจีนใช้มีอยู่ด้วยกันหลายประเภท ได้แก่ หนังสือ เอกสารประกอบการสอน บัตรคำ สื่อมัลติมีเดีย แผ่นภาพ แผนที่ เพลง เป็นต้น การเลือกใช้สื่อชนิดใดนั้นจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เรียนในแต่ละคาบ ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...ถ้าสอนตามหนังสือเพียงอย่างเดียว นักเรียนจะเกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงจัดกิจกรรมรูปแบบอื่นเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน เช่น ถ้าเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ ก็จะทำให้ให้นักเรียนดูบัตร ซึ่งในบัตรคำนั้นจะมีทั้งรูปภาพ คำอ่าน ความหมาย วิธีการเขียน และตัวอย่างของคำ เช่น กำลังเรียนเรื่องสัตว์ ครูก็จะนำบัตรคำเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู...แล้วถามคำถามนักเรียนว่าสัตว์แต่ละชนิดมีชื่อว่าอะไร...”

ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน

3.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานทางภาษาจีนที่แตกต่างกัน ในหนึ่งห้องเรียนจึงมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่งและเรียนอ่อน การสอนให้แก่แก่นักเรียนที่เรียนไม่รู้เรื่อง ครูผู้สอนชาวจีนใช้วิธีการขยายเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนภายในคาบเรียน โดยใช้วิธีถาม-ตอบเพื่อประเมินว่านักเรียนเข้าใจหรือไม่ ถ้านักเรียนตอบคำถามไม่ได้จะทำการอธิบายซ้ำ หลังจากหมดคาบเรียนแล้วหากนักเรียนยังมีเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ นักเรียนสามารถเข้าพบที่ห้องพักครูหมวดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อถามคำถามได้ และถ้านักเรียนมีคะแนนสอบไม่ดีก็จะทำการสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนนอกคาบเรียน และมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำ

สำหรับการสอนเสริมให้แก่แก่นักเรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาดีและพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อนำไปใช้สอบหรือแข่งขันทางด้านภาษาจีน ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจะจัดเวลาเรียนเพิ่มเติมให้ในช่วงเวลาหลังเลิกเรียนในวันที่ครูชาวจีนเข้ามาสอน

ครูผู้สอนและโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริม

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนชาวจีนทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นักเรียน 3 ช่วงด้วยกัน คือ

1. การประเมินในชั่วโมงเรียนหรือระหว่างเรียน ครูผู้สอนชาวจีนจะประเมินจากความสนใจและความตั้งใจในการเรียนของนักเรียน เช่น ให้นักเรียนตอบคำถาม เขียนคำศัพท์ มอบหมายการบ้านหรือรายงานแล้วให้นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ซึ่งการประเมินในชั่วโมงเรียนจะเป็นการเก็บคะแนนในหลาย ๆ ช่วงตลอดระยะเวลาเรียน เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษาจึงจะนำคะแนนทั้งหมดประเมินเป็นผลการเรียนรู้ ซึ่งคะแนนเก็บส่วนนี้คิดเป็น 70%

2. การสอบกลางภาค จะเป็นการสอบข้อเขียนตามวันและเวลาที่ฝ่ายวิชาการกำหนด โดยข้อสอบจะมีทั้งแบบอัตนัยและปรนัย เก็บเป็นคะแนนทั้งหมด 10%

3. การสอบปลายภาค จะเป็นการสอบข้อเขียนปลายภาคการศึกษาตามวันและเวลาที่ฝ่ายวิชาการกำหนด โดยข้อสอบจะมีทั้งแบบอัตนัยและปรนัยเช่นเดียวกับการสอบกลางภาค แต่จะเก็บคะแนนทั้งหมด 20%

เมื่อจบปีการศึกษา ครูผู้สอนชาวจีนจะนำคะแนนทั้งหมดของนักเรียนส่งให้กับบริษัทเอกชนเพื่อทำการประเมินผลการเรียนเพื่อจบการศึกษาในระดับชั้น ซึ่งครูผู้สอนชาวจีนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนที่ 2

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนครูทั้งหมด 206 คน เป็นครูประจำ 180 คน และเป็นครูพิเศษ 26 คน รับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ประกอบไปด้วยนักเรียนทั้งชายและหญิงจำนวนทั้งหมด 4,667 คน

การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนเป็นวิชาเพิ่มเติมที่จัดสอนให้กับนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนสายศิลป์คำนวณ นักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนแผนการเรียนนี้ต้องสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยสอบวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ สังคมศึกษา นักเรียนที่เลือกแผนการเรียนสายศิลป์คำนวณทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที

หลักสูตรภาษาจีนที่ใช้สอนจัดทำขึ้นจากความร่วมมือของฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนภาษาจีน ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยนำมาตราฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วนำมาปรับเขียนเป็นหลักสูตรภาษาจีนโดยมุ่งหวังให้นักเรียนพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรม และสามารถใช้ภาษาจีนในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ยังศึกษาหนังสือแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการและหนังสือภาษาจีนอื่น ๆ เพื่อนำมาทำเป็นแผนการเรียนรู้อีกต่อไป

โรงเรียนจัดจ้างครูพิเศษเข้าสอนวิชาภาษาจีนจำนวน 3 คน เป็นครูผู้สอนชาวไทย ทั้งหมด ครูผู้สอนคนที่ 1 จบการศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนในระดับปริญญาตรี และจบทางด้านการสอนภาษาจีนในระดับปริญญาโท คนที่ 2 จบการศึกษาทางด้านอักษรศาสตร์ เอกภาษาจีนในระดับปริญญาตรี และคนที่ 3 จบการศึกษาทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรี แต่ได้ไปเรียนภาษาจีนที่ประเทศไต้หวันเป็นเวลา 1 ปี จนจบประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีน ครูผู้สอนมี

ชั่วโมงการสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง โดยโรงเรียนได้แต่งตั้งให้ครูพิเศษที่จบการศึกษาทางด้านภาษาจีนเป็นผู้รับผิดชอบการใช้หลักสูตรภาษาจีนให้กับโรงเรียน

2. สภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

2.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีนร่วมกันศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้หลักสูตร ซึ่งผู้มีส่วนร่วมไม่ประสบปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

ในระยะเริ่มแรกฝ่ายบุคลากรของโรงเรียนจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนโดยการติดต่อประกาศรับสมัครที่ป้ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนเก่าของโรงเรียนที่จบการศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนและการสอนภาษาจีนมาสมัครเป็นครู โดยโรงเรียนจ้างให้เป็นครูพิเศษเพื่อสอนภาษาจีนให้กับนักเรียน ในการคัดเลือกบุคลากร โรงเรียนพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครจากการตรวจสอบเอกสารวุฒิการศึกษา การสัมภาษณ์ทัศนคติในการเรียนการสอน และการทดสอบทักษะและเทคนิคการสอน เมื่อผู้สมัครผ่านการคัดเลือกต้องเข้ารับการชี้แจงเกี่ยวกับกฎระเบียบของโรงเรียน และภาระงานที่ต้องทำ หลังจากได้ครูผู้สอนภาษาจีนมา 1 คน การจัดหาครูผู้สอนวิชาภาษาจีนเพิ่มจัดหามาจากคำแนะนำของครูผู้สอนที่สอนอยู่ในโรงเรียน ซึ่งครูผู้สอนได้แนะนำผู้ที่มีความรู้ทางด้านภาษาจีนให้มาสมัครเป็นครูพิเศษเพิ่ม 2 คน เป็นครูชาวไทยทั้ง 2 คน โดยครูคนหนึ่งจบทางด้านบัญชีมา แต่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีนดีเนื่องจากการสนับสนุนของทางบ้าน และได้ไปเรียนประกาศนียบัตรภาษาจีนที่ประเทศไต้หวัน

เมื่อเรียนจบแล้วจึงได้รับการแนะนำให้มาสมัครเป็นครูพิเศษ สำหรับครูผู้สอนอีกคนจบทางด้านอักษรศาสตร์ เอกวิชาภาษาจีน ก็ได้รับคำแนะนำให้มาสมัครเป็นครูพิเศษเช่นกัน เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับการแนะนำเข้ามาสอนจากครูผู้สอนภาษาจีนให้กับโรงเรียนมานาน โรงเรียนจึงเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนของครูพิเศษ แต่ถึงอย่างไรก็ตามโรงเรียนมีการสัมภาษณ์ทัศนคติในการเรียนการสอน และทดสอบทักษะและเทคนิคการสอน หลังจากที่ผ่านมาการคัดเลือกโรงเรียนจึงทำการชี้แจงกฎระเบียบต่าง ๆ หลักสูตรภาษาจีนที่โรงเรียนใช้ และภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ ผู้บริหารคนหนึ่งกล่าวว่า "...โรงเรียนไม่รับบุคลากรที่เป็นชาวจีนเข้ามาสอนเพราะว่าครูชาวจีนไม่สามารถทำเอกสารเกี่ยวกับวิชาภาษาจีนให้กับทางโรงเรียนได้..."

ครูพิเศษที่เข้ามาใหม่ทั้ง 2 คน อยู่ในความรับผิดชอบของครูผู้สอนภาษาจีนที่สอนอยู่ในโรงเรียน โดยมีครูหัวหน้าการสอนวิชาภาษาจีนเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาในการสอน นอกจากนี้เมื่อโรงเรียนได้รับเชิญจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถานทูตจีน สถาบันขงจื้อ บริษัทนานาชาติ ธนาคารกรุงเทพ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้ส่งครูผู้สอนภาษาจีนเข้ารับการอบรมทางด้านหลักสูตร ตลอดจนเทคนิคทางการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โรงเรียนมีการแจ้งให้ครูผู้สอนไปเข้ารับการอบรม

ปัญหาที่พบในการเตรียมบุคลากร คือ อัตราเงินเดือนของครูผู้สอนชาวไทยที่เป็นครูประจำค่อนข้างต่ำทำให้ครูผู้สอนชาวไทยที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาจีนไม่อยากจะมาเป็นครูประจำให้กับโรงเรียน

โรงเรียนแก้ปัญหาโดยการไม่จัดจ้างครูประจำ แต่จ้างเป็นครูพิเศษแทน เนื่องจากครูผู้สอนจะได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่า แต่ในการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาเป็นครูนั้นโรงเรียนกำหนดว่าครูผู้สอนภาษาจีนนอกจากงานด้านการสอนแล้วยังต้องทำงานด้านเอกสารเกี่ยวกับวิชาภาษาจีน และคอยดูแลหลักสูตรภาษาจีนให้กับทางโรงเรียนด้วย ด้วยเหตุที่ครูผู้สอนเป็นนักเรียนเก่าของโรงเรียน มีความผูกพันโรงเรียนเป็นอย่างดีจึงเต็มใจที่จะดูแลหลักสูตรให้กับโรงเรียน ผู้บริหารคนหนึ่งกล่าวว่า "...แต่ก่อนโรงเรียนจ้างครูผู้สอนภาษาจีนเป็นครูประจำของโรงเรียน...พอสอนไปได้ระยะหนึ่งครูผู้สอนรู้สึกที่ค่าตอบแทนที่ได้น้อยเกินไป...ทำให้ไม่อยากสอน...ดังนั้นโรงเรียนจึงเปลี่ยนมาเป็นการจ้างให้เป็นครูพิเศษแทน...โดยครูพิเศษจะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายชั่วโมง..."

นอกจากนี้ยังพบปัญหาครูผู้สอนขาดทักษะและเทคนิคการสอนเนื่องจากไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการสอนมา

โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูที่จบทางด้านการสอนภาษาจีนเป็นครูพี่เลี้ยงคอยดูแลและให้คำปรึกษา แนะนำเทคนิคและทักษะในการสอนภาษาจีนให้ และส่งครูผู้สอนไปเข้ารับการอบรมทางด้านการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานต่าง ๆ

2.3 การจัดครูเข้าสอน

ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้จัดครูเข้าสอนในแต่ละคาบ โดยพิจารณาตามความสามารถของครูแต่ละคน ครูผู้สอนที่จบทางด้านการสอนภาษาจีนมาโรงเรียนจัดให้มีชั่วโมงสอนมากกว่าครูท่านอื่น คือมีชั่วโมงสอน 16 คาบต่อสัปดาห์ และให้สอนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 สำหรับครูที่จบประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีนมาจะจัดให้สอนในระดับเบื้องต้น คือ สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยจัดชั่วโมงสอนให้ 10 คาบต่อสัปดาห์ และครูผู้สอนที่จบด้านอักษรศาสตร์ เอกภาษาจีนจัดให้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สัปดาห์ละ 4 คาบ เนื่องจากครูผู้สอนท่านนี้มีเวลาเข้ามาสอนให้กับโรงเรียนน้อย ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดตารางสอน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้จัดตารางสอนวิชาภาษาจีน โดยกำหนดให้นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีนใน 1 ครั้งต้องเรียนติดต่อกัน 2 คาบ คาบละ 50 นาที ในหนึ่งสัปดาห์นักเรียนจะเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 2 คาบ ซึ่งฝ่ายวิชาการไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

2.5 การจัดแผนการเรียน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดแผนการเรียนภาษาจีนให้อยู่ในแผนการเรียนสายศิลป์คำนวณ ในหนึ่งภาคการศึกษานักเรียนที่เลือกเรียนแผนนี้ต้องเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 32 ชั่วโมง ตลอดระยะเวลาต้องเรียนภาษาจีนทั้งหมด 6 หน่วยกิต ซึ่งฝ่ายวิชาการไม่ประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียน

ครูผู้สอนประสบปัญหาจากหลักสูตรตัวหลักสูตรภาษาจีน คือ เนื้อหาที่เรียนกับเวลาที่ใช้เรียนไม่สัมพันธ์กัน เนื่องจากเนื้อหาในหนังสือเรียนของกระทรวงมีมาก แต่ชั่วโมงสอนที่โรงเรียนจัดให้น้อย ทำให้สอนไม่ทัน

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการทำเอกสารสรุปเนื้อหา และรวบรวมคำศัพท์ต่าง ๆ ให้นักเรียนนำกลับไปศึกษาเอง ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะให้สอนเฉพาะพื้นฐานทางด้านภาษาจีนให้กับนักเรียน แต่หนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นหนังสือที่กระทรวงกำหนดให้...มีเนื้อหามาก...ถ้าจะให้นักเรียนเรียนได้ครบตามจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้จะต้องใช้เวลามากกว่านี้...เมื่อเรียนไม่ทันจึงต้องทำเอกสารสรุปให้กับนักเรียน...”

2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอน ได้แก่ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารประกอบการกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินผล แบบบันทึกการสอน กระดาษ สมุด ปากกา ดินสอ และเครื่องใช้สำนักงานให้กับครูผู้สอนภาษาจีนเช่นเดียวกับวิชาอื่น ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตร

สำหรับการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนเป็นผู้จัดหามาให้ให้กับโรงเรียน ซึ่งสื่อการเรียนการสอนที่จัดบริการอยู่ในโรงเรียน ได้แก่ บัตรคำ หนังสือเรียนภาษาจีน สื่อมัลติมีเดีย แผ่นภาพเสริมการเรียน เพลง แผ่นภาพ เป็นต้น

ปัญหาที่พบในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอนคือ การของบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ มีความล่าช้าเนื่องจากต้องทำเป็นขั้นตอนตามระเบียบของโรงเรียน

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการสำรองเงินของตนเองในการจัดซื้อ

2.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

โรงเรียนจัดสถานที่ต่าง ๆ ให้กับผู้ใช้หลักสูตรภาษาจีนเช่นเดียวกับที่จัดให้กับหลักสูตรวิชาอื่น ๆ ครูผู้สอนสามารถขอให้ห้องต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นห้องเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องนวัตกรรมเทคโนโลยี ตลอดจนพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียน ตามวันและเวลาที่ขอเอาไว้ และสามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เครื่อง

คอมพิวเตอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ เป็นต้น ได้ตามที่โรงเรียนจัดเอาไว้ ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตร

2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนแบ่งผู้ทำการนิเทศออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่

1. ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจะเป็นผู้ทำการนิเทศทางด้านกระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนของครูทั้ง 3 คน โดยจะให้ครูผู้สอนเขียนแผนการสอนมาให้ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนดู แล้วให้คำแนะนำถึงความเหมาะสมของเนื้อหาที่จัดกับกิจกรรมที่ใช้ในการสอน นอกจากนี้ยังให้ครูผู้สอนทำรายงานการสอน 2 คาบต่อ 1 ครั้ง โดยในรายงานประกอบไปด้วยจุดประสงค์ที่สอน เนื้อหาที่สอน สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการสอน ปัญหาในการสอน และวิธีแก้ปัญหา เมื่อทำการศึกษารายงานการสอนของครูผู้สอนแล้วจึงให้คำแนะนำในวิธีสอนที่เห็นว่าเป็นปัญหา

2. การนิเทศโดยครูผู้สอนวิชาภาษาจีนด้วยกันเอง ครูผู้สอนภาษาจีนของโรงเรียนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนและมีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาจีนจะเป็นผู้คอยดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนอีก 2 คน เมื่อครูผู้สอนมีปัญหาในการสอนก็สามารถเข้ามาปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากครูผู้สอนที่คอยดูแลได้ นอกจากนี้ครูผู้สอนที่จบทางด้านการสอนภาษาจีนยังคอยสอนทักษะและเทคนิคการสอนให้กับครูผู้สอนอีก 2 คนด้วย

3. ผู้นิเทศของกระทรวงจะเข้ามาทำการนิเทศการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 – 3 ชั่วโมง โดยก่อนที่จะเข้ามาทำการนิเทศนั้นจะมีจดหมายแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบถึงวันและเวลาที่เข้ามาทำการนิเทศ โดยจะเข้ามาสอบถามครูผู้สอนถึงสภาพและปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาที่สอน วิธีการสอน กิจกรรมที่ใช้ในการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ ความสนใจและตั้งใจในการเรียนของนักเรียน แล้วจะให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน

ทั้งฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ครูผู้นิเทศ และผู้นิเทศของกระทรวงไม่พบปัญหาในการนิเทศการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน

สำหรับการประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียนทำการประเมินผลโดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และประเมินความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะประเมินจากคะแนนสอบปลายปี การศึกษา ว่านักเรียนมีทักษะทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดเอาไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังประเมินจากความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาจีนถึงความเหมาะสมของเนื้อหาที่เรียน ความเข้าใจในบทเรียน กิจกรรมและสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลหลักสูตร

2.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านหนังสือคู่มือการสมัครเรียน นักเรียนที่สมัครเข้าเรียนแผนการเรียนสายศิลป์คำนวณทุกคนจะทราบว่าต้องเรียนวิชาภาษาจีน ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. สภาพ และปัญหา งานสอน

3.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ครูผู้สอนที่จบด้านการสอนภาษาจีนที่เป็นผู้ดูแลการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนให้กับโรงเรียนมีการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เนื่องจากมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตามครูผู้สอนไม่ได้ทำการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเนื่องจากหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสร้างเองซึ่งตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอยู่แล้ว โดยหลักสูตรได้ยึดเอาเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ตามหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น และเห็นว่ามีความเหมาะสมในการเรียนการสอนอยู่แล้ว ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท

สำหรับครูผู้สอนอีก 2 คนไม่ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและไม่ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากเป็นครูพิเศษ แต่จะได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน

3.2 การวางแผนการสอน

ครูผู้สอนจัดทำกำหนดการสอนร่วมกัน และแต่ละคนยังทำแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบส่งให้กับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน โดยแผนการสอนที่เขียนจะอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนและหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน แผนการสอนของครูผู้สอนแต่ละคนจะเขียนตามหน่วยการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วย ซึ่งภายในแผนประกอบมีองค์ประกอบได้แก่สาระสำคัญของเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ปัญหาที่พบในการวางแผนการสอน คือ แผนที่วางเอาไว้เปลี่ยนแปลงเนื่องจากคาบสอนบางคาบไม่ได้ทำการสอนเนื่องจากการประกาศเป็นวันหยุดและนักเรียนต้องไปทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการหาเวลาสอนเพิ่มให้กับนักเรียน โดยจะเลือกเวลาที่นักเรียนใช้เรียนด้วยตนเองมาสอน นอกจากนี้ยังทำเอกสารสรุปเนื้อหาเพื่อให้สอนได้เร็วขึ้น

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การเรียนการสอนจะใช้หนังสือเรียนที่กระทรวงกำหนดให้เป็นหลัก กิจกรรมที่ใช้ในการสอนนั้นจะเลือกใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับทักษะที่ต้องการให้นักเรียนพัฒนา เช่น ถ้าต้องการพัฒนาทักษะการฟัง จะเปิดซีดีบทสนทนาในบทเรียนให้นักเรียนฟัง ใช้ภาษาจีนในการถามและพูดกับนักเรียนภายในชั่วโมงเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า "...เวลาสนทนากับนักเรียนจะใช้ประโยคที่มีคำศัพท์ที่นักเรียนเคยเรียนมา...เมื่อนักเรียนฟังเข้าใจ นักเรียนจะดีใจและมีกำลังใจเรียนต่อ..."

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาทักษะทางด้านการพูด เช่น ครูผู้สอนจะให้ให้นักเรียนพูดบทสนทนาที่ได้เรียนไปโดยการสุ่มให้นักเรียนออกมาพูดเป็นตัวละครในบทเรียน ให้นักเรียนแต่งบทสนทนาโดยประยุกต์จากคำศัพท์ภายในบทเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า "...เวลาสอนจะสอนให้

นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ได้...นักเรียนไม่จำเป็นต้องรู้คำศัพท์มากมาย แม้จะรู้เพียง 5 คำ นักเรียนก็สามารถนำมาสร้างเป็นประโยคได้ ขอเพียงแค่ว่าในประโยคนั้นมีประธาน กริยา และกรรม ก็สามารถแต่งประโยคได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม หรือประโยคปฏิเสธ...”

ครูผู้สอนอีกคนหนึ่งกล่าวว่า “การสอนจะเน้นความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาจีนให้กับนักเรียน...จะสอนให้นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน และสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริง...”

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาทักษะทางการอ่าน เช่น ให้นักเรียนอ่านบทสนทนาหรือเรื่องสั้น แล้วให้ตอบคำถาม หรือให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลวันสำคัญหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาทักษะทางการเขียน เช่น ให้นักเรียนเขียนคำศัพท์ตามคำบอก มอบหมายให้นักเรียนเขียนเรียงความส่งเป็นภาษาจีน เป็นต้น

แต่ถึงอย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ใช้เป็นหลักก็คือการบรรยายโดยครูผู้สอน โดยครูผู้สอนจะเริ่มชั่วโมงเรียนด้วยการทบทวนเนื้อหา แล้วจึงแนะนำบทเรียนที่จะเรียนในคาบนั้น โครงสร้างประโยคที่จะเรียน แล้วจึงทำการสอนเนื้อหา สรุปเนื้อหาที่สอน และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “นักเรียนสนใจในการเรียนดี...ยิ่งถ้ามีการให้คะแนนในการตอบคำถามหรือการทำรายงานส่ง นักเรียนจะยิ่งตั้งใจมากขึ้น บางกลุ่มถ้าคะแนนไม่ดีก็จะขอทำรายงานเพื่อนำเสนอใหม่อีกครั้ง...นักเรียนมีความรับผิดชอบมาก พร้อมทั้งจะทำให้ได้คะแนนดี...”

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดให้กับนักเรียน เช่น งานวันวิชาการของโรงเรียน ซึ่งภายในงานมีการจัดแสดงผลงานของนักเรียน ทำเกี้ยวหรือผัดหมี่ขายให้กับผู้เข้าชมงาน ครูผู้สอนมีการสอนวิธีทำให้ง่าย เป็นต้น การจัดงานวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ ครูผู้สอนได้มอบหมายให้นักเรียนจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวันพ่อโดยให้จัดเป็นภาษาจีนควบคู่ไปกับภาษาไทย นอกจากนี้ถ้านักเรียนมีความพร้อมและสนใจ โรงเรียนมีการสนับสนุนให้เข้าร่วมการแข่งขันที่หน่วยงานภายนอกจัดขึ้น เช่น การแข่งขันชิงทุนของสถาบันขงจื้อ การแข่งเพชรยอดมงกุฎภาษาจีน โดยให้ครูผู้สอนทำการ

สอนเสริมให้กับนักเรียนในวันเสาร์หรืออาทิตย์ตามเวลาที่ครูผู้สอนและนักเรียนสะดวกในการเรียนการสอน

ปัญหาที่โรงเรียนพบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือขาดครูประจำคอยดูแลนักเรียนทำกิจกรรม ทำให้ชมรมภาษาจีนที่เคยมีต้องยกเลิกไป ซึ่งโรงเรียนไม่ได้ทำการแก้ปัญหาการขาดครูประจำ แต่แก้โดยการให้ครูพิเศษจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่นแทน เช่น การสอนทำเกี่ยวกับการสอนเขียนพู่กันจีน การสอนร้องเพลง เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนดำเนินการจัดให้กับนักเรียนเท่าที่เวลาเอื้ออำนวย

ปัญหาที่ครูผู้สอนประสบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีน้อย และโรงเรียนไม่มีงบประมาณให้ใช้ในการจัดกิจกรรมเนื่องจากไม่ได้จัดตั้งเป็นชมรม

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการแบ่งงานให้นักเรียนรับผิดชอบเป็นกลุ่ม ๆ เช่น ในการจัดกิจกรรมวันวิชาการของโรงเรียน ได้มอบหมายให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งทำป้ายนิทรรศการ ให้นักเรียนอีกกลุ่มรับผิดชอบหาอุปกรณ์ที่ใช้ทำสินค้าขาย เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ครูผู้สอนและนักเรียนจะช่วยกันรับผิดชอบ เมื่อขายสินค้าที่ทำได้จึงนำรายได้มาหักคืนให้กับครูผู้สอนและนักเรียน

3.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนพัฒนาจะเป็นสื่อจำพวกเอกสารการเรียนรู้ เนื่องจากเนื้อหาในหนังสือเรียนมีมาก แต่เวลาที่ใช้สอนมีน้อย ทำให้ครูผู้สอนต้องจัดทำเอกสารสรุปเนื้อหาหรือเอกสารคำศัพท์ที่ในบทเรียนมาให้ให้นักเรียนนำกลับไปศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

สำหรับการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนจัดหาสื่อประเภทต่าง ๆ มาใช้สอนให้กับนักเรียน ได้แก่ แผ่นภาพ สื่อมัลติมีเดีย หนังสือเรียนภาษาจีน เพลง แผนที่ เป็นต้น แต่สื่อที่ใช้เป็นหลักก็คือหนังสือเรียนภาษาจีนที่กระทรวงได้จัดทำขึ้น ซึ่งในหนังสือนั้นจะมีแผ่นภาพและซีดีประกอบหนังสือเรียนรวมด้วย สามารถนำไปใช้ประกอบการสอนได้ ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน

3.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

ครูผู้สอนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน โดยคอยสังเกตว่านักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่ ถ้านักเรียนไม่เข้าใจในเรื่องใดจะทำการอธิบายให้อีกครั้ง ในบางครั้งครูผู้สอนมีการเรียกนักเรียนมาพบเพื่ออธิบายหลังทำการสอนเสร็จ นอกจากนี้ยังจัดสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในช่วงเวลากลางวันสำหรับนักเรียนที่ผลการสอบไม่ดี เมื่อสอนแล้วจึงให้นักเรียนสอบแก้ตัวและทำรายงานเพื่อเพิ่มคะแนนให้กับนักเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “นักเรียนบางคนที่มีคะแนนไม่ดี เพราะไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาจีน ไม่ได้ใช้วิชาภาษาจีนในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย จึงไม่ตั้งใจเรียน”

สำหรับนักเรียนที่สนใจในการเรียนวิชาภาษาจีน นักเรียนสามารถเข้าพบครูผู้สอนเพื่อถามปัญหาทางด้านภาษาจีนได้ที่ห้องพักครู หรือถ้านักเรียนต้องไปสอบแข่งขัน ครูผู้สอนจัดสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนในวันเสาร์หรืออาทิตย์ตามวันที่สะดวก นอกจากนี้นักเรียนที่สนใจในการเรียนวิชาภาษาจีนยังสามารถไปเรียนเพิ่มเติมจากโรงเรียนสอนภาษาจีนภายนอกได้

ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนภาษาจีนทำการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาจีนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยการวัดจะแบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่

1. การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่มุ่งตรวจว่านักเรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามแผนการเรียนรู้หรือไม่ โดยจะใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย เช่น การประเมินด้วยการให้นักเรียนตอบคำถามภายในห้องเรียน การให้ท่องบทสนทนา การทำรายงาน การสอบข้อเขียนกลางภาคการศึกษา ตลอดจนการสังเกตความรับผิดชอบและความตั้งใจในการเรียนของนักเรียน คะแนนในส่วนนี้จะคิดเป็น 70% ของคะแนนทั้งหมด

2. การวัดและประเมินผลปลายภาค เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนว่าตรงตามที่คาดหวังหรือไม่ จะวัดโดยการให้นักเรียนสอบข้อเขียนประจำ

ภาคการศึกษาตามตารางสอบที่ฝ่ายวิชาการกำหนดเอาไว้ ซึ่งข้อเขียนที่สอบนั้นจะมีทั้งแบบปรนัย และอัตนัย คะแนนในส่วนนี้คิดเป็น 30% ของคะแนนทั้งหมด

เมื่อนักเรียนสอบปลายภาคการศึกษาเสร็จจึงนำผลคะแนนที่วัดระหว่างการเรียนและคะแนนสอบทั้งหมดมารวมกันเพื่อสรุปเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนที่ 3

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่ถนนเพลินจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสตรีในเครืออัครสุลิน มีจำนวนครูทั้งหมด 226 คน เป็นครูประจำ 170 คน และเป็นครูพิเศษ 56 คน รับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 3 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,967 คน

การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนเริ่มจัดให้ตั้งแต่แก่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนักเรียนทุกคนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต้องเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ต้องเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติมสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จะเรียนวิชาภาษาจีนเฉพาะนักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนสายศิลป์ - ภาษาจีน โดยต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 7 คาบ คาบละ 50 นาที นักเรียนที่จะเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนสายศิลป์ - ภาษาจีนได้ต้องมีคะแนนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละวิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

หลักสูตรภาษาจีนที่ใช้เรียนเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสร้างขึ้นโดยศึกษาจากหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนในเครืออัครสุลิน แบบเรียนวิชาภาษาจีนที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ทำขึ้น ตลอดจนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยนำมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมาพิจารณาแล้วปรับเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรภาษาจีน โดยมีฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเข้าร่วมในการสร้างหลักสูตร หลักสูตรที่สร้างขึ้นมุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนมุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมจีน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน ซึ่งหลักสูตรสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาจีนและมุ่งหวังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน ส่วนหลักสูตรที่สร้างขึ้นสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่เลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์ - ภาษาจีนมุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้

ทางด้านภาษาจีนเพียงพอที่จะนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในการสื่อสารและใช้สำหรับสอบแข่งขันเพื่อเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน

โรงเรียนได้จัดจ้างครูผู้สอนภาษาจีนชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนทั้งหมด 6 คน เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา 3 คน และเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา 3 คน โดยครูผู้สอนแต่ละคนจะมีชั่วโมงสอนเฉลี่ย 10 – 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2. สภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

2.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีน ทำการศึกษา วิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ จากหลักสูตร ภาษาจีนของโรงเรียน หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนในเครือ กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้านวิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบาย รายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนการใช้หลักสูตร ซึ่งผู้มีส่วนร่วมฝ่ายต่าง ๆ ไม่ประสบปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

โรงเรียนจัดหาครูผู้สอนภาษาจีนชาวจีนจากการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ การติดป้ายประกาศภายในโรงเรียนและโรงเรียนในเครือ และจัดหาตามคำแนะนำของครูผู้สอนชาวจีนที่สอนอยู่ภายในโรงเรียน เมื่อมีชาวจีนมาสมัคร ฝ่ายบุคลากรจะเป็นผู้ตรวจสอบคุณสมบัติ การศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ตลอดจนทัศนคติต่อการสอนของผู้ที่เข้ามาสมัคร หลังจากนั้นจึงให้ครูผู้สอนชาวจีนที่สอนอยู่ภายในโรงเรียนเป็นผู้ทดสอบความรู้ทางภาษาจีนของผู้สมัคร และฝ่ายวิชาการเป็นผู้ทดสอบทักษะและเทคนิคทางการสอน เมื่อรับเข้าเป็นครูผู้สอนแล้วโรงเรียนได้ทำการชี้แจงถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน หน้าที่ที่ครูผู้สอนชาวจีนต้องทำ ตลอดจนชี้แจงถึงหลักสูตรภาษาจีนที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนยังส่งครูเข้ารับการอบรม สัมมนา

ทางด้านหลักสูตร ทักษะ และเทคนิคในการปฏิบัติการสอนภายในห้องเรียนที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นด้วย

2.3 การจัดครูเข้าสอน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้จัดครูชาวจีนที่มีวุฒิกการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนเข้าสอนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 3 คน เป็นครูประจำ 2 คน สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 โดยให้ครูผู้สอนชาวจีนที่เป็นผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีนมีคาบสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และครูพิเศษ 1 คน สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 และช่วยสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางคาบ นอกจากนี้ครูประจำทั้ง 2 คน ยังมีคาบสอนวิชาจริยธรรมให้กับนักเรียนด้วย ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดตารางสอน

ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้จัดตารางสอนวิชาภาษาจีนให้กับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น โดยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาภาษาจีนถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม นักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เฉพาะนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์ - ภาษาจีน โดยนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์ - ภาษาจีนต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 7 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งฝ่ายวิชาการไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

2.5 การจัดแผนการเรียน

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดให้วิชาภาษาจีนเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม นักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 16 คาบต่อภาคเรียน สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนที่ต้องการเรียนวิชาภาษาจีนต้องเลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์ - ภาษาจีน โดยต้องเรียนวิชาภาษาจีนตลอดระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด 18 หน่วยกิต ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียน

2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วัสดุหลักสูตรที่โรงเรียนจัดบริการให้กับครูผู้สอน ได้แก่ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารประกอบการกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูล การประเมินผล ปากกา กระดาษ สมุด ดินสอ และเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ครูผู้สอนสามารถศึกษาและเบิกมาใช้ได้ ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตร

การจัดบริการสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนนั้น โรงเรียนจัดบริการสื่อการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนหลากหลายรูปแบบ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมทางด้านภาษาทั้งที่จัดพิมพ์ทั้งในและต่างประเทศ นิทาน บัตรคำ เพลง สื่อมัลติมีเดีย เป็นต้น สื่อการเรียนการสอนที่จัดบริการนั้นจะเป็นสื่อที่ครูผู้สอนชาวจีนเห็นว่ามีความน่าสนใจแล้วเสนอให้ฝ่ายวิชาการจัดซื้อเข้ามาไว้ ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน

2.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอน ครูผู้สอนสามารถใช้สถานที่ภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นห้องเรียน ห้องสมุด ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามวันและเวลาที่ได้ออกเอาไว้ นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้ตามห้องเรียนด้วย เช่น เครื่องโปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนได้ลงโปรแกรมตัวอักษรภาษาจีนเอาไว้ให้นักเรียนใช้ค้นหาข้อมูลทางด้านภาษาจีน เป็นต้น

ปัญหาที่พบในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนไม่มีห้องเฉพาะวิชาภาษาจีนสำหรับจัดแสดงผลงานของนักเรียนและเก็บสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาจีน

โรงเรียนทำการแก้ปัญหาโดยการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนและผลงานของนักเรียนโดยใช้ห้องประชุม และวางแผนจัดห้องเฉพาะสำหรับวิชาภาษาจีนจัดสำหรับจัดแสดงผลงานและสื่อต่าง ๆ ให้ผู้ใช้หลักสูตรและนักเรียนสามารถเข้าไปใช้ค้นคว้าได้

2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศติดตามทำโดยครูผู้สอนชาวจีนที่เป็นครูประจำของโรงเรียน โดยครูที่ประสบปัญหาในการสอนจะขอให้ครูผู้นิเทศเข้าทำการสังเกตการสอนภายในห้องเรียนและขอคำแนะนำในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยก่อนที่จะเข้าทำการสังเกตการสอน ผู้นิเทศกับผู้บริหารนิเทศจะร่วมกันกำหนดวันและเวลาในการเข้าไปนิเทศ ตลอดจนกำหนดหัวข้อที่จะนิเทศในแต่ละครั้ง เมื่อทำการนิเทศเสร็จจึงนำผลการนิเทศที่ได้มาปรึกษากันถึงข้อดีข้อด้อยในการสอนของครูผู้รับการนิเทศ แล้วจึงร่วมกันคิดหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สำหรับครูใหม่ โรงเรียนจะจัดหาครูพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำในระยะแรกเพื่อให้ครูสามารถปรับตัวเข้ากับกฎ ระเบียบ วัฒนธรรม และการเรียนการสอนของโรงเรียนได้

นอกจากการนิเทศโดยครูผู้นิเทศแล้ว ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนยังสร้างแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้นักเรียนประเมิน และสร้างแบบประเมินให้ครูผู้สอนประเมินตนเองด้วย ซึ่งการประเมินนี้จะทำปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เมื่อฝ่ายวิชาการของโรงเรียนได้รับแบบประเมินแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ ถ้าพบว่านักเรียนไม่พึงพอใจในเรื่องใดหรือครูผู้สอนต้องการให้โรงเรียนช่วยพัฒนาทางด้านใด โรงเรียนจะส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมสัมมนาในด้านนั้น ๆ

ปัญหาที่พบในการนิเทศคือ ครูผู้นิเทศมีเวลาน้อยเนื่องจากต้องรับผิดชอบการสอนของตนเองด้วย และเมื่อเวลาเข้าไปทำการนิเทศ พบว่า ครูผู้รับการนิเทศและนักเรียนเกิดความตื่นเต้นเมื่อมีคนเข้าไปทำการสังเกตการสอน

ฝ่ายวิชาการแก้ปัญหาโดยการให้ผู้นิเทศเข้าทำการนิเทศเมื่อเกิดปัญหาในการเรียนการสอนตามวันและเวลาที่สะดวก โดยการพยายามให้บทบาทของผู้นิเทศมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด

ในด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ฝ่ายวิชาการจะประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 4 ด้านของนักเรียน ได้แก่ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยดูจากคะแนนสอบตลอดปีการศึกษา และการเข้าร่วมการแข่งขันทางด้านภาษาจีนที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น นอกจากนี้ยังประเมินจากการสอบถามครูผู้สอนภาษาจีนถึงความเหมาะสมของหลักสูตร ปริมาณ

เนื้อหาเกี่ยวกับเวลาที่จัด ความครอบคลุมของเนื้อหา ถ้าประเมินแล้วเห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีหรือหลักสูตรไม่มีความเหมาะสม โรงเรียนจะทำการปรับหลักสูตรต่อไป ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรภาษาจีนผ่านโรงเรียนในเครือผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป โดยใช้ป้ายประกาศของโรงเรียนและโรงเรียนในเครือ การประชุมผู้ปกครองประจำปี และประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน ซึ่งฝ่ายประชาสัมพันธ์ไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. สภาพ และปัญหา งานสอน

3.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ครูผู้สอนชาวจีนที่เป็นครูประจำมีการทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ทั้งทางด้านมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แต่ไม่ได้ทำการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรภาษาจีนที่ใช้เป็นหลักสูตรที่ทำขึ้นเป็นของโรงเรียนโดยเฉพาะ สำหรับครูพิเศษของโรงเรียนไม่ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและไม่ได้ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ปัญหาที่ในการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท พบว่า หลักสูตรแม่บทกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ กว้าง ทำให้ครูผู้สอนชาวจีนเข้าใจหลักสูตรไม่ชัดเจน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนแก้ปัญหาโดยการแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรแม่บทให้มีความชัดเจนขึ้น แล้วให้ครูผู้สอนชาวจีนนำไปทำความเข้าใจ

3.2 การวางแผนการสอน

ครูผู้สอนชาวจีนของโรงเรียนร่วมกันจัดทำกำหนดการสอน โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมงที่ใช้ และจำนวนแผนการเรียนรู้ โดยอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น หนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นครูผู้สอนแต่ละคนวางแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบเพื่อส่งให้กับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน โดยใช้รูปแบบผังมโนภาพ (Mind Mapping) โดยประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

เมื่อทำการเรียนการสอนไปได้ระยะหนึ่ง ครูผู้สอนชาวจีนทั้งหมดมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านการเรียนการสอน วิธีการสอน และวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนชาวจีนจะทำการประชุมวางแผนการสอนเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งครูผู้สอนชาวจีนไม่ประสบปัญหาในการวางแผนการสอน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ครูผู้สอนทุกคนสอนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะทั้งทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน

การสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่วิชาภาษาจีนจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ครูผู้สอนจะสอนโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายกว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น การให้นักเรียนดูบัตรคำ โดยครูผู้สอนจะให้นักเรียนดูตัวอักษรภาษาจีน แล้วจึงอ่านและอธิบายความหมายคำศัพท์ แล้วให้นักเรียนอ่านตาม มีการให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อฝึกพูดโต้ตอบบทสนทนา ให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทสนทนาเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

สำหรับการสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์ – ภาษาจีน ครูผู้สอนจะสอนโดยเน้นเนื้อหาในหนังสือเป็นหลัก ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะเริ่มตั้งแต่การสอนพื้นฐานทางภาษาจีนให้กับนักเรียน โดยการสอนแต่ละครั้งเริ่มจากการทบทวนบทเรียน สอนความรู้ใหม่ ครูผู้สอนมีการเปิดซีดีให้นักเรียนฟังบทสนทนาแล้วให้นักเรียน

ออกเสียงตาม สอนให้นักเรียนพยายามออกเสียงให้ถูกต้อง สอนโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาจีน แล้วจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและนำการบ้านมาส่งในคาบต่อไป ซึ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ครูผู้สอนมีการสอนคำศัพท์และหลักไวยากรณ์ภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ

ครูผู้สอนประสบปัญหาในการสอน ได้แก่ นักเรียนบางคนมีเจตคติไม่ดีต่อวิชา ภาษาจีน รู้สึกว่าวิชาภาษาจีนยาก ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...มีนักเรียนบางคนรู้สึกว่ภาษาจีนยากเกินไป...เรียนไปแล้วก็ไม่ได้ใช้...จึงไม่ตั้งใจเรียน...แล้วก็จะชวนเพื่อนที่นั่งอยู่ด้วยกันคุย ทำให้รบกวนนักเรียนที่ตั้งใจเรียนคนอื่น ๆ...”

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการพยายามอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนเพื่อให้นักเรียนรู้สึกว่วิชาภาษาจีนสามารถเข้าใจได้ ตลอดจนสอดแทรกกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบอื่นนอกจากการเรียนตามหนังสือ เช่น การเล่นเกมให้นักเรียนฟัง การสอนนักเรียนร้องเพลง การให้อ่านบทความหรือหนังสือพิมพ์ ถ้านักเรียนยังไม่สนใจในการเรียนและยังรบกวนการเรียนของเพื่อนคนอื่น ๆ ครูผู้สอนจะเรียกนักเรียนมาตักเตือนเป็นรายคนไป

สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน จะเป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีนและมีโอกาสได้ใช้ภาษาจีนที่ได้เรียนมา กิจกรรมที่จัด เช่น การจัดกิจกรรมการตัดกระดาษแบบจีน การเขียนพู่กันจีน การทำโคมไฟจีน การจัดกิจกรรมวันแม่ โดยการให้นักเรียนจัดนิทรรศการโดยใช้ภาษาจีนควบคู่ไปกับภาษาไทย การจัดงานวันวิชาการ แสดงผลงานของนักเรียน การให้นักเรียนพูดสุนทรพจน์เป็นภาษาจีน การส่งนักเรียนไปแข่งขัน ภาษาจีนเพชรยอดมงกุฏ

ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ ครูผู้สอนมีคาบสอนมากทำให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้น้อย โรงเรียนไม่สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร บางกิจกรรม ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...เมื่อสอนเนื้อหาเกี่ยวกับชุดประจำชาติของจีน...ต้องการให้นักเรียนเห็นชุดประจำชาติที่เป็นของจริง...ขอให้โรงเรียนจัดซื้อให้...แต่โรงเรียนไม่ได้จัดซื้อให้...”

ครูผู้สอนพยายามจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนตามเวลาที่เอื้ออำนวย ในบางครั้งมีการแลกเปลี่ยนกับวิชาอื่น เพื่อนำนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีนมาทำกิจกรรมร่วมกัน สำหรับเรื่องของงบประมาณในการจัดกิจกรรมจะได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการจัดหา

อุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ทำกิจกรรม ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...เมื่อถึงวันตรุษจีนซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่
ของจีน...ตามประเพณีจะห่อเกี๊ยวเพื่อกินกันในครอบครัว...ครูก็จะสอนให้นักเรียนห่อเกี๊ยว...ซึ่ง
นักเรียนแต่ละคนก็ช่วยจัดหาอุปกรณ์ในการทำเกี๊ยวมาช่วยกันทำ...”

3.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนหาข้อมูลเพิ่มเติมนอกจากเนื้อหาในหนังสือเรียนจากอินเทอร์เน็ตมาทำเป็น
เอกสารสำหรับสอน และจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ เข้ามาใช้สอน

สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีด้วยกันหลายประเภท เช่น หนังสือ สื่อมัลติมีเดีย แผ่นภาพ
ซีดี เพลง แผนที่ บัตรคำ นิทาน ภาพยนตร์ เป็นต้น การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนชนิดใดนั้น
ครูผู้สอนเลือกจากสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละคาบ เช่น ใช้บัตรคำเมื่อสอนคำศัพท์ เปิดซีดี
ให้นักเรียนฟังเมื่อสอนบทสนทนา เป็นต้น

สื่อการสอนที่ใช้สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ครูผู้สอนไม่เน้นการ
สอนในหนังสือเรียน สอนโดยใช้สื่อที่เป็นรูปภาพมากกว่าตัวหนังสือเพื่อดึงดูดความสนใจของ
นักเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “การสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียได้รับความสนใจจากนักเรียน
มากกว่าสอนตามหนังสือ...ยิ่งเดี๋ยวนี้สื่อทางคอมพิวเตอร์พัฒนาขึ้นมาก ทำให้ผู้ผลิตผลิตสื่อ
ออกมามีรูปและสีสันที่สวยงาม...”

สำหรับการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูผู้สอนจะสอนจากหนังสือเรียน
ที่กระทรวงทำขึ้นเป็นหลัก เนื่องจากต้องเตรียมนักเรียนเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่ในบางครั้งจะ
ใช้สื่ออื่นเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เช่น การนำเพลงมาสอนให้นักเรียนร้อง
หรือการทำเอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนมาเพิ่มเติมให้นักเรียนอ่าน

ครูผู้สอนประสบปัญหาในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากสื่อการสอน
ทางด้านภาษาจีนที่เป็นภาษาไทยมีน้อย ถ้าเป็นสื่อที่นำเข้ามาจากประเทศจีนเนื้อหาจะไม่
สอดคล้องกับสังคมไทย

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการจัดหาสื่อเพิ่มเติมทั้งที่ผลิตในประเทศไทย และนำเข้ามา
จากประเทศจีน แล้วเลือกใช้ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของประเทศไทย

3.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

ครูผู้สอนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนไม่รู้เรื่อง โดยพยายามอธิบายในช่วงโมงเรียนให้นักเรียนเข้าใจมากที่สุด และนักเรียนยังสามารถเข้าพบครูผู้สอนเพื่อสอบถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจที่ห้องพักครูได้ตลอดเวลา และถ้านักเรียนมีผลคะแนนสอบออกมาไม่ดี ครูผู้สอนจัดสอนเพิ่มให้แก่เรียนที่มีผลคะแนนไม่ดี แล้วให้นักเรียนทำข้อสอบใหม่อีกครั้ง นักเรียนคนใดที่มีปัญหาด้านการฟังหรือการพูด ครูผู้สอนจะให้นักเรียนฝึกท่องบทสนทนา ฟังบทสนทนาจากซีดี เป็นต้น ถ้านักเรียนคนใดมีปัญหาด้านการอ่านหรือการเขียน ครูผู้สอนจะให้นักเรียนท่องคำศัพท์หรือฝึกเขียนประโยค เป็นต้น นอกจากนี้ถ้านักเรียนมีคะแนนเก็บไม่ดี ครูผู้สอนจะมอบหมายให้นักเรียนทำรายงานเพิ่มเติม

ปัญหาที่พบในการสอนซ่อมเสริมคือ นักเรียนไม่ให้ความสนใจในการเรียนซ่อมเสริม

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการพยายามเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาจีน โดยทำการลดระดับความยากของเนื้อหาลง พยายามให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและสามารถใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ที่เรียนได้ หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนทำข้อสอบที่ลดระดับความยากของเนื้อหา ให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองเรียนรู้เรื่อง สามารถทำข้อสอบได้

สำหรับการจัดสอนเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนดีและสนใจในการเรียน ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนถามความรู้ทางภาษาจีนได้ตลอดเวลา ถ้านักเรียนขอให้ครูช่วยสอนเพิ่มเติมให้ ครูผู้สอนก็ยินดีสอนให้หลังช่วงโมงเรียน ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนดี

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนภาษาจีนวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งทักษะทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยทำการเก็บคะแนนเพื่อนำไปประเมินผลการเรียนรู้ประจำปี การศึกษา ครูผู้สอนมีวิธีประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย การเลือกใช้วิธีใดนั้นจะขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด เช่น การวัดทักษะการฟัง ครูผู้สอนวัดโดยให้นักเรียนเขียนตามคำบอก ให้นักเรียนฟังบทสนทนาหรือเรื่องสั้นที่เป็นภาษาจีนแล้วตอบคำถาม การวัดทักษะการพูด ครูผู้สอนวัดโดยให้นักเรียนพูดบทสนทนาและมอบหมายงานให้นักเรียนทำแล้วนำเสนอ การวัดทักษะการ

อ่าน ครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องแล้วถามคำถามให้นักเรียนตอบ การวัดทักษะการเขียน ครูผู้สอนให้นักเรียนเขียนตามคำบอกหรือเขียนเรียงความด้วยภาษาจีน และยังมี การสอบข้อเขียน ประจำภาคการศึกษาที่ภายในแบบทดสอบประกอบไปด้วยคำถามทั้งเชิงอัตนัยและปรนัย

นอกจากนี้ยังทำการสังเกตความตั้งใจเรียนของนักเรียนแล้วให้เป็นคะแนนจิตพิสัย ด้วย ซึ่งสัดส่วนของการวัดผลเป็นอัตราส่วน 7:3 คือ คะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน 70 คะแนน และ คะแนนสอบวัดผลปลายภาคเรียนอีก 30 คะแนน ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนที่ 4

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่ถนนสุขุมวิท เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสตรีภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีจำนวนครูทั้งหมด 280 คน เป็นครูประจำ 278 คน และเป็นครูพิเศษ 2 คน รับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 รับเป็นนักเรียนไป-กลับ ส่วนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 รับเป็นนักเรียนประจำ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,075 คน

โรงเรียนจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ได้กำหนดเป็นวิชาเพิ่มเติม นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ นักเรียนที่เลือกวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติมต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ผู้ที่ต้องการเรียนวิชาภาษาจีนต้องเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาอังกฤษ - ภาษาต่างประเทศที่ 2 เกณฑ์ในการรับนักเรียนเข้าเรียนแผนการเรียนนี้ คือ นักเรียนต้องมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2 ปีการศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2) ไม่ต่ำกว่า 2.75 และมีระดับคะแนนวิชาสังคมศึกษาเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี และไม่มีโรคประจำตัวที่เป็นอุปสรรคในการอยู่ประจำซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของตนเองและบุคคลอื่น

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน บริษัทเอกชนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหลักสูตรโดยความเห็นชอบของโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างหลักสูตรการใช้หลักสูตร จนถึงการประเมินหลักสูตร โรงเรียนได้กำหนดจุดประสงค์ในการสอนวิชาภาษาจีนคือ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านภาษาจีนตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น โดยอ้างอิงจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนกำหนดให้การเรียนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นทักษะการนำไปใช้ในการสื่อสาร มุ่งหวังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มุ่งเน้นภาษาจีนพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้เรียน

ภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

เมื่อบริษัทเอกชนทราบความต้องการของโรงเรียนแล้วจึงดำเนินการสร้างหลักสูตรขึ้น ดำเนินการใช้หลักสูตรให้กับโรงเรียนตั้งแต่การจัดเตรียมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน นิเทศติดตามผลหลักสูตร ตลอดจนประเมินผลหลักสูตร บริษัทเอกชนสร้างหลักสูตรโดยดำเนินการศึกษาข้อมูล 3 ส่วน ได้แก่

1. ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตลอดจนตัวชี้วัด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น

2. ศึกษาความรู้ทางด้านพัฒนาการของผู้เรียน วิธีการสอนภาษา จากตำราและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

3. ร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร ในการกำหนดแนวทางจะยึดข้อมูลความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองที่ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนได้ศึกษาเอาไว้ และศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน จำนวนนักเรียนที่จะเรียนวิชาภาษาจีน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนมีไว้สนับสนุนการเรียนการสอน

เมื่อได้หลักสูตรมาแล้ว บริษัทเอกชนจึงดำเนินการจัดส่งครูผู้สอนที่มีความเหมาะสมเข้าไปสอนในโรงเรียน ซึ่งบริษัทส่งครูผู้สอนชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนเข้าไปสอนในโรงเรียนทั้งหมด 2 คน โดยครูแต่ละคนมีชั่วโมงสอนเฉลี่ย 13-15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยอยู่ภายใต้ความดูแลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2. สภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

- 2.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนทำการศึกษาวិเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการ จัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ที่บริษัทเอกชนจัดทำขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้าน วิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อกำหนดแนวทางของโรงเรียนในการสนับสนุนการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารและบุคลากรของบริษัทเอกชนดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจน แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้านวิสัยทัศน์ คุณภาพของ ผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตรให้กับโรงเรียน

ผู้มีส่วนร่วมฝ่ายต่าง ๆ ไม่ประสบปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

การเตรียมบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน บริษัทเอกชนได้รับความ เห็นชอบจากโรงเรียนให้เป็นผู้จัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความรู้ความสามารถทางภาษาจีน เข้าสอน โดยบริษัทดำเนินการจัดหาครูผู้สอนชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนจาก กลุ่มบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ครูผู้สอนชาวจีนกลุ่มนี้ทราบข่าวการรับสมัคร ครูผู้สอนภาษาจีนจากประกาศรับสมัครงานและการชักชวนของบุคคลที่รู้จัก
2. ชาวจีนที่มาจากประเทศจีน บริษัทเอกชนดำเนินการประสานงานไปยัง มหาวิทยาลัยในประเทศจีนเพื่อขอสนับสนุนให้ส่งครูผู้สอนชาวจีนเข้ามาสอนในประเทศไทย

บริษัทเอกชนมีขั้นตอนในการคัดเลือกครูผู้สอนภาษาจีนชาวจีนดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารบริษัทพิจารณาวุฒิการศึกษา ผลการศึกษา และประสบการณ์ทางด้านการสอน
2. ผู้สมัครสอบข้อเขียนเพื่อทดสอบความรู้ทางภาษาจีนและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนภาษาจีน
3. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ของบริษัททดสอบการปฏิบัติการสอน โดยทำการสังเกตวิธีการ ทักษะ และเทคนิคการสอน
4. ผู้บริหารบริษัทสัมภาษณ์ เพื่อพูดคุยทั่วไป รวมถึงเจตคติด้านการสอน

เมื่อรับผู้สมัครเข้าเป็นครู บริษัทมีการจัดประชุมชี้แจง อบรม และเผยแพร่เอกสารให้กับครูผู้สอน เพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจถึงหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นให้กับโรงเรียน จุดประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผล หลังจากครูผู้สอนได้รับการเตรียมจากบริษัทเอกชนแล้ว บริษัทจึงนำครูเข้าพบกับผู้บริหารและฝ่ายวิชาการโรงเรียนเพื่อรับทราบระเบียบ ข้อปฏิบัติ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนแนะนำโรงเรียนและบุคลากรโรงเรียนให้รู้จัก

บริษัทเอกชนประสบปัญหาในการเตรียมบุคลากร ได้แก่ ครูผู้สอนชาวจีนขาดประสบการณ์ทางด้านการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

บริษัทเอกชนดำเนินการแก้ปัญหาโดยการจัดอบรมให้กับครูผู้สอนชาวจีนที่เข้าไปทำการสอน ก่อนที่ครูใหม่จะเข้าไปสอนในโรงเรียนต้องผ่านการเป็นครูผู้ช่วยสอนให้กับครูผู้สอนชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาจีนในประเทศไทยก่อน โดยจะต้องเข้าไปศึกษาและสังเกตการเรียนการสอนในฐานะผู้ช่วยสอนเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา หลังจากผ่านงานการเป็นครูผู้ช่วยสอนแล้วบริษัทจึงส่งครูเข้าไปสอน

ปัญหาครูผู้สอนชาวจีนที่มีประสบการณ์เดินทางกลับประเทศ

บริษัทดำเนินการแก้ปัญหาโดยการจัดหาครูผู้สอนชาวจีนคนใหม่เข้ามาทดแทน

นอกจากนี้ยังมีปัญหาครูผู้สอนชาวจีนไม่ให้ความสำคัญในวิชาชีพครู สมควรเป็นครูเพื่อรื่องานที่ดีกว่าอย่างอื่น

บริษัทดำเนินการแก้ปัญหาด้วยการประเมินการสอนเป็นระยะ หากพบว่าครูผู้สอนชาวจีนมีพฤติกรรมไม่ใส่ใจในการสอนจะทำการตักเตือน ถ้าหากยังไม่ทำการแก้ไขปรับปรุงบริษัทเอกชนจะยกเลิกสัญญาการจ้างงานทันที

ปัญหาการปลอมแปลงเอกสารแสดงวุฒิการศึกษา

บริษัทแก้ปัญหาโดยดำเนินการตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้สมัครทุกคนด้วยผู้ที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ ถ้าไม่แน่ใจว่าวุฒิกศึกษานั้นเป็นของจริงหรือไม่ บริษัทจะสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยของผู้สมัครนั้น ๆ ถ้าตรวจพบว่ามีปลอมแปลงเอกสารจะยกเลิกสัญญาทันที

2.3 การจัดครูเข้าสอน

บริษัทเอกชนได้รับความเห็นชอบจากโรงเรียนให้เป็นผู้จัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครูชาวจีนแต่ละคน เพื่อให้ครูสามารถแสดงศักยภาพด้านการสอนได้อย่างเต็มที่ โดยทำการจัดครูเข้าสอนตามความถนัด เช่น ครูผู้สอนถนัดการสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น บริษัทจะจัดให้เข้าสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถ้าครูผู้สอนถนัดการสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บริษัทจะจัดให้ครูเข้าสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บริษัทเอกชนจัดครูผู้สอนชาวจีนเข้าไปสอนในโรงเรียนจำนวน 2 คน เป็นครูที่มีวุฒิกศษาระดับปริญญาตรีทางการสอนภาษาจีนทั้ง 2 คน ซึ่งบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดตารางสอน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้จัดตารางสอนให้กับบริษัทเอกชน โรงเรียนกำหนดให้วิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นวิชาเพิ่มเติม นักเรียนสามารถเลือกเรียนวิชาภาษาจีนได้ 1 คาบต่อสัปดาห์ คาบละ 50 นาที สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้เรียนภาษาจีนเฉพาะนักเรียนที่เลือกแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาต่างประเทศที่ 2

(ภาษาจีน) โดยนักเรียนต้องเรียนวิชาภาษาจีน 5 คาบต่อสัปดาห์ คาบละ 50 นาที เมื่อได้ตารางสอนจากโรงเรียนแล้ว บริษัทจึงจัดครูเข้าสอนตามชั่วโมงที่กำหนด ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

ปัญหาในการจัดตารางสอนเกิดกับบริษัทเอกชนที่ส่งครูเข้าไปสอนเมื่อฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดให้การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนกระจายอยู่ทุกวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ครูผู้สอนของบริษัทเอกชนไม่สะดวกในการเข้าไปสอนทุกวัน

บริษัทแก้ปัญหาโดยปรึกษากับครูผู้สอนถึงความสะดวกในการเข้าไปสอน ถ้าไม่สะดวก บริษัทจะประสานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเพื่อขอเปลี่ยนชั่วโมงสอนให้จัดอยู่ในวันเดียวกัน

2.5 การจัดแผนการเรียน

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ฝ่ายวิชาการจัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 สามารถเลือกเรียนวิชาภาษาจีนได้ตามความสนใจ นักเรียนที่เลือกต้องเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 1 คาบต่อสัปดาห์หรือ 16 คาบต่อภาคเรียน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ต้องเรียนวิชาภาษาจีนตลอดระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด 15 หน่วยกิต ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียน

2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้กับครูผู้สอนชาวจีนเช่นเดียวกับครูผู้สอนในรายวิชาอื่น ๆ เช่น ปากกา กระดาษ สมุด และเครื่องใช้สำนักงาน นอกจากการจัดบริการของทางโรงเรียนแล้ว บริษัทเอกชนจัดบริการวัสดุต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารประกอบหลักสูตร กำหนดการสอน แนวทางในการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินผล เอกสารประกอบการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่บริษัทจัดให้กับครูผู้สอน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พู่กัน กระดาษเขียนพู่กัน เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตร

สำหรับสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โรงเรียนมีจัดไว้ให้ส่วนหนึ่ง เช่น หนังสือเรียน สื่อมัลติมีเดีย บัตรคำ เพลง เป็นต้น หากครูผู้สอนต้องการใช้สามารถนำมาใช้สอนได้ หรือถ้านักเรียนต้องการใช้เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมก็สามารถใช้ได้เช่นเดียวกัน และถ้าหากครูผู้สอนต้องการวัสดุหรือสื่อการสอนที่โรงเรียนไม่ได้จัดเอาไว้ให้ ก็สามารถซื้อวัสดุและสื่อที่บริษัทเอกชนเตรียมไว้ให้ได้ เช่น หนังสือวัฒนธรรมจีนหรือประเพณีจีน สื่อมัลติมีเดียภาษาจีนบางชนิดที่โรงเรียนไม่มี ซึ่งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน เมื่อวัสดุหลักสูตรหรือสื่อการเรียนการสอนชนิดใดไม่เพียงพอหรือครูผู้สอนต้องการสื่อชนิดใหม่ก็สามารถขอให้บริษัทจัดซื้อได้

2.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

ครูผู้สอนสามารถขอใช้สถานที่ต่าง ๆ ภายในบริเวณโรงเรียนได้ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ และพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียน ทำกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ นอกจากนี้โรงเรียนได้จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เอาไว้ภายในห้องเรียนด้วย เช่น โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศติดตามแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการนิเทศ และส่วนที่บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการนิเทศ

โรงเรียนดำเนินการนิเทศโดยมอบหมายให้ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นผู้นิเทศครูผู้สอนชาวจีนทั้ง 2 คน ทั้งด้านความประพฤติ บุคลิกลักษณะ การควบคุมชั้นเรียน พฤติกรรมการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนความเอาใจใส่ต่อนักเรียน เป็นการนิเทศแบบไม่เป็นทางการ ถ้าพบว่าครูมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมครูผู้นิเทศจะทำการตักเตือนให้แก้ไข และจะให้คำแนะนำเมื่อพบว่าครูมีปัญหาในการสอน ซึ่งครูผู้สอนชาวจีนยังสามารถขอคำแนะนำจากครูท่านอื่น ๆ ได้ด้วย

สำหรับการนิเทศโดยบริษัทเอกชน บริษัทดำเนินการนิเทศทั้งหมด 4 ครั้งต่อปี การศึกษา โดยทำการนิเทศก่อนการสอบกลางภาค 2 ครั้ง และทำการนิเทศหลังการสอบกลางภาค อีก 2 ครั้ง ซึ่งการเข้าไปนิเทศนั้นไม่ได้แจ้งให้ครูผู้สอนทราบล่วงหน้า ครูผู้สอนทราบตั้งแต่ตอนทำ สัญญาแล้วว่าในหนึ่งปีการศึกษาจะเข้าไปทำการนิเทศ 4 ครั้ง โดยบริษัทเอกชนได้แบ่งกลุ่มผู้ทำ การนิเทศออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่ทำการนิเทศด้านเนื้อหาและการสอนภาษาจีน ผู้นิเทศกลุ่มนี้เป็นทีมงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เป็นผู้เข้าไปทำการสังเกตการ เรียนการสอนของครูทั้งทางด้านเนื้อหา เทคนิควิธีการสอน ตลอดจนกิจกรรมที่ใช้ในการสอน

2. กลุ่มที่ทำการนิเทศทางด้านความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน การเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชา ภาษาจีน ผู้นิเทศกลุ่มนี้ทำการประเมินการสอน บุคลิก ตลอดจนพฤติกรรมของครู โดยจัดทำแบบ ประเมินขึ้นมา 2 ชุด ได้แก่

- แบบประเมินสำหรับอาจารย์ในโรงเรียน ใช้ประเมินในหัวข้อความเคารพใน กฎระเบียบของโรงเรียน ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ความกระตือรือร้น ความตรงต่อเวลา ความสามารถในการสอน ความรับผิดชอบในการสอนและงานกิจกรรมอื่น ๆ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการ ประสานงานระหว่างอาจารย์และระหว่างนักเรียน

- แบบประเมินสำหรับนักเรียน ใช้ประเมินหัวข้อการวางตัวของครู ความ กระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ความตรงต่อเวลา ความยุติธรรม ความรู้ความสามารถในการสอน การทำกิจกรรมที่หลากหลาย การใช้สื่อและเตรียมการสอน และการให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ นักเรียน

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วฝ่ายประเมินผลของบริษัทเอกชนจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำ การวิเคราะห์ ครูผู้สอนที่จะผ่านการประเมินได้นั้นต้องได้รับคะแนนในการประเมินไม่ต่ำกว่า 60 คะแนน จาก 100 คะแนน ถ้าครูผู้สอนชาวจีนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน บริษัทเอกชนจะให้ คำแนะนำช่วยเหลือ โดยเชิญวิทยากรมาอบรมให้แก่ครูผู้สอน เพื่อพัฒนาทักษะ เทคนิค ตลอดจน

ความรู้ต่าง ๆ ทางด้านการสอน หลังจากนั้นจึงส่งครูเข้าไปทำการสอนในโรงเรียน และถ้าครูผู้สอนยังไม่ผ่านการประเมินในครั้งต่อไป บริษัทจะยกเลิกการต่อสัญญากับครูคนนั้น ๆ แต่ถ้าครูผู้สอนผ่านการประเมินจะได้รับการต่อสัญญาและปรับเงินเดือนเพิ่ม ทั้งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการนิเทศติดตามเนื่องจากทีมงานที่เข้าไปทำการนิเทศติดตามเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศและประสบการณ์ในการเรียนการสอน และจากการว่าจ้างครูผู้สอนชาวจีนแบบต่อสัญญาปีต่อปี ครูผู้สอนชาวจีนจึงต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ได้รับการต่อสัญญาในปีต่อไป โดยบริษัทมีการจัดฝึกอบรมให้อยู่เสมอ ซึ่งบริษัทไม่ประสบปัญหาในการนิเทศติดตาม

สำหรับการประเมินผลการใช้หลักสูตร บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการโดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจของครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร และประเมินจากตัวของครูผู้สอนชาวจีน ทั้งจุดดีจุดด้อยของหลักสูตร ความเหมาะสมของหลักสูตร ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เมื่อได้รับข้อเสนอแล้วจึงนำไปปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรภาษาจีนผ่านการประชุมผู้ปกครองประจำปี มีการแสดงข้อมูลหลักสูตรภาษาจีนผ่านเว็บไซต์ นอกจากนี้ยังจัดนิทรรศการแนะนำโรงเรียน ให้แก่บุคคลทั้งภายในและภายนอก ภายในงานมีการจัดแสดงหลักสูตรและผลงานต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ทำขึ้น ซึ่งโรงเรียนได้ขอให้บริษัทเอกชนเข้าร่วมแนะนำหลักสูตรภาษาจีนให้กับทางโรงเรียนด้วย โรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. สภาพ และปัญหา งานสอน

3.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ครูผู้สอนชาวจีนไม่ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและไม่ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพราะบริษัทเอกชนออกแบบหลักสูตรภาษาจีนให้โรงเรียนเป็นการเฉพาะตั้งแต่ต้น ครูผู้สอนชาวจีนสามารถศึกษาหลักสูตรที่บริษัทเอกชนทำขึ้นเพื่อนำไปทำเป็นแผนการสอนได้เลย

3.2 การวางแผนการสอน

ฝ่ายบริหารของบริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำกำหนดการสอน โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอน และจำนวนแผนการเรียนรู้ โดยอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนที่จัดทำขึ้นสำหรับโรงเรียน และหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน

ครูผู้สอนชาวจีนเป็นผู้ทำแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล การแล้วส่งให้กับบริษัทเอกชนเพื่อนำส่งโรงเรียนต่อไป

บริษัทเอกชนพบปัญหาในการวางแผนการสอน คือ ครูผู้สอนชาวจีนเขียนแผนการสอนเป็นภาษาไทยให้กับโรงเรียนไม่ได้ เนื่องจากการเขียนเอกสารให้กับโรงเรียนต้องใช้ภาษาที่เป็นทางการ ซึ่งการใช้ภาษาไทยของครูผู้สอนชาวจีนไม่ดีพอที่จะเขียนได้

บริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยนำแผนการสอนที่ครูผู้สอนชาวจีนทำมาตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งให้กับโรงเรียน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดมีความแตกต่างกันระหว่างการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่จัดให้ภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม โรงเรียนต้องการให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาจีนและวัฒนธรรมจีน ดังนั้นครูผู้สอนชาวจีนจึงสอนเนื้อหาที่ไม่ยากจนเกินไป สอนพื้นฐานทางภาษาจีนให้แก่นักเรียน ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารเบื้องต้นได้ รูปแบบของกิจกรรมที่จัด เช่น การให้เล่นเกมต่อคำศัพท์ภาษาจีน การให้ดูสื่อมัลติมีเดีย การให้แสดงบทบาทสมมติโดยการออกมาพูดบทสนทนาหน้าชั้นเรียน การแต่งประโยค การเขียนอักษรภาษาจีน เป็นต้น

ส่วนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นนักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) โรงเรียนต้องการให้นักเรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาจีนไปใช้สื่อสารและสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ครูผู้สอนจึงสอนเนื้อหาเป็นหลัก เพื่อให้

นักเรียนมีความรู้ทางภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น เรียนรู้คำศัพท์และไวยากรณ์ต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการสอบ กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด ได้แก่ การบรรยายโดยใช้หนังสือเรียน การให้นักเรียนฝึกพูดบทสนทนาในหนังสือเรียน การถามตอบคำถามในเนื้อหาที่เรียน การคัดคำศัพท์ การส่งรายงานให้นักเรียนทำ เป็นต้น การเรียนการสอนในแต่ละคาบครูผู้สอนเริ่มจากการทบทวนบทเรียน แล้วจึงสอนเนื้อหาใหม่ และจบการสอนในแต่ละคาบโดยการสรุปเนื้อหาที่สอน แล้วจึงส่งงานให้นักเรียนทำ ซึ่งครูผู้สอนพยายามใช้กิจกรรมให้หลากหลายที่สุดเพื่อดึงดูดให้นักเรียนสนใจเรียน ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...ในบางครั้งเพื่อให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายเนื้อหาในบทเรียน ครูจะสอนเนื้อหานอกบทเรียนเพิ่มเติมให้ เช่น การหาข้อมูลวันตรุษจีนจากอินเทอร์เน็ต หารูปสวย ๆ พิมพ์ลงบนกระดาษแล้วนำไปใช้สอนนักเรียน หรือในบทเรียนที่สอนเนื้อหาเกี่ยวกับการทำเกี้ยวก็จะนำอุปกรณ์ทำเกี้ยวมาให้นักเรียนได้ลองทำภายในชั่วโมงเรียน ซึ่งได้รับความสนใจจากนักเรียนเป็นอย่างดี...”

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นมีทั้งที่จัดโดยโรงเรียนและจัดโดยบริษัทเอกชนที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ได้แก่ การจัดงานนิทรรศการโครงการของโรงเรียน ภายในงานจะนำเสนอผลงานทางด้านภาษาจีนต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ทำขึ้น มีการพูดแนะนำตัวเป็นภาษาจีน การร้องเพลงจีนบทเวที เป็นต้น โรงเรียนได้ขอให้บริษัทเอกชนเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมทางด้านภาษาจีนให้ผู้เข้าชมงานได้ร่วมทำด้วย กิจกรรมที่บริษัทจัด เช่น การเขียนพู่กันจีน การวาดภาพจีน การถักเชือกแบบจีน เป็นต้น นอกจากนี้ในวันสำคัญต่าง ๆ ครูผู้สอนได้มอบหมายให้นักเรียนทำกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การสอนนักเรียนทำเกี้ยวในวันตรุษจีน การจัดนิทรรศการในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันตรุษจีน วันชาติจีน เป็นต้น

นอกจากนี้เมื่อมีหน่วยงานภายนอกจัดการแข่งขันทางด้านภาษาจีนขึ้น โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนเข้าทดสอบความรู้ทางภาษาจีน โดยการแจ้งให้นักเรียนทราบ และจัดการเรียนเพิ่มเติมให้ ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บริษัทเอกชนจัด ได้แก่ การคัดลายมือภาษาจีน การเขียนพู่กันจีน การจัดสอนกังฟู การตัดกระดาษแบบจีน เป็นต้น การจัดจะใช้สถานที่ภายในโรงเรียน โดยบริษัทเอกชนทำการส่งบุคลากรเข้าไปช่วยครูผู้สอนชาวจีนทำกิจกรรม นอกจากนี้ใน

แต่ละปีบริษัทได้ทำการจัดการแข่งขันตอบปัญหาทางภาษาจีน โดยเชิญชวนให้นักเรียนและผู้สนใจในภาษาจีนเข้าร่วมแข่งขัน ครูผู้สอนชาวจีนมีการเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าร่วมแข่งขัน นอกจากนี้ในแต่ละปีบริษัทเอกชนยังทำการจัดโปรแกรมเรียนภาษาละเยาะสั้นให้นักเรียนที่สนใจสมัครไปเรียนที่ประเทศจีน ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่งด้วย

ปัญหาที่บริษัทเอกชนพบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ ปัญหาเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เนื่องจากบริษัทเอกชนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับโรงเรียนหลายแห่ง ถ้าโรงเรียนแต่ละแห่งขอให้ช่วยจัดกิจกรรมให้ในเวลาใกล้เคียงกัน บริษัทไม่สามารถสนองความต้องการของโรงเรียนได้ และยังพบปัญหาในการจัดโปรแกรมเรียนภาษาจีนระยะสั้นที่มีนักเรียนเข้าร่วมน้อย

บริษัททำการแก้ปัญหาโดยการทำข้อตกลงกับโรงเรียนเอาไว้ โดยตกลงว่าถ้าโรงเรียนต้องการให้บริษัทเอกชนจัดกิจกรรมให้ โรงเรียนต้องวางแผนเอาไว้ล่วงหน้าถึงเวลาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม และกิจกรรมที่ต้องการให้จัด สำหรับปัญหานักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมเรียนภาษาจีนระยะสั้นน้อย บริษัทแก้ปัญหาโดยการจัดนักเรียนในโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนไปพร้อมกัน

3.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนชาวจีนจัดทำเอกสารเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในเนื้อหาบางเรื่องที่ไม่ปรากฏอยู่ในหนังสือเรียน เช่น การทำเอกสารประกอบวันสำคัญหรือวัฒนธรรมจีน โดยการหาข้อมูลจากหนังสือภาษาจีนและอินเทอร์เน็ต หาประวัติความเป็นมาของวันสำคัญ กิจกรรมที่จัดในวันสำคัญนั้น ๆ หารูปภาพที่เกี่ยวกับวันสำคัญนั้น ๆ แล้วนำไปทำเป็นเอกสารสอนนักเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...ในอินเทอร์เน็ตมีเนื้อหาที่น่าสนใจมากมาย...ทั้งยังมีรูปภาพที่สวยงาม...เวลาจะสอนวัฒนธรรมหรือประเพณีจีนให้นักเรียนก็จะค้นจากอินเทอร์เน็ตแล้วพิมพ์ออกมาให้นักเรียนอ่าน...”

นอกจากสื่อการเรียนการสอนที่ทำขึ้นเองแล้ว ทั้งโรงเรียนและบริษัทเอกชนได้จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนไว้อย่างหลากหลาย โดยสื่อที่จัดให้นั้นมีอยู่ด้วยกันหลายประเภท เช่น บัตรคำ หนังสือเรียน เพลง สื่อมัลติมีเดีย แผนภาพ แผนที่ เป็นต้น การเลือกใช้สื่อชนิดใดครูผู้สอนพิจารณาให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน ช่วงอายุของผู้เรียน จุดประสงค์ในการเรียนการสอน และจำนวนเวลาที่มี ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “การสอนให้กับนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นจะไม่เน้นเนื้อหามาก...จะเปิดสื่อมัลติมีเดียพวกนิทานหรือเพลงให้นักเรียนดูมากกว่าการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเนื้อหาในการเรียนมาก...นักเรียนต้องเตรียมตัวสอบ...ครูจะสอนตามหนังสือเป็นหลัก...อาจมีบางครั้งที่สอนให้นักเรียนร้องเพลงเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ”

ครูผู้สอนชาวจีนไม่ประสบปัญหาในการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน บริษัทมีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อใหม่ ๆ เข้ามาอยู่เสมอ เมื่อครูผู้สอนเห็นว่าสื่อชนิดใดน่าสนใจสามารถบอกกับทางบริษัทเพื่อให้จัดซื้อเข้ามาใช้ได้

3.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

ครูผู้สอนชาวจีนจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี โดยส่วนใหญ่เป็นการคอยดูแลนักเรียนที่เรียนไม่รู้เรื่องขณะเรียนภายในคาบ เมื่อเห็นว่านักเรียนสงสัยในบทเรียน ครูผู้สอนจะอธิบายเนื้อหาส่วนนั้นใหม่ นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถเข้าไปปรึกษาปัญหาภาษาจีนกับครูผู้สอนได้ภายในห้องพักครู ถ้าหากนักเรียนมีคะแนนสอบออกมาไม่ดีครูผู้สอนจะให้นักเรียนสอบแก้ตัวหรือทำรายงานเพิ่ม ในการสอบใหม่นั้นครูผู้สอนจะสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในเวลาพักก่อนที่จะทำการสอบ หลังจากนั้นจึงให้ทำแบบทดสอบใหม่ และให้นักเรียนทำรายงานเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มคะแนนให้กับนักเรียน

สำหรับการสอนเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีและสนใจในการเรียนวิชาภาษาจีน โรงเรียนมีการแจ้งให้ครูผู้สอนช่วยเตรียมนักเรียนให้พร้อมในการไปสอบแข่งขัน โดยขอให้ครูช่วยสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนนอกเวลาเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังจัดหาชั่วโมงสอนเพิ่มเติมเพื่อสอนให้กับนักเรียนเมื่อสอนไม่ทันอีกด้วย ซึ่งเวลาที่ให้สอนเพิ่มเติมจะเป็นช่วงเวลากลางวันหรือช่วงเย็นในบางวันที่ครูผู้สอนและนักเรียนสะดวก

ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริม

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนมีเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนใช้ โดยเกณฑ์ที่ใช้มีสัดส่วนดังนี้

70% ของคะแนน เป็นการวัดจากการทำกิจกรรมที่หลากหลายในระหว่างการเรียน การสอน ไม่ว่าจะเป็นการตอบคำถามในชั่วโมงเรียน การเขียนคำศัพท์ตามคำบอก การให้พูดบทสนทนาในหนังสือเรียน การมอบหมายงานให้นักเรียนทำแล้วออกมานำเสนอ เป็นต้น

30% ของคะแนน เป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบ โดยแบบทดสอบที่ใช้วัดต้องเป็นแบบทดสอบปรนัยไม่เกิน 30% ของการประเมิน และอีกไม่ต่ำกว่า 70% เป็นแบบทดสอบอื่น ๆ เช่น แบบทดสอบเติมคำ แต่งประโยค เขียนเรียงความ เรียงประโยค เป็นต้น โดยนักเรียนต้องได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ เมื่อครูผู้สอนทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แล้วจึงส่งให้กับบริษัทเอกชนเพื่อทำรายงานสรุปผลการเรียนรู้ให้กับโรงเรียน ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เนื่องจากโรงเรียนมีแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และมีบริษัทช่วยสรุปผลการประเมินให้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนที่ 5

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่ถนนสุขุมวิท เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสาธิต มีจำนวนครูทั้งหมด 106 คน เป็นครูประจำ 100 คน และเป็นครูพิเศษ 6 คน รับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ประกอบไปด้วยนักเรียนทั้งชายและหญิง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,653 คน

การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนเริ่มสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนสามารถเลือกวิชาภาษาจีนที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มวิชาสหวิทยาการเรียนได้ตามความสนใจ โดยจะเรียนสัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที สำหรับการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนที่ต้องการเรียนวิชาภาษาจีนต้องเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาเอกภาษาจีน โดยต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 7 คาบ คาบละ 50 นาที การรับนักเรียนเข้าเรียนแผนการเรียนวิชาเอกภาษาจีนจะรับจากนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในแผนการเรียนวิชาเอกภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งนักเรียนที่จะเข้าศึกษาแผนการเรียนวิชาเอกภาษาจีนนี้ไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานทางภาษาจีน เพราะการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะเริ่มสอนพื้นฐานทางด้านภาษาจีนให้กับนักเรียนใหม่ตั้งแต่ต้น

หลักสูตรภาษาจีนที่ใช้เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียน โดยศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตลอดจนตัวชี้วัด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น มาพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วนำมาปรับเขียนเป็นหลักสูตรภาษาจีนที่มุ่งหวังให้นักเรียนมีทักษะทั้งทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนได้เรียนรู้วัฒนธรรมและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน และยังทำการศึกษาเอกสารและหนังสือเรียนภาษาจีนต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดแผนการเรียนรู้

เมื่อสร้างหลักสูตรเสร็จแล้วโรงเรียนได้จัดหาครูผู้สอนวิชาภาษาจีนจำนวน 3 คน เป็นครูผู้สอนชาวไทย 2 คน และเป็นครูผู้สอนชาวจีน 1 คน โดยครูผู้สอนชาวไทยจะมีชั่วโมงสอนวิชาภาษาจีนโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 7 – 9 ชั่วโมง และครูผู้สอนชาวจีนจะมีชั่วโมงสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 – 12 ชั่วโมง

2. สภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

2.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาจีนของมหาวิทยาลัย และครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีน มีส่วนร่วมในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ โดยจะทำการศึกษหลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อนำไปกำหนดจุดประสงค์ และวางแผนการใช้หลักสูตร ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ประสบปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

เมื่อโรงเรียนได้ทำการเปิดสอนหลักสูตรภาษาจีนขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนได้เลือกครูที่สอนอยู่ในโรงเรียน 2 คน คนที่ 1 เป็นครูผู้หญิงชาวไทยสอนวิชาภาษาอังกฤษ และครูคนที่ 2 เป็นครูผู้ชายชาวไทยสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส ว่าสมควรใจที่จะเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาจีนหรือไม่ ซึ่งครูทั้ง 2 คนเต็มใจที่จะเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาจีน แต่เนื่องจากครูทั้ง 2 คน ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาจีน โรงเรียนจึงส่งครูทั้ง 2 คน ไปศึกษาภาษาจีนในระดับประกาศนียบัตร ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ในประเทศจีน เป็นระยะเวลา 1 ปี หลังจากที่เราเรียนจบประกาศนียบัตรแล้วจึงให้กลับมาสอนวิชาภาษาจีนให้กับนักเรียนในโรงเรียน นอกจากนี้ในทุก ๆ ปี โรงเรียนมีการส่งครูผู้สอนภาษาจีนไปเรียนภาษาจีนระยะสั้นที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งด้วยเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาจีนของครูผู้สอนชาวไทย นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดหาบุคลากรที่เป็นชาวจีนเข้ามาเป็นครูผู้สอนภาษาจีนเพิ่มเติมด้วย โดยโรงเรียนได้ติดต่อประกาศรับสมัครครูสอนภาษาจีนที่เป็นชาวจีนที่จบการศึกษาทางการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีประสบการณ์การสอนในประเทศไทย เมื่อมีผู้มาสมัครแล้วโรงเรียนมีการ

ดำเนินการตรวจวุฒิการศึกษา ประสพการณ์ในการสอน ความรู้ทางด้านภาษาจีน สอบสัมภาษณ์ ถึงทัศนคติต่อวิชาชีพครู และให้ทดลองสอนเพื่อพิจารณาทักษะและเทคนิคทางการสอนของผู้สมัคร หลังจากรับผู้สมัครเข้าเป็นครูผู้สอนภาษาจีนแล้ว โรงเรียนจะแจ้งถึงระเบียบและวิถีปฏิบัติต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้กับครูผู้สอนชาวจีน หลักสูตรภาษาจีนที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนตลอดจนแจกแจงรายละเอียดงานที่ครูผู้สอนชาวจีนต้องทำ โดยในระยะแรกจะให้ครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทยช่วยเป็นพี่เลี้ยงให้

โรงเรียนพบปัญหาในการเตรียมบุคลากรคือ ครูผู้สอนชาวไทยที่ทำการสอนวิชาภาษาจีนไม่ได้จบการศึกษาทางด้านภาษาจีนมา ทำให้มีพื้นฐานทางภาษาจีนน้อย ดังนั้นครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทยจึงไม่สามารถสอนเนื้อหาภาษาจีนที่อยู่ในระดับสูงได้

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนแก้ปัญหาโดยการส่งครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทยไปศึกษาภาษาจีนเพิ่มเติมเป็นประจำทุกปี และจัดหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการสอนภาษาจีนเข้ามาสอนภาษาจีนในระดับสูง

2.3 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอนดำเนินการโดยฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ซึ่งครูผู้สอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนมีทั้งหมด 3 คน ประกอบด้วยครูผู้สอนชาวไทย 2 คน และครูผู้สอนชาวจีน 1 คน ครูผู้สอนหญิงชาวไทยจบการศึกษามาทางการสอนภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนชายชาวไทยจบการศึกษามาทางการสอนภาษาฝรั่งเศส แต่ครูชาวไทยทั้ง 2 คนได้ไปศึกษาเพิ่มเติมทางด้านภาษาจีนเป็นเวลา 1 ปี จนจบประกาศนียบัตรทางด้านภาษาจีนจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง การจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาสหวิทยาการ นักเรียนสามารถเลือกเรียนวิชาภาษาจีนได้ตามความสนใจ ครูผู้สอนภาษาจีนจะมีทั้งชาวไทยและชาวจีน โดยครูผู้สอนชาวไทยจะสอนเนื้อหาเบื้องต้นทางภาษาจีนให้กับนักเรียน และครูผู้สอนชาวจีนจะสอนให้นักเรียนได้ฝึกฟังและพูดภาษาจีน สำหรับนักเรียนที่เลือกศึกษาแผนการเรียนวิชาเอกภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูผู้สอนชาวไทยจะสอนเนื้อหาเบื้องต้นทางด้านภาษาจีน ทักษะทางการอ่าน และทักษะทางการเขียนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และสอนเนื้อหาบางส่วนในระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับการสอนทักษะทางการฟัง ทักษะทางการพูด และการสอนภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะสอนโดยครูผู้สอนชาวจีนที่จบการศึกษาทางการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดตารางสอน

ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้จัดตารางสอนในแต่ละภาคการศึกษา โดยตารางสอนสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาสหวิทยาการต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจะเรียนวิชาภาษาจีนติดต่อกันครั้งละ 2 คาบ สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีน นักเรียนต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 7 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

2.5 การจัดแผนการเรียน

ฝ่ายวิชาการโรงเรียนจัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาสหวิทยาการสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยในหนึ่งภาคการศึกษานักเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาสหวิทยาการต้องเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 64 คาบต่อภาคเรียน โดยจะเรียนสัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที และสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เลือกแผนการเรียนภาษาจีนเป็นวิชาเอก ต้องเรียนวิชาภาษาจีนตลอดระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด 21 หน่วยกิต ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียน

2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้กับครูผู้สอนภาษาจีน ได้แก่ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารประกอบการกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินผล และวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น กระดาษ สมุด ดินสอ ปากกา และเครื่องใช้สำนักงาน ครูผู้สอนสามารถเบิกมาใช้ได้ ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตร

สำหรับการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนจัดบริการสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนตามที่ครูผู้สอนต้องการ หากครูผู้สอนวิชาภาษาจีนต้องการสื่อการเรียนการสอนชนิดใดก็สามารถแจ้งให้กับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดซื้อเข้ามาไว้ในโรงเรียน ซึ่งสื่อการเรียนการสอนที่จัดเอาไว้ในโรงเรียน เช่น หนังสือเรียน หนังสือเสริมการเรียนรู้ บัตรคำ แผนที่ประเทศจีน สื่อมัลติมีเดีย และเพลงจีน ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน

2.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตรภาษาจีนเช่นเดียวกับที่จัดให้แก่หลักสูตรวิชาอื่น ๆ ครูผู้สอนสามารถขอใช้สถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องเทคโนโลยีและสารสนเทศ บริเวณทำกิจกรรม และสามารถขอใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ วิทยุ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่โรงเรียนได้ทำการจัดซื้อเอาไว้ได้

ปัญหาที่พบในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ครูผู้สอนต้องการห้องเกี่ยวกับภาษาจีนเพื่อจัดแสดงผลงานนักเรียน และเก็บรวบรวมวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาภาษาจีนให้นักเรียนได้เข้าไปใช้อย่างเป็นสัดส่วน แต่โรงเรียนไม่ได้จัดให้

โรงเรียนอยู่ในระหว่างดำเนินการจัดหาห้องเพื่อนำมาจัดเป็นห้องภาษาจีนสำหรับให้ครูผู้สอนและนักเรียนที่สนใจทางด้านภาษาจีนเข้าใช้

2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนเป็นการนิเทศแบบไม่เป็นทางการระหว่างครูผู้สอนวิชาภาษาจีนด้วยกัน เมื่อครูผู้สอนประสบปัญหาในการสอนจะนำปัญหาที่ประสบนั้นมาปรึกษากับครูผู้สอนท่านอื่น ๆ เพื่อร่วมกันหาวิธีและแนวทางในการแก้ปัญหา แต่ถ้ามีการรับครูใหม่เข้ามา โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนที่สอนอยู่ภายในโรงเรียนมาก่อนเป็นผู้เข้าไปสังเกตการสอนและคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ครูใหม่ เมื่อครูใหม่มีความคุ้นเคยกับรูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนแล้ว ครูผู้นิเทศไม่ต้องเข้าไปทำการสังเกตการสอนอีก นอกจากนี้จะได้รับการร้องขอจากครูผู้สอนให้ช่วยแนะนำวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอน

ปัญหาที่พบในการนิเทศคือ ครูผู้สอนที่จะเข้าไปทำการนิเทศมีภาระงานมาก โดยเฉพาะครูชาวไทยทั้ง 2 คนที่นอกจากจะสอนวิชาภาษาจีนแล้วยังต้องสอนวิชาอื่นด้วย ซึ่งโรงเรียนก็ให้ครูผู้สอนทำการนิเทศกันเองตามเวลาที่เอื้ออำนวย

สำหรับการประเมินผลการใช้หลักสูตร ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจะทำการประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยดูจากคะแนนสอบปลายปีการศึกษาและการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านภาษาจีนที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น และสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ถ้าหลังจากทำการประเมินแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดี ครูผู้สอนเห็นว่าหลักสูตรไม่มีความเหมาะสม นักเรียนไม่พึงพอใจในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โรงเรียนจะทำการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านการประชุมผู้ปกครองและเว็บไซต์ของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. สภาพ และปัญหา งานสอน

3.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ครูผู้สอนชาวไทยทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท ทั้งในเรื่องของมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เนื่องจากมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน แต่ไม่ได้ทำการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพราะหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรที่ทำขึ้นเฉพาะให้กับโรงเรียนอยู่แล้ว สำหรับครูผู้สอนชาวจีนจะศึกษาเฉพาะหลักสูตรภาษาจีนที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้นเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาถึงหลักสูตรแม่บท ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท

3.2 การวางแผนการสอน

ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนแต่ละคนจัดทำแผนการสอนรายภาคการศึกษาเพื่อส่งให้กับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน โดยอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้นและหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งในแผนการสอนประกอบไปด้วยสาระสำคัญของรายวิชา จุดประสงค์ หัวข้อรายวิชา จำนวนชั่วโมงที่ใช้ วิธีการสอน สื่อและเอกสารประกอบการสอน การประเมินผล และกิจกรรมที่ใช้ในการสอน ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการวางแผนการสอน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเริ่มจากการทบทวนคำศัพท์และบทสนทนาที่นักเรียนได้เรียนไปในชั่วโมงก่อน หลังจากนั้นจึงเริ่มสอนเนื้อหาใหม่ภายในหนังสือเรียน ซึ่งหนังสือเรียนที่ใช้เป็นหนังสือเรียนภาษาจีนที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งจัดทำขึ้นสำหรับใช้สอนให้กับชาวต่างชาติ ในการสอนเนื้อหาใหม่ครูผู้สอนจะสอนโดยเริ่มจากการให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ในบทเรียน อธิบายคำศัพท์ หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนอ่านบทสนทนาภายในหนังสือ และอธิบายโครงสร้างไวยากรณ์ของประโยค เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้วครูผู้สอนจึงมอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นครูผู้สอนจะให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกการออกเสียงภาษาจีน โดยการให้นักเรียนออกเสียงคำอ่านภาษาจีนตามครูผู้สอน และพยายามให้นักเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนโดยการให้นักเรียนท่องคำศัพท์ นอกจากนี้ยังมีการถาม-ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนกับนักเรียน มอบหมายการบ้านและรายงานให้นักเรียนทำและออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “การเรียนภาษาจีน...ถ้าจะเรียนให้ได้ดีต้องตั้งใจท่องคำศัพท์...พยายามฝึกคัดตัวอักษรและฝึกพูดอยู่เสมอ...”

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พบคือ นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานทางด้านภาษาจีนแตกต่างกัน นักเรียนที่มีพื้นฐานไม่ดีเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียนที่เรียนจะเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาภาษาจีน ส่งผลให้นักเรียนเรียนไม่รู้เรื่องมากขึ้น

ครูผู้สอนแก้ปัญหาให้นักเรียนไม่สนใจเรียนโดยการเรียกนักเรียนมาคุย และตักเตือนให้ตั้งใจเรียน ถ้านักเรียนยังไม่ปรับปรุง ครูผู้สอนจะเชิญผู้ปกครองมาพบ และขอให้ผู้ปกครองช่วย

ดูแลนักเรียนให้เป็นพิเศษ ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดูแลนักเรียนเป็นอย่างดี...เวลาอยู่บ้านก็ช่วยคุณให้นักเรียนทำการบ้าน...”

ในแต่ละปีโรงเรียนมีการจัดงานสัปดาห์วิชาการเพื่อนำเสนอผลงานของนักเรียนในแต่ละกลุ่มสาระวิชา ซึ่งนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิชาเอกภาษาจีนจะนำผลงานที่ได้ทำตลอดระยะเวลาการศึกษามาจัดแสดง ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษรภาษาจีนที่เขียนด้วยพู่กันจีน รูปภาพที่ตัดเป็นลวดลายแบบจีน นอกจากนี้ในแต่ละปีโรงเรียนยังสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาทางด้านภาษาจีนโดยการจัดโครงการให้นักเรียนไปเรียนภาษาจีนระยะสั้นที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ในประเทศจีน ซึ่งโรงเรียนเปิดโอกาสให้เฉพาะนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสนใจทางด้านภาษาจีนและมีความพร้อมทางด้านทุนทรัพย์ไปเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมที่ประเทศจีน ผู้บริหารคนหนึ่งกล่าวว่า “โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาทางด้านภาษาจีนด้วยการเปิดโครงการการเรียนระยะสั้นที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5... สาเหตุที่เลือกเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก็เพราะว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีนในระดับหนึ่งแล้ว ถ้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนหลายคนเพิ่งเคยเรียนภาษาจีนทำให้มีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีนน้อย...และไม่จัดส่งนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปนั่นก็เพราะนักเรียนต้องเตรียมตัวสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย...”

ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “นักเรียนที่มีโอกาสไปเรียนภาษาจีนที่เมืองจีนจะพัฒนาทางด้านภาษาได้อย่างรวดเร็ว...และนอกจากนักเรียนจะได้เรียนภาษาเพิ่มขึ้นแล้ว ครูที่ดูแลนักเรียนไปเรียนที่ประเทศจีนยังได้เรียนภาษาเพิ่มเติมอีกด้วย ทำให้ครูมีความรู้ทางภาษาจีนมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้กลับมาสอนให้นักเรียนต่อไป...”

นอกจากนี้โรงเรียนยังส่งนักเรียนไปอบรมการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ที่สำนักงานคณะกรรมการก้ำกักับการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติแห่งประเทศไทย หรืออันปันจัดขึ้นเป็นประจำ และยังสนับสนุนให้นักเรียนได้ทดสอบวัดความรู้ทางด้านภาษาจีนกับหน่วยงานอื่น เช่น การแข่งขันเพชรยอดมงกุฎภาษาจีน ที่จัดขึ้นที่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

โรงเรียนและครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนไม่พัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการพัฒนา สื่อการเรียนการสอนที่ใช้จึงเป็นสื่อที่ได้มาจากการจัดซื้อ

ในการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนใช้สื่อในการเรียนการสอน เช่น สื่อมัลติมีเดีย แผ่นภาพ หนังสือเรียนวิชาภาษาจีน การจะเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนชนิดใดนั้นจะเลือกใช้ตามเนื้อหาที่สอนและช่วงวัยของนักเรียน ตลอดจนเวลาที่มี การเรียนการสอนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนจะใช้สื่อการเรียนการสอนมัลติมีเดียเป็นหลัก เนื่องจากการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มุ่งหวังให้นักเรียนมีพื้นฐานเบื้องต้นทางด้านภาษาจีน และต้องการให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน นักเรียนไม่จำเป็นต้องนำความรู้ทางด้านภาษาจีนไปสอบแข่งขัน การเรียนการสอนจึงไม่จำเป็นต้องยากมากนัก เพราะถ้าสอนเนื้อหายากเกินไป นักเรียนจะไม่สนุกกับการเรียนวิชาภาษาจีน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...สื่อมัลติมีเดียที่ใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ สื่อการสอนภาษาจีนอันจี้กง...ช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้มากกว่าการสอนตามเนื้อหาในหนังสือ...นักเรียนจะได้เห็นทั้งภาพและเสียง...สามารถเรียนรู้คำศัพท์ การออกเสียง และความเป็นมาของคำศัพท์...”

สำหรับการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนแผนการเรียนวิชาเอกภาษาจีน ครูผู้สอนจะใช้หนังสือเรียนของมหาวิทยาลัยปักกิ่งที่จัดทำขึ้นเพื่อสอนให้กับชาวต่างชาติเป็นหลัก โดยจะให้นักเรียนท่องคำศัพท์ อ่านบทสนทนา และทำแบบฝึกหัดจากหนังสือเรียน ซึ่งในบางชั่วโมงจะใช้สื่อการเรียนการสอนชนิดอื่นมาสอนบ้างเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาภาษาจีน เช่น แผ่นภาพ บัตรคำ เป็นต้น

ครูผู้สอนประสบปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน คือ สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีอยู่ในประเทศไทยมีจำนวนน้อย การเลือกใช้สื่อจึงทำได้จำกัด

ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน และเมื่อมีโอกาสก็นำนักเรียนไปเรียนภาษาระยะสั้นที่ประเทศจีน ครูผู้สอนจะทำการศึกษาสื่อการเรียนการสอนตลอดจนวิธีการสอนของครูชาวจีนที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งใช้สอน

ภาษาจีนให้กับชาวต่างชาติ และซื้อสื่อการเรียนการสอนที่เห็นว่าน่าสนใจกลับมาใช้สอนให้นักเรียน

3.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

ครูผู้สอนไม่ได้จัดสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียนให้แก่นักเรียนเนื่องจากภาระงานของครูผู้สอนที่มีมาก และปัญหาทางด้านเวลาของนักเรียนที่ต้องเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย

การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนจะเป็นการช่วยเหลือในช่วงโม่งเรียน โดยครูผู้สอนจะอธิบายเพิ่มเติมให้กับนักเรียนที่ไม่เข้าใจในบทเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตามเวลาที่ใช้ในการสอนก็มีอยู่อย่างจำกัด ถ้านักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาทางด้านภาษาจีนก็สามารถไปพบครูผู้สอนเพื่อสอบถามได้ที่ห้องพักครู แต่ถ้านักเรียนไม่ตั้งใจเรียนและมีคะแนนสอบไม่ดี ครูผู้สอนจะปรึกษากับผู้ปกครองของนักเรียน ให้ผู้ปกครองช่วยดูแลให้นักเรียนอ่านหนังสือและทำงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อกลับถึงบ้าน

สำหรับนักเรียนที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมทางด้านภาษาจีน นักเรียนสามารถสมัครเรียนพิเศษกับโรงเรียน ซึ่งจะเปิดสอนให้กับนักเรียนในตอนเย็น ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “นักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดีหรือนักเรียนที่ต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านภาษาจีนสามารถหาที่เรียนพิเศษเพิ่มเติมได้จากที่โรงเรียนจัดให้และจากโรงเรียนกวดวิชาภาษาจีนที่มีเปิดอยู่มากมาย”

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนภาษาจีนทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยกัน 3 วิธี คือ

1. วัดจากการสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งวัดอยู่เป็นประจำภายในชั่วโมงเรียน โดยวิธีการวัดที่หลากหลาย เช่น ใช้การถาม – ตอบคำถาม เขียนคำศัพท์ตามคำบอก พูดบทสนทนา โดยใช้คำศัพท์ที่เรียน การมอบหมายงานให้ทำแล้วออกมานำเสนอ ซึ่งการวัดและประเมินผลจะวัดทักษะทั้ง 4 ด้านของนักเรียน อันได้แก่ ทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยจะเก็บเป็นคะแนนแล้วนำไปรวมกับคะแนนสอบกลางภาคและปลายภาคเพื่อจบการศึกษาในแต่ละระดับชั้น โดยจะเก็บเป็นคะแนนทั้งหมด 70%

2. วัดจากการสอบกลางภาค จะเป็นการสอบข้อเขียนตามวันและเวลาที่ฝ่ายวิชาการกำหนดให้ ซึ่งจะมีข้อสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย โดยจะเก็บเป็นคะแนนทั้งหมด 10%

3. วัดจากการสอบปลายภาค จะเป็นการสอบข้อเขียนตามวันและเวลาที่ฝ่ายวิชาการกำหนดให้ ซึ่งจะมีข้อสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย โดยจะเก็บเป็นคะแนนทั้งหมด 20%

เมื่อได้คะแนนทั้งหมดมาแล้วครูผู้สอนจึงนำมารวมกันเพื่อนำไปออกเกรดให้กับนักเรียนเมื่อจบปีการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนที่ 6

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่ถนนคอนแวนต์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนในเครือของ คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรแห่งประเทศไทย มีจำนวนครูทั้งหมด 288 คน เป็นครูประจำ 272 คน และเป็นครูพิเศษ 16 คน รับนักเรียนเข้าศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนหญิงทั้งหมด ปัจจุบันมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 5,477 คน

โรงเรียนจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนกำหนดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชา บังคับเลือก โดยจัดให้มีเวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนกำหนดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับเลือก โดยจัดให้มีเวลาเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ สำหรับนักเรียนที่ต้องการเรียนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเลือกเรียน แผนการเรียนภาษาอังกฤษ - ภาษาจีน ซึ่งโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอน 8 คาบต่อสัปดาห์ นักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนแผนการเรียนนี้สามารถเลือกได้ตามความสนใจ แต่ถึงอย่างไรก็ตามในปีการศึกษา 2554 โรงเรียนจะเลิกเปิดแผนการเรียนภาษาอังกฤษ - ภาษาจีน โดยจะเปลี่ยนเป็น แผนการเรียนภาษาอังกฤษ - ศิลปะ แทน ผู้บริหารคนหนึ่งกล่าวว่า “นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายต้องเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย...ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษในการ สอบ...นักเรียนแค่เรียนวิชาภาษาอังกฤษก็ยากพอแล้ว...ถ้ายังต้องเรียนวิชาภาษาจีนอีกก็อาจทำ ให้เรียนไม่ได้ดีซักอย่าง...ดังนั้นโรงเรียนจึงตัดสินใจยกเลิกแผนการเรียนภาษาอังกฤษ - ภาษาจีน”

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนโรงเรียนได้มอบหมายให้บริษัทเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหลักสูตรให้ โดยบริษัทจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร ตลอดจนการประเมินผลหลักสูตร โดยโรงเรียนจะกำหนดระดับชั้นที่ต้องการให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดจนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยอ้างอิงจาก หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคาดหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้พื้นฐาน ทางด้านภาษาจีน สามารถนำภาษาจีนไปใช้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน และ

สำหรับการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนคาดหวังให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น ได้แก่ เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มมากขึ้น เข้าใจหลักไวยากรณ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น เป็นต้น และต้องการให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ได้จริงและสามารถนำไปใช้สอบแข่งขันได้

เมื่อบริษัทเอกชนทราบความต้องการของโรงเรียนแล้วจึงดำเนินการสร้างหลักสูตร พร้อมทั้งจัดเตรียมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ทำการนิเทศติดตามผลหลักสูตร ตลอดจนประเมินผลหลักสูตรให้กับทางโรงเรียน ในการสร้างหลักสูตรบริษัทเอกชนทำการศึกษาข้อมูล 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

1. ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตลอดจนตัวชี้วัด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น

2. ศึกษาความรู้ทางด้านพัฒนาการของผู้เรียน วิธีการสอนภาษา จากตำราและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น

3. ร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร ในการกำหนดแนวทางจะยึดข้อมูลความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองที่ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนได้ทำการศึกษาเอาไว้ และศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน จำนวนนักเรียนที่จะเรียนวิชาภาษาจีน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนมีไว้เพื่อสนับสนุนในการเรียนการสอน

เมื่อสร้างหลักสูตรเสร็จแล้วบริษัทเอกชนจะทำการจัดส่งครูผู้สอนที่มีความเหมาะสมเข้าไปสอนในโรงเรียน ซึ่งบริษัทเอกชนได้จัดครูผู้สอนที่เป็นชาวจีนที่จบการศึกษาทางการสอนภาษาจีนเข้าไปสอนในโรงเรียนทั้งหมด 5 คน แบ่งเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 2 คน และในระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 3 คน โดยครูผู้สอนแต่ละคนจะมีชั่วโมงสอนโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 20 - 22 ชั่วโมง โดยครูทั้ง 5 คน จะมีครูหัวหน้างานหลักสูตรและอาจารย์ผู้ดูแลโครงการภาษาจีนเป็นผู้ดูแลครูผู้สอนชาวจีน

2. สภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

2.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร และครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีน ทำการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ที่บริษัทเอกชนจัดทำขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้านวิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อกำหนดแนวทางของโรงเรียนในการสนับสนุนการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารและบุคลากรของบริษัทเอกชนทำการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทางด้านวิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรให้กับโรงเรียน

ผู้มีส่วนร่วมฝ่ายต่าง ๆ ไม่ประสบปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

บริษัทเอกชนได้รับความเห็นชอบจากโรงเรียนให้เป็นผู้รับผิดชอบเตรียมบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ทั้งการจัดหาบุคลากร ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจให้แก่บุคลากร ตลอดจนอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้พร้อมในการใช้หลักสูตร ในการจัดหาบุคลากร บริษัทจัดหาชาวจีนมาทำการสอนโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ครูผู้สอนชาวจีนกลุ่มนี้จะทราบข่าวการรับสมัครครูผู้สอนภาษาจีนจากประกาศรับสมัครงานหรือจากการชักชวนของบุคคลที่รู้จัก

2. ชาวจีนที่มาจากประเทศจีน โดยบริษัทเอกชนจะทำการประสานงานไปยังมหาวิทยาลัยในประเทศจีนเพื่อขอการสนับสนุนในการส่งครูผู้สอนชาวจีนเข้ามาสอนภาษาจีนในประเทศไทย

บริษัทเอกชนมีขั้นตอนในการคัดเลือกครูผู้สอนภาษาจีนชาวจีนดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารบริษัทพิจารณาวุฒิการศึกษา ผลการศึกษา และประสบการณ์ทางการสอน

2. ผู้สมัครสอบข้อเขียนเพื่อทดสอบความรู้ทางภาษาจีนและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนภาษาจีน

3. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ของบริษัททดสอบการปฏิบัติการสอนของผู้สมัคร โดยจะทำการสังเกตวิธีการ ทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอน

4. ผู้บริหารบริษัทสอบถามสัมภาษณ์เรื่องทั่วไป และเจตคติด้านการสอนของผู้สมัคร

หลังจากที่ผู้สมัครได้รับการคัดเลือกเป็นครูสอนวิชาภาษาจีนแล้ว บริษัทเอกชนมีการประชุมชี้แจง อบรม และเผยแพร่เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรที่บริษัทเอกชนจัดทำให้กับโรงเรียนให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจแนวทางในการใช้หลักสูตร แล้วจึงส่งครูผู้สอนเข้าไปรับการชี้แจงระเบียบ ข้อปฏิบัติ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน

บริษัทเอกชนประสบปัญหาในการเตรียมบุคลากร ได้แก่ ครูผู้สอนชาวจีนขาดประสบการณ์ทางการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

บริษัทเอกชนดำเนินการแก้ปัญหาโดยการจัดอบรม สัมมนาให้กับครูผู้สอนชาวจีนเพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคทางการสอน โดยครูที่รับเข้ามาใหม่ที่ไม่มีประสบการณ์ทางการสอนภาษาจีนบริษัทจะส่งครูใหม่ให้ไปเป็นครูผู้ช่วยให้กับครูผู้สอนชาวจีนที่มีประสบการณ์ในการ

สอนวิชาภาษาจีนของบริษัท เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา หลังจากผ่านงานการเป็นครูผู้ช่วยสอน แล้วบริษัทจึงส่งครูใหม่เข้าไปสอน

ปัญหาครูผู้สอนชาวจีนที่มีประสบการณ์กลับประเทศจีน

บริษัทเอกชนทำการแก้ปัญหาโดยการจัดหาครูผู้สอนชาวจีนคนใหม่เข้ามาทดแทน

ปัญหาการปลอมแปลงเอกสารทางด้านวุฒิการศึกษา

บริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยทำการตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้สมัครทุกคนด้วยตัวผู้ที่มีประสบการณ์ หรือถ้าไม่แน่ใจว่าวุฒิการศึกษานั้นเป็นของจริงหรือไม่ ผู้บริหารจะทำการสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยของผู้สมัครนั้น ๆ ถ้าตรวจพบว่าปลอมแปลงวุฒิการศึกษา ครูผู้สอนชาวจีนจะถูกยกเลิกสัญญาทันที

นอกจากนี้ยังมีปัญหาครูผู้สอนชาวจีนไม่ให้ความสำคัญในวิชาชีพครู สมัครเป็นครูสอนภาษาจีนเพื่อรอหางานที่ดีกว่าอย่างอื่น

บริษัทเอกชนทำการแก้ปัญหาด้วยวิธีการประเมินการสอนเป็นระยะ ๆ หากพบว่าครูผู้สอนชาวจีนมีพฤติกรรมไม่ใส่ใจในการสอนจะทำการตักเตือน ถ้าหากยังไม่ทำการแก้ไขปรับปรุง บริษัทเอกชนจะทำการยกเลิกสัญญาการจ้างงานทันที

2.3 การจัดครูเข้าสอน

บริษัทเอกชนได้รับความเห็นชอบจากโรงเรียนให้จัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครูผู้สอน และความถนัดในการสอนของครูผู้สอนแต่ละคน ครูผู้สอนบางคนถนัดการสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น บางคนถนัดการสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บริษัทจึงทำการจัดครูเข้าสอนตามระดับชั้นนั้น ๆ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถแสดงศักยภาพทางในการสอนได้อย่างเต็มที่ บริษัทเอกชนได้จัดครูผู้สอนชาวจีนที่จบทางการสอนภาษาจีนเข้าไปสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนจำนวน 3 คน ซึ่งบริษัทไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดตารางสอน

การจัดตารางสอนวิชาภาษาจีน โรงเรียนกำหนดให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนเรียนวิชาภาษาจีน 1 คาบต่อสัปดาห์ คาบละ 50 นาที และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาจีน ต้องเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 8 คาบต่อสัปดาห์ คาบละ 50 นาที โดยบริษัทเอกชนจะทำการจัดตารางสอนวิชาภาษาจีนมาให้กับโรงเรียนก่อน โดยจะกำหนดวันที่ครูผู้สอนชาวจีนสะดวกในการที่จะเข้าไปให้กับโรงเรียน หลังจากนั้นฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจึงทำการจัดครูเข้าสอนในตารางเรียนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ซึ่งบริษัทเอกชนและโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอนในวิชาภาษาจีน

2.5 การจัดแผนการเรียน

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจัดให้วิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม นักเรียน ทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีนทั้งหมด 16 คาบต่อภาคเรียน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาจีน ต้องเรียนวิชาภาษาจีนตลอดระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด 18 หน่วยกิต ซึ่งฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียน

2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

ทั้งโรงเรียนและบริษัทเอกชนจัดบริการวัสดุหลักสูตรให้กับครูผู้สอนชาวจีน ไม่ว่าจะเป็น ดินสอ ปากกา กระดาษ สมุด กระดาษเขียนพู่กันจีน กระดาษสี หมึกเขียนพู่กัน เป็นต้น นอกจากนี้บริษัทเอกชนยังจัดวัสดุจำพวกคู่มือต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอนชาวจีนใช้ศึกษาและบันทึกข้อมูลในการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารประกอบการกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินผล เอกสารประกอบการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่บริษัทจัดให้กับครูผู้สอน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตร

สำหรับสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนที่ใช้ บริษัทจะเป็นผู้จัดให้กับครูผู้สอนชาวจีน เช่น หนังสือเรียน หนังสือเสริมการเรียน บัตรคำ เพลง หนังสือมัลติมีเดีย นิทาน เป็นต้น ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ตามต้องการ หรือถ้าครูผู้สอนเห็นว่ามัลติมีเดียเรียนการสอนชนิดใด

น่าสนใจก็สามารถแจ้งให้บริษัทเอกชนจัดซื้อมาใช้ได้ ซึ่งบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน

2.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่ครูผู้สอนเช่นเดียวกับที่จัดให้กับวิชาอื่น ๆ ในแต่ละห้องเรียนจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องโปรเจคเตอร์ เป็นต้น ครูผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในคาบเรียนได้เลย นอกจากนี้ถ้าจะขอให้สถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ และพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียน ทำกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดห้องพักครูเฉพาะให้กับครูผู้สอนชาวจีนใช้ในการเตรียมการสอน และจัดเก็บอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศติดตามแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการนิเทศกับส่วนที่บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการนิเทศ

การนิเทศที่โรงเรียนจัดจะเป็นการนิเทศแบบไม่เป็นทางการ ครูผู้ดูแลโครงการภาษาจีนของโรงเรียนจะเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้สอนชาวจีนที่บริษัทส่งเข้าไปสอน โดยจะดูทั้งในเรื่องการแต่งกาย บุคลิกลักษณะ ความประพฤติ และคอยให้คำปรึกษาหากครูผู้สอนชาวจีนประสบปัญหาในการสอน โดยครูผู้ดูแลโครงการจะเข้าไปสังเกตการสอนในห้องเรียนทอมละ 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาทักษะและเทคนิคการสอนของครูผู้สอนชาวจีน ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการนิเทศติดตามครูผู้สอนชาวจีน

สำหรับการนิเทศโดยบริษัทเอกชน จะทำการนิเทศทั้งหมด 4 ครั้งต่อปีการศึกษา เป็นการนิเทศก่อนการสอบกลางภาค 2 ครั้ง และหลังการสอบกลางภาคอีก 2 ครั้ง ในการเข้าไปนิเทศจะไม่ได้แจ้งให้ครูผู้สอนชาวจีนทราบล่วงหน้าถึงวันและเวลาที่จะเข้าไป แต่ครูผู้สอนชาวจีนจะทราบตั้งแต่ตอนทำสัญญา กับบริษัทเอกชนแล้วว่าในหนึ่งปีการศึกษาจะเข้าไปทำการนิเทศ 4 ครั้ง โดยบริษัทเอกชนจะแบ่งกลุ่มผู้ทำการนิเทศออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย จะทำการนิเทศทางความสอดคล้องของเนื้อหาที่สอนกับจุดประสงค์ของหลักสูตร เทคนิค ทักษะ ตลอดจนกิจกรรมที่ใช้ในการสอนของครูผู้สอนชาวจีน

2. กลุ่มบุคลากรของบริษัท จะทำการนิเทศทางด้านความพึงพอใจของนักเรียน และครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ตลอดจนครูผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยทำเป็นแบบประเมินขึ้นมา 2 ฉบับ ได้แก่

- แบบประเมินสำหรับอาจารย์ในโรงเรียน จะประเมินในหัวข้อความเคารพในกฎระเบียบของโรงเรียน ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ความกระตือรือร้น ความตรงต่อเวลา ความสามารถในการสอน ความรับผิดชอบในการสอนและงานกิจกรรมอื่น ๆ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการประสานงานระหว่างอาจารย์และระหว่างนักเรียน

- แบบประเมินสำหรับนักเรียน จะประเมินในหัวข้อการวางตัวของครู ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ความตรงต่อเวลา ความยุติธรรม ความรู้ความสามารถในการสอน การทำกิจกรรมที่หลากหลาย มีการใช้สื่อและเตรียมการสอน และสามารถให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่นักเรียน

หลังจากนั้นฝ่ายประเมินผลของบริษัทเอกชนจึงนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งเกณฑ์ที่ครูผู้สอนจะผ่านการประเมินได้ต้องมีคะแนนการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ถ้าครูผู้สอนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน บริษัทเอกชนดำเนินการพัฒนาครูผู้สอน โดยเชิญวิทยากรเข้ามาอบรมให้แก่ครู ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคนิคหรือวิธีการสอน แต่ถ้าครูผู้สอนยังไม่ผ่านการประเมินในครั้งต่อไปบริษัทจะยกเลิกการต่อสัญญาครูผู้สอนท่านนั้น ๆ แต่ถ้าผ่านเกณฑ์การประเมิน บริษัทจะทำการต่อสัญญาให้และปรับเงินเดือนเพิ่มให้ ในการนิเทศติดตามทั้งโรงเรียนและบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการนิเทศติดตาม เนื่องจากทีมงานที่เข้าไปทำการนิเทศติดตามเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศและประสบการณ์ในการเรียนการสอน และจากการว่าจ้างครูผู้สอนชาวจีนที่เป็นการต่อสัญญาแบบปีต่อปี ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ได้รับการต่อสัญญาในปีต่อไป

ในด้านการประเมินผลโรงเรียนได้ทำแบบประเมินหลักสูตรโดยรวมของทั้งโรงเรียน ไม่ได้ทำการประเมินเฉพาะหลักสูตรภาษาจีน โดยจะทำการประเมินปีการศึกษาละ 1 ครั้งโดยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการใช้หลักสูตรในภาพรวมที่โรงเรียนเปิดสอน

สำหรับการประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาจีนโดยบริษัทเอกชนประเมินตามความเห็นชอบของโรงเรียน โดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจของครูภายในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และประเมินจากตัวของครูผู้สอนชาวจีน ว่าหลักสูตรที่จัดมีจุดดี จุดด้อยในส่วนใดบ้าง มีความเหมาะสมมากเพียงใด กิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เมื่อได้รับข้อเสนอต่าง ๆ แล้วจึงนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ซึ่งบริษัทเอกชนไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตรภาษาจีนผ่านการประชุมผู้ปกครองประจำปี การจัดงานวิชาการประจำปี ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน ซึ่งนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่ต้องการทราบหลักสูตรที่โรงเรียนจัดสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ ซึ่งทางโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. สภาพ และปัญหา งานสอน

3.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ครูผู้สอนชาวจีนไม่ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและไม่ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพราะบริษัทเอกชนออกแบบหลักสูตรภาษาจีนให้โรงเรียนเป็นการเฉพาะตั้งแต่ต้น ครูผู้สอนชาวจีนสามารถศึกษาหลักสูตรที่บริษัทเอกชนทำขึ้นเพื่อนำไปทำเป็นแผนการสอนได้เลย

3.2 การวางแผนการสอน

บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำกำหนดร่วมกับครูผู้สอนชาวจีน โดยมีรายละเอียด ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมงที่ใช้ และจำนวนแผนการเรียนรู้ ซึ่งการจัดทำจะอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนที่ได้จัดทำขึ้นให้กับโรงเรียน และหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน แล้วจึงร่วมกันทำแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่จัดขึ้น โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

นอกจากนี้ครูผู้สอนยังวางแผนการสอนโดยกำหนดกิจกรรมและวิธีการที่จะใช้ในการสอนก่อนที่จะเข้าไปทำการสอนแต่ละคาบ โดยไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

ครูผู้สอนชาวจีนและบริษัทไม่ประสบปัญหาในการวางแผนการสอน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย มุ่งให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยก่อนเริ่มการเรียนการสอนครูผู้สอนจะทบทวนบทเรียนเดิม แล้วจึงสอนเนื้อหาใหม่ในบทเรียน โดยเลือกใช้กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับระดับช่วงอายุของนักเรียนที่สอน ในการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เช่น การฝึกออกเสียงตามครูผู้สอนหรือตามสื่อมัลติมีเดีย การสอนร้องเพลง การเล่นเกมทายคำศัพท์จากรูปภาพหรือบัตรคำ หรือกิจกรรมที่สอนให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ เช่น การให้นักเรียนตอบคำถามจากการฟังนิทาน เป็นต้น สำหรับกิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเน้นการสอนแบบเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปสอบในระดับที่สูงขึ้นได้ สามารถใช้ภาษาจีนเพื่อศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง กิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเขียนคำศัพท์ตามคำบอก การตอบคำถามจากเรื่องเล่า การพูดโต้ตอบบทสนทนา ว่างกัน การดูภาพยนตร์แล้วถามคำถาม การอ่านบทพูดในหนังสือการ์ตูนแล้วให้แปลเป็นภาษาไทย เป็นต้น หากพบว่านักเรียนไม่เข้าใจในบทเรียนครูผู้สอนจะอธิบายเพิ่มเติมหรือให้

การบ้านในเรื่องที่นักเรียนไม่เข้าใจไปทำ เมื่อสอนเสร็จจึงทำการสรุปเนื้อหาที่เรียนไปให้กับนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีทั้งที่โรงเรียนจัดและบริษัทเอกชนจัด

กิจกรรมที่โรงเรียนเป็นผู้จัด เช่น กิจกรรมวันวิชาการที่จัดแสดงผลงานนักเรียน และให้นักเรียนแสดงความสามารถทางด้านภาษาจีน เช่น การให้กล่าวสุนทรพจน์ การร้องเพลงจีน เป็นต้น ซึ่งบริษัทเอกชนได้จัดทำซุ้มเกมให้นักเรียนและผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การคัดลายมือ การตัดกระดาษแบบจีน การวาดภาพด้วยฟู่กันจีน การระบายสีหน้ากากจีน เป็นต้น มีการให้นักเรียนทำบัตรอวยพร และจัดนิทรรศการเป็นภาษาจีนในวันสำคัญต่าง ๆ

นอกจากนี้โรงเรียนยังส่งนักเรียนเข้าทดสอบความรู้ทางภาษาจีนที่หน่วยงานภายนอกจัดขึ้น ได้แก่ การแข่งขันเพชรยอดมงกุฎภาษาจีน โดยจะทำการคัดเลือกนักเรียนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปลายเข้าร่วมแข่งขัน ซึ่งโรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมที่บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดจะเป็นการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี เช่น การแข่งขันคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การแข่งขันเขียนฟู่กันจีน การแข่งขันตอบปัญหาภาษาจีน การแข่งขันพูดสุนทรพจน์ เป็นต้น และบริษัทเอกชนยังจัดให้นักเรียนไปเรียนภาษาระยะสั้นที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ประเทศจีนเป็นประจำทุกปีเพื่อเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของบริษัทเอกชนจัด ได้แก่ ปัญหาเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ถ้าหากโรงเรียนที่จัดหลักสูตรให้ขอให้เข้าไปช่วยจัดกิจกรรมในช่วงเวลาเดียวกัน

บริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการให้โรงเรียนวางแผนล่วงหน้าถึงวัน เวลา และกิจกรรมที่ต้องการให้บริษัทช่วยจัดให้

ปัญหานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนภาษาระยะสั้นน้อย

บริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการนำนักเรียนของโรงเรียนไปเรียนภาษาพร้อมกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่บริษัทจัดหลักสูตรให้

3.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนชาวจีนทำเอกสารเพิ่มเติมนอกเหนือจากเนื้อหาในหนังสือเรียน เนื่องจากเรื่องที่ต้องการสอนบางอย่างไม่มีอยู่ในหนังสือ ครูผู้สอนชาวจีนจึงหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตหรือหนังสือภาษาจีนต่าง ๆ มาทำเป็นเอกสารแจกให้กับนักเรียนอ่าน เช่น เอกสารสอนวัฒนธรรมจีน เช่น ข้อมูลเครื่องดนตรีจีน เนื้อเพลงจีน เป็นต้นเอกสารวันสำคัญของจีน เช่น วันตรุษจีน วันชาติจีน วันไหว้พระจันทร์ วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

ในส่วนของสื่อที่ใช้มีอยู่หลากหลายด้วยกัน เช่น บัตรคำ สื่อมัลติมีเดีย ซีดีเพลง ซีดีภาพยนตร์ นิทาน หนังสือการ์ตูน หนังสือเรียน หนังสือเสริมการเรียน และซีดีประกอบหนังสือ การเลือกใช้จะเลือกตามเนื้อหาที่สอนและช่วงอายุของนักเรียนที่เรียน เช่น ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เวลาที่สอนคำศัพท์มีการนำบัตรคำหรือสื่อมัลติมีเดียมาประกอบการสอน ครูในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อสอนบทสนทนามีการใช้ซีดีประกอบหนังสือเรียนเปิดให้นักเรียนฟัง เป็นต้น และในบางคาบครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อชนิดอื่นนอกจากหนังสือเรียน เช่น ให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นดูนิทาน ให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายดูหนัง เป็นต้น ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...สื่อที่บริษัทจัดเอาไว้ให้ใช้ในการสอนมีอยู่หลากหลาย...ถึงแม้ว่าบางชนิดจะไม่ตรงกับเนื้อหาที่สอนก็สามารถนำมาปรับใช้หรือเลือกใช้บางส่วนได้...”

ครูผู้สอนชาวจีนไม่ประสบปัญหาในการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน บริษัทมีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อให้กับครูผู้สอนใช้ ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “...ภาพยนตร์จีนบางเรื่องที่เข้ามาฉายในประเทศไทย เช่น เรื่องสามก๊ก...ในทีวีดีภาพยนตร์สามารถเลือกเสียงเป็นภาษาจีนได้...นอกจากนักเรียนจะได้ฝึกภาษาจีนจากหนังแล้ว ยังได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ควบคู่ไปด้วย...ซึ่งสื่อพวกนี้ครูมีซื้อเก็บไว้เองก็เอามาให้นักเรียนดูโดยไม่ต้องขอให้บริษัทซื้อให้...”

3.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี ครูผู้สอนใช้วิธีอธิบายให้นักเรียนที่เรียนไม่รู้เรื่องเข้าใจภายในคาบเรียน มีการยกตัวอย่างให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่สำหรับนักเรียนที่คะแนนสอบไม่ดี ครูผู้สอนจะสอนเพิ่มเติมในช่วงเวลาพักให้กับนักเรียน โดยการสอน

เนื้อหาที่นักเรียนมีผลคะแนนสอบไม่ดี และมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำเพื่อเพิ่มคะแนนเก็บ นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถมาพบครูผู้สอนชาวจีนได้ที่ห้องพักครูเพื่อถามปัญหาเกี่ยวกับภาษาจีนที่ไม่เข้าใจได้ด้วย

สำหรับนักเรียนที่เรียนดีและต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมครูผู้สอนก็เปิดโอกาสให้นักเรียนมาถามปัญหาได้ที่ห้องพักครูเช่นเดียวกัน นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดเรียนพิเศษให้กับนักเรียนที่ต้องการเพิ่มเติมความรู้ในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน ครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “นักเรียนที่เรียนดีและต้องการเรียนเพิ่มสามารถสมัครเรียนพิเศษได้กับทางโรงเรียนหรือนักเรียนจะไปหาที่เรียนพิเศษภายนอกก็ได้”

ครูผู้สอนไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริม

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนชาวจีนทำการประเมินผลการเรียนรู้โดยเก็บคะแนนเป็นช่วง ดังนี้

1. คะแนนเก็บ 20% เป็นการประเมินนักเรียนขณะที่เรียนอยู่ภายในห้องเรียน ซึ่งใช้วิธีในการประเมินที่หลากหลาย เช่น การให้คัดภาษาจีน การให้พูดบทสนทนาภาษาจีน เป็นต้น
2. คะแนนคุณลักษณะ 10% เป็นการประเมินความตั้งใจในการเรียนของนักเรียน มีการปฏิสัมพันธ์กับครูขณะที่เรียน และความตรงต่อเวลาในการส่งงานหรือเข้าเรียน
3. คะแนนสอบย่อย 20% เป็นการประเมินในช่วงโม่งเรียนโดยการให้ทำแบบทดสอบที่เป็นข้อเขียน ครูผู้สอนใช้วิธีประเมินหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับว่าต้องการวัดทักษะทางด้านใดของนักเรียน เช่น ถ้าต้องการวัดทักษะด้านการฟัง – พูด ครูผู้สอนจะให้นักเรียนพูดโต้ตอบบทสนทนาเป็นภาษาจีน ถ้าต้องการวัดทักษะด้านการเขียน ครูผู้สอนจะให้นักเรียนเขียนเรียงความ เป็นต้น
4. คะแนนการทำรายงาน 10% เป็นการประเมินจากการมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำแล้วมานำเสนอให้กับครูผู้สอนและเพื่อน ๆ ภายในชั้นเรียนฟัง
5. คะแนนสอบกลางภาค 20% เป็นการประเมินโดยการให้ทำแบบทดสอบที่เป็นข้อเขียนตามวันและเวลาที่ฝ่ายวิชาการกำหนด โดยจะมีทั้งข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย เช่น การ

ถามคำถามจากเรื่องสั้น การเติมคำลงในช่องว่าง การเรียงประโยคใหม่ให้ถูกต้อง การแต่งประโยค จากคำศัพท์ที่กำหนดให้ การหาจุดผิดในประโยค เป็นต้น

6. คะแนนสอบปลายภาค 20% เป็นการประเมินโดยการให้ทำแบบทดสอบที่เป็น ข้อเขียนตามวันและเวลาที่ฝ่ายวิชาการกำหนด ข้อเขียนที่ใช้ในการวัดจะมีลักษณะคล้ายการสอบ กลางภาคแต่จะรวมเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนมาตลอดทั้งปีการศึกษามาออกเป็นข้อเขียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา การใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) โดยภาพรวม

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียน 3 โรง จัดให้นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนวิชาภาษาจีน สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที และมีโรงเรียน 2 โรง จัดให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถเลือกเรียนวิชาภาษาจีนได้ตามความสนใจ โดย 1 โรง จัดให้เรียนสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที ส่วนอีก 1 โรง จัดให้เรียนสัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที นอกจากนี้มีโรงเรียน 1 โรง ไม่มีการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน 4 โรง จัดให้มีแผนการเรียนวิชาภาษาจีนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีนได้โดยไม่ต้องมีพื้นฐานทางด้านภาษาจีนมาก่อน โดยจัดให้นักเรียนเรียนภาษาจีนสัปดาห์ละ 5 – 8 คาบ คาบละ 50 นาที มี 1 โรง จัดให้นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเรียนภาษาจีนสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที และ 1 โรง จัดให้นักเรียนทุกคนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์คำนวณเรียนต้องเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที

ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียน 3 โรง ให้บริษัทเอกชนเข้ามาจัดหลักสูตรภาษาจีนให้ โดยบริษัทเอกชนจะรับผิดชอบตั้งแต่การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามความเห็นชอบของโรงเรียน ในการสร้างหลักสูตรจะศึกษาจากข้อมูล ได้แก่ 1) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 2) ตำราและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน วิธีการสอนภาษา 3) ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และความพร้อมของโรงเรียน จำนวนนักเรียน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีไว้สนับสนุนการเรียนการสอน ส่วนโรงเรียนอีก 3 โรง จัดการเรียนการสอนโดยโรงเรียนเองจากความร่วมมือของฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนภาษาจีน ตลอดจนหน่วยงานภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยในประเทศไทย มหาวิทยาลัยในประเทศจีน และโรงเรียนในเครือ ในการสร้างหลักสูตรศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังศึกษาดำรง และเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตร

เมื่อได้หลักสูตรมาแล้วโรงเรียนจึงดำเนินการจัดครูเข้าสอน โดยโรงเรียน 3 โรง ได้มอบหมายให้บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดครูเข้าสอนให้ ซึ่งครูทั้งหมดที่บริษัทเอกชนจัดเข้าสอนเป็นครูชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนมา ส่วนโรงเรียนอีก 3 โรง ดำเนินการจัดครูเข้าสอนเอง โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่ของโรงเรียน 2 โรง เป็นครูชาวไทย โดยมีครูหนึ่งคนจบทางด้านการศึกษาภาษาจีนมา ส่วนอีก 1 โรง จัดจ้างครูผู้สอนเป็นชาวจีนที่จบทางด้านการศึกษาภาษาจีนมาทั้งหมด โดยโรงเรียนทั้ง 6 โรง จัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความเหมาะสมของครูแต่ละคน

2. ผลการวิเคราะห์สถานภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

2.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

การศึกษวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรง มีบุคลากรของโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ผู้บริหารและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ นอกเหนือจากผู้บริหารและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียน 2 โรง มีบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียน 1 โรง มีบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 และครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีน โรงเรียน 1 โรง มีบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาจีน และโรงเรียน 1 โรง มีบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีน หัวหน้างานหลักสูตร และครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาจีน นอกจากนี้มีโรงเรียน 3 โรง ที่มีบุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ ผู้บริหารเอกชนและบุคลากรของบริษัท โดยทั้ง 6 โรง ศึกษาวิเคราะห์จาก หลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ที่ได้จัดทำขึ้น

ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ พบว่าทั้ง 6 โรง ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจ

2.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

การเตรียมบุคลากร พบว่า โรงเรียนเอกชนทั้ง 4 โรง จัดหาครูผู้สอนเป็นชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีน โดย 3 โรง ได้มอบหมายให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดหา ส่วนโรงเรียนรัฐ 2 โรง จัดหาครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยโดยมีครูอย่างน้อยหนึ่งคนจบทางด้านการสอนภาษาจีน โรงเรียนทั้ง 6 โรง มีการจัดประชุม อบรม และสัมมนาให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรภาษาจีน โดยโรงเรียน 3 โรง เตรียมบุคลากรโดยบริษัทเอกชนที่ได้รับความเห็นชอบในการจัดหลักสูตรภาษาจีนให้กับโรงเรียน โรงเรียน 2 โรง เตรียมบุคลากรโดยบุคลากรภายในโรงเรียนและส่งเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาจากหน่วยงานภายนอก และโรงเรียน 1 โรง มีการส่งครูผู้สอนไปศึกษาที่ประเทศจีน

ปัญหาการเตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนเอกชนทั้ง 4 โรง ไม่ประสบปัญหาในการเตรียมบุคลากร ผู้ที่ประสบปัญหาในการเตรียมบุคลากรได้แก่บริษัทเอกชนที่จัดหลักสูตรให้กับโรงเรียนเอกชน 3 โรง พบปัญหา คือ การปลอมแปลงเอกสารทางด้านวุฒิการศึกษาและความไม่สนใจในวิชาชีพครู ซึ่งผู้บริหารของบริษัทแก้ปัญหาโดยการเข้มงวดในการคัดเลือกและหาครูเพิ่ม นอกจากนี้ยังพบปัญหาครูผู้สอนชาวจีนขาดประสบการณ์ในการสอน ซึ่งแก้ปัญหาโดยการจัดประชุม อบรม และสัมมนา ส่วนโรงเรียนรัฐ 2 โรง ที่จัดจ้างครูผู้สอนเป็นชาวไทยมีปัญหาครูผู้สอนขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอนภาษาจีน และ 1 ใน 2 โรง มีปัญหาขาดครูผู้สอนประจำวิชาภาษาจีนเนื่องจากอัตราเงินเดือนที่ต่ำ โรงเรียนแก้ปัญหาโดยการส่งครูเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านภาษาและการสอน และดำเนินการจ้างครูผู้สอนวิชาภาษาจีนเป็นครูพิเศษแทนครูประจำ

2.3 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอน พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรง จัดครูเข้าสอนวิชาภาษาจีนโดยพิจารณาจากความสามารถทางด้านภาษาและความถนัดทางการสอนของครูผู้สอน โดยครูผู้สอนชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนสามารถจัดเข้าสอนได้ทุกระดับชั้น ถ้าเป็นครูผู้สอนชาว

ไทยที่ไม่ได้จบทางด้านการสอนภาษาจีนจะจัดสอนภาษาจีนเบื้องต้น โดยให้สอนทักษะทางด้าน การอ่านและเขียน แต่ถ้าเป็นทักษะทางด้านการฟังและพูดจะให้สอนโดยครูผู้สอนชาวจีน

ปัญหาการจัดครูเข้าสอน พบว่า โรงเรียน 5 โรง (จัดหลักสูตรเอง 2 โรง และจัด หลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 3 โรง) ไม่ประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอน มีโรงเรียน 1 โรง ที่ ครูผู้สอนชาวไทยนอกจากสอนวิชาภาษาจีนแล้วยังต้องสอนวิชาอื่นด้วย ทำให้ครูมีภาระงานมาก โรงเรียนแก้ปัญหาโดยการลดชั่วโมงการสอนวิชาอื่นของครูให้น้อยลง

2.4 การจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรง จัดตารางสอนให้ 1 คาบ มีระยะเวลาการเรียนการสอน 50 นาที ถ้าโรงเรียนใดจัดให้ใน 1 สัปดาห์มีเรียนวิชาภาษาจีนมากกว่า 1 คาบ การจัดตารางสอนจะเป็นไปในลักษณะคาบคู่ คือ นักเรียนต้องเรียนวิชาภาษาจีนติดต่อกัน 2 คาบ เป็น ระยะเวลา 100 นาที ซึ่งโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น 3 โรง จัดตารางสอนให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีน 1 คาบต่อสัปดาห์ 2 โรงจัดให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ ซึ่ง 1 โรง จัดให้เลือกเรียนได้ 2 คาบต่อสัปดาห์ และ อีก 1 โรง จัดให้เลือกเรียนได้ 4 คาบต่อสัปดาห์ สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียน 4 โรงจะมีแผนการเรียนภาษาจีนให้นักเรียนเลือกเรียน โดยนักเรียนต้องเรียนภาษาจีนทั้งหมด 5 – 8 คาบต่อสัปดาห์ และ 2 โรงไม่มีแผนการเรียนภาษาจีนให้นักเรียนเลือก โดย 1 โรง กำหนดให้ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเรียนวิชาภาษาจีนทุกคน 1 คาบต่อสัปดาห์ และอีก 1 โรง กำหนดให้นักเรียนที่เรียนสายศิลป์ – คำนวณเรียนวิชาภาษาจีน 2 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งโรงเรียน 5 โรง จัดให้ครูผู้สอนมีคาบสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 10 – 15 ชั่วโมง และมีโรงเรียน 1 โรงจัดให้ ครูผู้สอนมีคาบเฉลี่ยสัปดาห์ละ 20 – 22 ชั่วโมง

ปัญหาการจัดตารางสอน พบว่า โรงเรียน 5 โรง (จัดหลักสูตรเอง 3 โรง และจัด หลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 2 โรง) ไม่ประสบปัญหาการจัดตารางสอน มี 1 โรง ประสบปัญหา ครูผู้สอนชาวจีนที่เป็นครูพิเศษที่บริษัทจัดส่งเข้าไปสอน โรงเรียนจัดให้ครูพิเศษสอนวิชาภาษาจีน กระจายอยู่ทุกวัน ทำให้ครูไม่สะดวกในการเข้าไปสอน ผู้บริหารบริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยปรึกษากับทางโรงเรียนให้ปรับตารางสอนให้ในหนึ่งวันที่ครูเข้าไปสอนมีชั่วโมงการสอนมากพอสมควร

2.5 การจัดการแผนการเรียน

การจัดการแผนการเรียน พบว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน 3 โรงเรียนจัดให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีน และ 2 โรงเรียนจัดให้นักเรียนเลือกเรียนเฉพาะผู้ที่สนใจ สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน 4 โรงเรียน จัดแผนการเรียนวิชาภาษาจีนโดยเฉพาะให้กับนักเรียน และโรงเรียน 1 โรงเรียน จัดให้นักเรียนในแผนการเรียนศิลป์คำนวณทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติม และอีก 1 โรงเรียนจัดให้นักเรียนทุกคนต้องเรียน

ปัญหาการจัดการแผนการเรียน พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน ไม่ประสบปัญหาในการจัดการแผนการเรียน

2.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน จัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียน ได้แก่ คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารประกอบการฝึกอบรมครูผู้สอน เอกสารประกอบการกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินผล แบบบันทึกการสอน ตลอดจนวัสดุสิ้นเปลืองจำพวกเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ พู่กันจีน หมึก กระดาษสี หนังสือเรียน เสริมการเรียน แผ่นภาพ บัตรคำ แผนที่ สื่อมัลติมีเดีย เพลง ภาพยนตร์ นิทาน ให้กับผู้ใช้หลักสูตร

ปัญหาการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียน 5 โรงเรียน (จัดหลักสูตรเอง 2 โรงเรียน และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 3 โรงเรียน) ไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีโรงเรียน 1 โรงเรียนที่มีความล่าช้าในการของบประมาณในการจัดซื้อ ครูผู้สอนทำการแก้ปัญหาโดยการสำรองเงินของตนเองจัดซื้อไปก่อน

2.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องเทคโนโลยีและการสารสนเทศ ห้องสมุด ตลอดจนพื้นที่ทำกิจกรรมภายในบริเวณโรงเรียน ให้กับผู้ใช้หลักสูตร

ปัญหาการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า โรงเรียน 5 โรง (จัดหลักสูตรเอง 3 โรง และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 2 โรง) ไม่มีห้องเฉพาะสำหรับวิชาภาษาจีนในการจัดแสดงผลงานและเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนทางด้านภาษาจีน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ผู้ใช้หลักสูตรภาษาจีนใช้ห้องร่วมกับผู้ใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศ และมีโรงเรียน 1 โรงกำลังดำเนินการจัดหาห้องเพื่อปรับปรุงเป็นห้องภาษาจีน

2.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศติดตาม พบว่า โรงเรียน 3 โรง ที่จัดการนิเทศติดตามโดยบริษัทเอกชนมีการนิเทศติดตามโดยทำการนิเทศภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาจีนเป็นผู้ทำการนิเทศทางด้านเนื้อหา นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ทำการประเมินความพึงพอใจจากนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียน มีโรงเรียน 1 โรงดำเนินการนิเทศโดยครู บุคลากรภายในโรงเรียน และบุคลากรจากภายนอก โดยการดำเนินการนิเทศโดยครูและบุคลากรภายในโรงเรียนไม่ได้กำหนดวันและเวลาที่แน่นอน แต่การดำเนินการนิเทศโดยบุคลากรภายนอกมีการกำหนดวันและเวลาที่จะเข้าทำการนิเทศ ส่วนอีก 2 โรง พบว่า ดำเนินการนิเทศโดยครูและบุคลากรภายในโรงเรียนโดยไม่ได้กำหนดวันและเวลาที่แน่นอน

ปัญหาในการนิเทศติดตาม พบว่า โรงเรียน 5 โรง (จัดหลักสูตรเอง 2 โรง และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 3 โรง) ไม่มีปัญหาในการนิเทศติดตาม มี 1 โรงที่ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนต้องเป็นผู้ดำเนินการนิเทศให้กับครูคนอื่น ทำให้มีครูผู้นิเทศมีภาระงานเพิ่มขึ้น โรงเรียนแก้ปัญหาโดยกำหนดให้ครูผู้นิเทศทำการสังเกตการสอนเมื่อได้รับการร้องขอจากครูผู้สอนหรือเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในการเรียนการสอนตามวันและเวลาที่สะดวก

การประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรง ประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยวัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรภาษาจีนนักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งโรงเรียนทั้ง 6 โรง ไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า โรงเรียน 5 โรง ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่สนใจทราบ โดยส่วนใหญ่เป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านการประชุมผู้ปกครองประจำปี เว็บไซต์ และการจัดงานวิชาการประจำปีของโรงเรียน และบางส่วนใช้วิธีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ โดยมีโรงเรียน 1 โรง ประชาสัมพันธ์ผ่านคู่มือการสมัครเรียน

ปัญหาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้ง 6 โรง ไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

3. ผลการวิเคราะห์สภาพ และปัญหา งานสอน

3.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 3 โรง ที่จัดหลักสูตรเอง ที่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรภาษาจีนมีการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท ส่วนครูผู้สอนของโรงเรียนอีก 3 โรงที่บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดหลักสูตรให้ไม่ได้ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท โดยครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรง ไม่ได้ทำการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเฉพาะโรงเรียนอยู่แล้ว

ปัญหาการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 5 โรง (จัดหลักสูตรเอง 2 โรง และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 3 โรง) ไม่ประสบปัญหาในทำความเข้าใจและปรับหลักสูตร มีครูผู้สอนของโรงเรียน 1 โรงที่เป็นชาวจีนและได้เข้าร่วมสร้างหลักสูตรมีปัญหาในความไม่ชัดเจนของหลักสูตรแม่บทที่กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ กว้างเกินไป โรงเรียนทำการแก้ปัญหาโดยการแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรแม่บทให้มีความชัดเจนขึ้น

3.2 การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรง อ้างอิงการวางแผนการสอนจากหลักสูตรภาษาจีนและหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยโรงเรียน 3 โรงที่บริษัทเอกชนจัดหลักสูตรภาษาจีนให้มีครูผู้สอนของโรงเรียน 1 โรงมีส่วนร่วมในการจัดทำกำหนดการสอนร่วมกับบริษัทเอกชน สำหรับการจัดทำแผนการสอนรายหน่วยการเรียนรู้ครูผู้สอนของโรงเรียน 2 โรงทำเอง ส่วนอีก 1 โรงครูผู้สอนทำร่วมกับบริษัท สำหรับครูผู้สอนที่ทำแผนการสอนร่วมกับบริษัท จะเตรียมการสอนแบบไม่เป็นลายลักษณ์อักษรของตนเองเอาไว้ด้วย ส่วนโรงเรียน 3 โรง ที่จัดหลักสูตรภาษาจีนเอง มีครูผู้สอนภาษาจีนของโรงเรียน 2 โรง ร่วมกันจัดทำกำหนดการสอน และแยกกันทำแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่แต่ละคนรับผิดชอบ และครูผู้สอนของโรงเรียนอีก 1 โรงทำเฉพาะแผนการสอนรายภาคการศึกษา

ปัญหาการวางแผนการสอน พบว่า โรงเรียน 4 โรง (จัดหลักสูตรเอง 3 โรง และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 1 โรง) ไม่ประสบปัญหาในการวางแผนการสอน มีโรงเรียน 2 โรงที่ครูผู้สอนชาวจีนทำแผนการสอนด้วยตนเองไม่สามารถเขียนแผนการสอนภาษาไทยส่งให้กับโรงเรียนได้ บริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการให้ครูผู้สอนชาวจีนส่งแผนการสอนให้กับบริษัท ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการสอนก่อนที่จะส่งให้กับโรงเรียน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรง สอนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรม มุ่งหวังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่จะเริ่มการสอนจากการทบทวนบทเรียน สอนเนื้อหาใหม่ สรุปเนื้อหาที่เรียน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ซึ่งมีกิจกรรมที่ใช้ เช่น การตอบคำถาม การอ่านบทสนทนาในหนังสือ การให้อ่านบัตรคำ การให้ดูแผนภาพ การให้คัดคำศัพท์ การให้ดูสื่อมัลติมีเดีย การแสดงบทบาทสมมติ การเล่านิทาน การร้องเพลง เป็นต้น การเลือกใช้กิจกรรมใดในการสอนนั้นครูผู้สอนส่วนใหญ่พิจารณาจากความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและความสอดคล้องกับเนื้อหา และนอกเหนือจาก

การสอนตามเนื้อหาในหนังสือแล้วครูผู้สอนทั้งหมดยังแทรกความรู้เพิ่มเติมทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีจีนให้กับนักเรียนด้วย

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 4 โรง (จัดหลักสูตรเอง 1 โรง และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 3 โรง) ไม่ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน มีครูผู้สอนของโรงเรียน 2 โรง ประสบปัญหานักเรียนมีเจตคติไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน นักเรียนมีพื้นฐานทางภาษาไม่ดี เห็นว่าวิชาภาษาจีนยาก และเรียนไปก็ไม่ได้นำไปใช้ จึงไม่สนใจเรียน ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการเรียกนักเรียนมาคุย เปิดโอกาสให้นักเรียนถามเนื้อหาในส่วนที่ไม่เข้าใจ และทำการตักเตือนให้ตั้งใจเรียน ถ้านักเรียนยังไม่ปรับปรุง จะทำการเชิญผู้ปกครองมาพบ และขอให้ผู้ปกครองช่วยดูแลให้เป็นพิเศษ

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรง จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียน กิจกรรมที่จัด ได้แก่ กิจกรรมวันวิชาการ กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น และมี 4 โรงที่มีกิจกรรมส่งนักเรียนไปเรียนภาษาระยะสั้นที่ประเทศจีนเป็นประจำทุกปี และยังพบว่าโรงเรียนทั้ง 6 โรง มีการส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานภายนอก ได้แก่ กิจกรรมการแข่งขันภาษาจีนเพชรยอดมงกุฏ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียน 3 โรง ที่บริษัทเอกชนเข้าไปจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ ได้แก่ กิจกรรมเขียนพู่กันจีน กิจกรรมร้องเพลงจีน กิจกรรมตัดกระดาษจีน กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาภาษาจีน แข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ แข่งขันเขียนพู่กันจีน เป็นต้น

ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 3 โรงที่จัดหลักสูตรภาษาจีนเองมีเวลาในการจัดกิจกรรมน้อย โดย 2 โรง พบว่า มีความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณหรือไม่ได้จัดเตรียมงบประมาณเพื่อใช้จัดซื้อสื่อการเรียนการสอนสำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดโดยบริษัทเอกชน พบว่า บริษัทเอกชนเกิดปัญหาถ้าต้องจัดกิจกรรมให้กับโรงเรียนแต่ละแห่งในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน และยังพบปัญหาการจัดกิจกรรมเรียนภาษาระยะสั้นที่ประเทศจีนซึ่งโรงเรียนแต่ละโรงที่รับผิดชอบมีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมน้อย ซึ่งปัญหาเวลาในการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรมให้เท่าที่เวลาเอื้ออำนวย มีการแบ่งงานให้นักเรียนแต่ละคนรับผิดชอบ สำหรับปัญหาด้านงบประมาณ ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการสำรองเงินในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปก่อน สำหรับการแก้ปัญหาของบริษัทเอกชน พบว่า บริษัททำข้อตกลงกับโรงเรียนให้โรงเรียนวางแผนวันและเอาในการจัดกิจกรรม

ไว้ล่วงหน้า สำหรับปัญหากิจกรรมการเรียนภาษาระยะสั้น พบว่า บริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการรวมนักเรียนของโรงเรียนที่จัดหลักสูตรให้ทั้งหมดไปเรียนภาษาระยะสั้นพร้อมกัน

3.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 5 โรง ทำสื่อการสอนเพิ่มเติมจากเนื้อหาภายในบทเรียน เช่น การจัดทำเอกสารสรุปการสอน การจัดทำเอกสารประกอบวันสำคัญ การทำบัตรคำ เป็นต้น มีโรงเรียน 1 โรงที่ครูผู้สอนไม่ได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ปัญหาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 5 โรง (จัดหลักสูตรเอง 2 โรง และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 3 โรง) ไม่ประสบปัญหาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีโรงเรียน 1 โรงที่ครูผู้สอนไม่ได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอนเนื่องจากมีภาระงานมาก ซึ่งครูผู้สอนทำการแก้ปัญหาโดยเลือกใช้สื่อที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้สอนแทน

การใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรง ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อมัลติมีเดีย หนังสือเรียน หนังสือเสริมการเรียน ซีดี เพลง ภาพยนตร์ บัตรคำ แผ่นภาพ เป็นต้น การจะใช้สื่อการเรียนการสอนชนิดใดนั้นจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาและช่วงอายุของผู้เรียน

ปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 4 โรง (จัดหลักสูตรเอง 1 โรง และจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน 3 โรง) ไม่ประสบปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน มีครูผู้สอนของโรงเรียน 2 โรง เห็นว่าสื่อการเรียนการสอนทางภาษาจีนที่จัดทำขึ้นในประเทศไทยมีจำนวนน้อย ครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการเลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน และเลือกใช้สื่อที่ผลิตจากประเทศจีน

3.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียน 5 โรง ทำการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนไม่ทันนอกชั่วโมงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนถามคำถามทางด้านภาษาจีนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และมอบหมายงานให้นักเรียนทำ สำหรับครูผู้สอนของโรงเรียนอีก 1 โรง ครูผู้สอนไม่ได้สอนซ่อมนอกเวลาให้กับนักเรียน จะใช้เวลาเฉพาะในชั่วโมงเรียนอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ และถ้านักเรียนยังต้องการปรึกษาก็สามารถไปพบที่ห้องพักครูได้ สำหรับการสอนให้กับ

นักเรียนที่เรียนดี พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียนจัดสอนเสริมให้กับนักเรียนที่ต้องไปสอบแข่งขัน เปิดโอกาสให้นักเรียนถามคำถามทางด้านภาษาจีนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และยังพบว่าโรงเรียน 2 โรงเรียนเปิดสอนพิเศษให้นักเรียนเรียนเพิ่มเติมทางด้านภาษาจีน

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียนไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริม

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน มีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การวัด ได้แก่ การวัดระหว่างการเรียนการสอน เป็นการวัดจากการประเมินที่หลากหลาย เช่น การถามตอบในชั่วโมงเรียน การให้นักเรียนท่องบทสนทนา การให้นักเรียนทำรายงานแล้วออกมานำเสนอ การให้คัดภาษาจีน การสังเกตความตั้งใจเรียนของนักเรียน และการวัดโดยการสอบปลายภาค เป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบข้อเขียนซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งปรนัยและอัตนัย โดยอัตราส่วนระหว่างการประเมินระหว่างการเรียนการสอนต่อการวัดโดยการสอบปลายภาคคิดเป็น 70 : 30 โดยเป็นการวัดทักษะของนักเรียนทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน ไม่ประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง 2) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้นิเทศเป็นชาย 2 คน และหญิง 2 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 2 คน ปริญญาเอก 2 คน มีประสบการณ์ในการนิเทศวิชาภาษาจีน 6 – 10 ปี ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ภาษาจีน

1.2 ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นหญิงอายุระหว่าง 51 – 55 ปี รองลงมาได้แก่ 46 – 50 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 6 – 10 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาจีน แต่เคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

1.3 ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นหญิงอายุระหว่าง 31 – 35 ปี รองลงมาคือ 25 – 30 ปี ส่วนใหญ่จบวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอน 6 – 10 ปี ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงในการสอนเฉพาะวิชาภาษาจีน 11 – 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยครูผู้สอนทั้งหมดเคยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรภาษาจีน

2. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่จัดให้นักเรียนทุกคนเรียนวิชาภาษาจีนสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที สำหรับการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีแผนการเรียนวิชาภาษาจีน นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีนได้โดยไม่ต้องมีพื้นฐานทางด้านภาษาจีนมาก่อน

ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเข้ามาจัดหลักสูตรภาษาจีนให้ โดยบริษัทเอกชนจะรับผิดชอบตั้งแต่การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามความเห็นชอบของโรงเรียน ในการสร้างหลักสูตรศึกษาจากข้อมูล ได้แก่ 1) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 2) ตำราและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน วิธีการสอนภาษา 3) ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และความพร้อมของโรงเรียน จำนวนนักเรียน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีไว้สนับสนุนการเรียนการสอน ส่วนโรงเรียนทั้งหมดที่จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนเอง ได้รับความร่วมมือทั้งจากฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนภาษาจีนของโรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานภายนอก เช่น มหาวิทยาลัยในประเทศไทย มหาวิทยาลัยในประเทศจีน และโรงเรียนในเครือ ในการสร้างหลักสูตรโรงเรียนศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังศึกษาดำราและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตร

เมื่อได้หลักสูตรมาแล้วโรงเรียนจึงดำเนินการจัดครูเข้าสอน โดยโรงเรียนเอกชนทั้งหมดใช้ครูผู้สอนเป็นชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนมา และโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดครูเข้าสอนให้ ส่วนโรงเรียนรัฐทั้งหมดดำเนินการจัดครูเข้าสอนเอง โดยใช้ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูชาวไทย และมีครูหนึ่งคนจบทางด้านการศึกษาภาษาจีนมา โดยโรงเรียนทั้งหมดจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความเหมาะสมของครูแต่ละคน

3. สภาพ และปัญหา งานบริหารหลักสูตร

3.1 การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดทำการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ โดยศึกษาจากหลักสูตรภาษาจีน กำหนดการสอน ตลอดจนแผนการเรียนรู้ และเอกสารอื่น ๆ ที่ได้จัดทำขึ้น

ปัญหาการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดไม่ประสบปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

3.2 การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนเอกชนทั้งหมดจัดหาครูผู้สอนเป็นชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีน ซึ่งโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดหลักสูตรให้ตามความเห็นชอบของโรงเรียน ส่วนโรงเรียนรัฐทั้งหมดจัดหาครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาวไทย โดยมีครูอย่างน้อยหนึ่งคนจบทางด้านการสอนภาษาจีน นอกจากนี้โรงเรียนทั้งหมดเตรียมบุคลากรโดยส่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรภาษาจีนเข้าประชุม อบรม สัมมนาเพื่อทำความเข้าใจหลักสูตร ตลอดจนส่งครูผู้สอนเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาทางด้านวิธีการสอนภาษาจีน

ปัญหาการเตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า บริษัทเอกชนที่จัดการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนพบปัญหาชาวจีนผู้ที่มาสมัครเป็นครูปลอมแปลงเอกสารวุฒิการศึกษา และความไม่สนใจในวิชาชีพครู ซึ่งผู้บริหารของบริษัทแก้ปัญหาโดยการเข้มงวดในการคัดเลือก และหาครูเพิ่ม นอกจากนี้ยังพบปัญหาครูผู้สอนชาวจีนขาดประสบการณ์ในการสอน ซึ่งแก้ปัญหาโดยการจัดประชุม อบรม และสัมมนา สำหรับปัญหาที่เกิดกับโรงเรียนรัฐที่จัดหาครูผู้สอนเป็นชาวไทยคือครูผู้สอนชาวไทยขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอนภาษาจีน โรงเรียนดำเนินการแก้ไขโดยส่งครูเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านภาษาและการสอน

3.3 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดครูเข้าสอนวิชาภาษาจีนโดยพิจารณาจากความสามารถทางด้านภาษาและความถนัดทางการสอนของครูผู้สอนแต่ละคน โดยโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดครูเข้าสอนให้ตามความเห็นชอบของโรงเรียน ถ้าเป็นครูผู้สอนชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนสามารถจัดเข้าสอนได้ทุกระดับชั้น ถ้าเป็นครูผู้สอนชาวไทยที่ไม่ได้จบทางด้านการสอนภาษาจีนจะจัดสอนภาษาจีนเบื้องต้น โดยให้สอนทักษะทางด้าน การอ่านและเขียน แต่ถ้าเป็นด้านการฟังและพูดจะให้สอนโดยครูผู้สอนชาวจีน

ปัญหาการจัดครูเข้าสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาการจัดครูเข้าสอน

3.4 การจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดตารางสอนให้ 1 คาบ มีระยะเวลา 50 นาที ถ้าโรงเรียนใดใน 1 สัปดาห์มีเรียนวิชาภาษาจีนมากกว่า 1 คาบ การจัดตารางสอนจะเป็นไปในลักษณะคาบคู่ คือ นักเรียนต้องเรียนวิชาภาษาจีนติดต่อกัน 2 คาบ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่จะกำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีน 1 คาบต่อสัปดาห์ สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดให้นักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีนเรียนภาษาจีน 5 – 8 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่จัดคาบสอนให้ครูเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10-15 คาบ

ปัญหาการจัดตารางสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดตารางสอน

3.5 การจัดแผนการเรียน

การจัดแผนการเรียน พบว่า โรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่จัดให้นักเรียนทุกคนเรียนวิชาภาษาจีน สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนส่วนใหญ่จัดแผนการเรียนวิชาภาษาจีนโดยเฉพาะให้กับนักเรียน

ปัญหาการจัดแผนการเรียน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดไม่ประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียน

3.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้กับผู้ใช้หลักสูตร ได้แก่ คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารประกอบการอบรม เอกสารแนวทางการวัดและประเมินผล เอกสารบันทึกข้อมูลการประเมินผล แบบบันทึกการสอน ตลอดจนวัสดุสิ้นเปลืองจำพวกเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ และสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ พู่กันจีน หมึก กระดาษสี หนังสือเรียน แบบฝึกหัดเสริมการเรียน แผ่นภาพ บัตรคำ แผนที่ สื่อมัลติมีเดีย ซีดีเพลง ภาพยนตร์ นิทาน เป็นต้น เพื่อสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพสูงสุด

ปัญหาการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

3.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องเทคโนโลยีและการสารสนเทศ ห้องสมุด ตลอดจนพื้นที่ทำกิจกรรมภายในบริเวณโรงเรียนให้แก่ผู้ใช้หลักสูตร

ปัญหาการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีห้องเฉพาะสำหรับวิชาภาษาจีน ทำให้ไม่มีที่จัดแสดงผลงานและเก็บวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนทางด้านภาษาจีน โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดให้ครูผู้สอนภาษาจีนใช้ห้องร่วมกับครูผู้สอนหลักสูตรภาษาต่างประเทศ

3.8 การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศติดตาม พบว่า โรงเรียนเอกชนทั้งหมดที่จัดการนิเทศติดตามโดยบริษัทเอกชนมีการนิเทศติดตามภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาจีนนิเทศทางด้านเนื้อหา และมีเจ้าหน้าที่ทำการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน สำหรับโรงเรียนส่วนใหญ่ที่จัดหลักสูตรเอง

ดำเนินการนิเทศติดตามโดยบุคลากรภายในโรงเรียนผลัดเปลี่ยนกันทำการนิเทศติดตาม เพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงการสอนให้มีคุณภาพโดยไม่ได้กำหนดวันและเวลาที่แน่นอน

ปัญหาในการนิเทศติดตาม พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการนิเทศติดตาม

การประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้งหมดประเมินผลการใช้หลักสูตรจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรภาษาจีน นักเรียน และผู้ปกครอง

ปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้งหมดไม่ประสบปัญหาในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

3.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่สนใจทราบผ่านเว็บไซต์ การประชุมผู้ปกครองประจำปี และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ปัญหาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้งหมดไม่ประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

4. สภาพ และปัญหา งานสอน

4.1 การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดที่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรภาษาจีน ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท และครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดไม่ได้ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่ใช้ถูกสร้างขึ้นมาเป็นหลักสูตรเฉพาะสำหรับโรงเรียน

ปัญหาการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4.2 การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดวางแผนการสอนโดยอ้างอิงจากหลักสูตรภาษาจีนและหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยโรงเรียนทั้งหมดที่บริษัทเอกชนจัดหลักสูตรภาษาจีนให้ บริษัทเอกชนเป็นผู้จัดทำกำหนดการสอน และครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำแผนการสอนรายหน่วยการเรียนรู้เอง ส่วนโรงเรียนทั้งหมดที่จัดหลักสูตรภาษาจีนเอง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร่วมกันจัดทำกำหนดการสอน และแยกกันทำแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่แต่ละคนรับผิดชอบ

ปัญหาในการวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการวางแผนการสอน

4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดสอนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรม มุ่งหวังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน โดยครูผู้สอนส่วนใหญ่จะเริ่มการสอนจากการทบทวนบทเรียน สอนเนื้อหาใหม่ สรุปเนื้อหาที่เรียน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ซึ่งมีกิจกรรมที่ใช้ เช่น การตอบคำถาม การอ่านบทสนทนาในหนังสือ การให้อ่านบัตรคำ การให้ดูแผนภาพ การให้คัดคำศัพท์ การให้ดูสื่อมัลติมีเดีย การแสดงบทบาทสมมติ การเล่านิทาน การร้องเพลง เป็นต้น การเลือกใช้กิจกรรมใดในการสอนนั้นครูผู้สอนทั้งหมดพิจารณาจากความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและความสอดคล้องกับเนื้อหา และนอกเหนือจากการสอนตามเนื้อหาในหนังสือแล้วครูผู้สอนทั้งหมดยังแทรกความรู้เพิ่มเติมทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีจีนให้กับนักเรียนด้วย

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียน กิจกรรมที่จัด ได้แก่ กิจกรรมวันวิชาการ กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น และโรงเรียนส่วนใหญ่มีกิจกรรมส่งนักเรียนไปเรียนภาษาละตินที่ประเทศจีนเป็นประจำทุกปี และยังพบว่าโรงเรียนทั้งหมดมีการส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานภายนอก ได้แก่ กิจกรรมการแข่งขันภาษาจีนเพชรยอดมงกุฏ นอกจากนี้บริษัทเอกชนยังทำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่โรงเรียนที่จัดหลักสูตรให้ ได้แก่ กิจกรรมเขียนพู่กันจีน กิจกรรมร้องเพลงจีน กิจกรรมตัดกระดาษจีน กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาภาษาจีน กิจกรรมการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ กิจกรรมการแข่งขันเขียนพู่กันจีน เป็นต้น

ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดที่จัดหลักสูตรภาษาจีนเองมีเวลาในการจัดกิจกรรมน้อย ซึ่งครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรมให้เท่าที่เวลาเอื้ออำนวย มีการแบ่งงานให้นักเรียนแต่ละคนรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนที่จัดหลักสูตรภาษาจีนเองส่วนใหญ่มีความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณหรือไม่ได้จัดเตรียมงบประมาณเพื่อใช้จัดซื้อสื่อการเรียนการสอนสำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรบางอย่าง ซึ่งครูผู้สอนแก้ปัญหาโดยการสำรองเงินในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปก่อน สำหรับปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนทั้งหมดที่จัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชน พบว่า บริษัทเอกชนเกิดปัญหาถ้าต้องจัดกิจกรรมให้กับโรงเรียนแต่ละแห่งในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งบริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการทำข้อตกลงกับโรงเรียนให้โรงเรียนวางแผนวันและเอาในการจัดกิจกรรมไว้ล่วงหน้า และยังพบปัญหาการจัดกิจกรรมเรียนภาษาละตินที่ประเทศจีนซึ่งโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่รับผิดชอบมีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมน้อย ซึ่งบริษัทเอกชนแก้ปัญหาโดยการรวมนักเรียนของโรงเรียนที่จัดหลักสูตรภาษาจีนให้ทั้งหมดไปเรียนภาษาละตินพร้อมกัน

4.4 การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ทำสื่อการสอนเพิ่มเติมจากเนื้อหาภายในบทเรียน เช่น การจัดทำเอกสารสรุปการสอน การจัดทำเอกสารประกอบวันสำคัญ การทำบัตรคำ เป็นต้น

ปัญหาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อมัลติมีเดีย หนังสือเรียน หนังสือเสริมการเรียน ซีดี เพลง ภาพยนตร์ บัตรคำ แผ่นภาพ เป็นต้น การใช้สื่อการเรียนการสอนชนิดใดนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาและช่วงอายุของผู้เรียน

ปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน

4.5 การจัดสอนซ่อมเสริม

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ทำการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนไม่ทันนอกชั่วโมงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนถามคำถามทางด้านภาษาจีนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และมอบหมายงานให้นักเรียนทำ สำหรับการสอนให้กับนักเรียนที่เรียนดี พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดจัดสอนเสริมให้กับนักเรียนที่ต้องไปสอบแข่งขัน เปิดโอกาสให้นักเรียนถามคำถามทางด้านภาษาจีนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดไม่ประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริม

4.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การวัด ได้แก่ การวัดระหว่างการเรียนการสอน เป็นการวัดโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น การถามตอบในชั่วโมงเรียน การให้นักเรียนท่องบทสนทนา การให้นักเรียนทำรายงานแล้วออกมานำเสนอ การให้คัดภาษาจีน การสังเกตความตั้งใจเรียนของนักเรียน และการวัดโดยการสอบปลายภาค เป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบข้อเขียนซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งปรนัยและอัตนัย โดยอัตราส่วนระหว่างการประเมินระหว่างการเรียนการสอนต่อการวัดโดยการสอบปลายภาคคิดเป็น 70 : 30 ครูผู้สอนทำการวัดและประเมินทักษะของนักเรียนทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดไม่ประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง มีข้อค้นพบที่น่าสนใจซึ่งสามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

1. งานบริหารหลักสูตร

การศึกษาวិเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางในการดำเนินการใช้หลักสูตรให้มุ่งไปสู่เป้าหมายได้โดยไม่ออกนอกกรอบ ดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2538) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการวางแผนไว้ว่า การวางแผนเป็นรากฐานสำคัญ ของการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการบริหารที่มีประสิทธิภาพสูง และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารที่เน้นการทำงานในแบบที่เป็นระบบ

การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ของโรงเรียนจัดหาจากชาวจีนที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีน ถึงแม้ว่าบางโรงเรียนคัดเลือกจากครูชาวไทย โรงเรียนก็คัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ทางด้านภาษาจีน หรือถ้าไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษาจีน โรงเรียนดำเนินการส่งครูผู้สอนไปเรียนรู้ภาษาจีน นอกจากนี้โรงเรียนยังทำการจัดหาครูผู้สอนเพิ่มเติมที่จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาจีนเข้ามาสอนด้วย นอกจากนี้ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดยังได้รับการส่งเสริมให้เข้าอบรม สัมมนาทางด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมีวิธีการเตรียมบุคลากรได้เป็นอย่างดี เนื่องจากคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และจัดอบรมสัมมนาให้กับครูผู้สอน ซึ่งจะช่วยให้ครูพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางภาษาจีน ความรู้ทางด้านการสอน ตลอดจนทักษะและเทคนิคทางด้านการสอน ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการเตรียมบุคลากรไว้ว่า การเตรียมการจัดอบรมครูเพื่อใช้

หลักสูตรใหม่ถือเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ถ้าครูไม่ได้รับการอบรม นวัตกรรม เทคโนโลยี และวิธีสอน ตลอดจนกระบวนการใหม่ ๆ แม้จะเขียนเสนอแนะชัดเจนไว้ที่หลักสูตรคู่มือครู แต่การนำไปใช้อาจจะมีการสื่อสารได้ไม่เต็มที่ การใช้หลักสูตรจะดำเนินไปอย่างขาดประสิทธิภาพ การดำเนินการอบรมเพื่อใช้หลักสูตรใหม่นั้น ควรจะจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ นอกจากนี้จากการวิจัยยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดจ้างครูผู้สอนเป็นครูพิเศษ เนื่องจากอัตราเงินเดือนของครูประจำค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยเห็นว่า อัตราเงินเดือนครูที่ต่ำนั้นเป็นสิ่งขัดขวางไม่ให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปเป็นครู ดังนั้นควรจะปรับอัตราค่าตอบแทนหรือใช้แรงจูงใจรูปแบบอื่นเพื่อจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปเป็นครู ดังที่ Herzberg (1959) ได้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในตัวบุคคลและจูงใจให้บุคคลทำงานหนักมากขึ้น ว่าเกิดจากปัจจัย 2 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ซึ่งประกอบไปด้วย 1) โอกาสและความเป็นไปได้ในการเจริญก้าวหน้า (Possibility of Growth) 2) การได้เลื่อนระดับหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Advancement) 3) การได้รับการยกย่อง ยอมรับ (Recognition) 4) การได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ (Responsibility) 5) การประสบผลสำเร็จ (Achievement) และปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ซึ่งประกอบไปด้วย 1) เงินเดือน (Salary) 2) สภาพการทำงาน (Working Conditions) 3) ความปลอดภัย (Job security) 4) ความเป็นชีวิตส่วนตัว (Personal Life) 5) การบังคับบัญชา (Supervision) 6) นโยบายองค์กร (Company Policy) 7) ความสัมพันธ์กับผู้บริหาร (Relationship with Supervisor) 8) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Relationship with Peers)

การจัดครูเข้าสอน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาตามความสามารถทั้งทางด้านภาษาและความถนัดทางด้านการสอนของครู ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนดำเนินการในส่วนนี้ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับงานจะทำให้บุคคลแต่ละคนใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สจัด อุทรานันท์ (2532) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดครูเข้าสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อจะให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด นอกจากนี้จากการวิจัย พบว่า มีโรงเรียนบางส่วนที่ครูผู้สอนภาษาจีนต้องสอนวิชาหลัก ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดให้ครูสอนในหลายวิชาจะทำให้ประสิทธิภาพในการสอนของครูลดลง ครูจะมีภาระงานมาก ทำให้การเตรียมการสอนใน

แต่ละชั่วโมงทำได้น้อยลง ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดหาครูที่จบเฉพาะทางด้านภาษาจีนมาโดยตรง หรือให้ครูผู้สอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง ดังที่ กาญจนา ครูชุมชน และบุญรอด ศรีสัมฤทธิ์ (อ้างถึงใน สุมน อมรวิวัฒน์, 2526) ได้ทำการวิจัยเรื่องเกณฑ์ประเมินบุคลากร สรุปได้ว่า ชั่วโมงการสอนของครูนับเป็นตัวแปรซึ่งสามารถชี้ประสิทธิภาพในการสอนของครูได้

การจัดตารางสอน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดให้ 1 คาบเรียน มีระยะเวลา 50 นาที โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่จะกำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องเรียน วิชาภาษาจีน 1 คาบต่อสัปดาห์ สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนส่วนใหญ่ กำหนดให้นักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีนเรียนภาษาจีน 5 – 8 คาบต่อสัปดาห์ โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ครูมีคาบสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 – 15 ชั่วโมง และมีโรงเรียน 1 โรงเรียนจัดให้ครูผู้สอนมีคาบสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 20 – 22 ชั่วโมง ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการจัด ตารางสอนได้เป็นอย่างดี ยกเว้นโรงเรียนที่จัดให้ครูผู้สอนมีคาบสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 20 – 22 ชั่วโมง ซึ่งมีคาบสอนมากเกินไป ทำให้ครูผู้สอนมีภาระงานมาก อาจทำให้การเตรียมการสอนขาด ประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา ปริดีดิลก (2532) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดตารางสอนควรจัด เฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูผู้สอนให้ทัดเทียมกัน เช่น ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในสัญญาว่าจ้างครูกำหนดไว้ว่า ชั่วโมงสอนครูมัธยมต้น ไม่เกิน 22 ชั่วโมง มัธยมปลายไม่เกิน 20 ชั่วโมง และครูจะต้องใช้ชั่วโมงว่างเพื่อเตรียมการสอน ตรวจงาน และทำงานอื่น ๆ อันเกี่ยวกับนักเรียน

การจัดแผนการเรียนพบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งจัดแผนการเรียนที่แตกต่างกัน บางแห่ง จัดให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีน บางแห่งจัดให้เป็นวิชาเลือกเสรี โดยส่วนใหญ่ กำหนดให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องเรียนวิชาภาษาจีน 16 คาบต่อภาคเรียน สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนส่วนใหญ่เปิดแผนการเรียนเฉพาะทางด้าน ภาษาจีน โรงเรียนที่ไม่ได้เปิดแผนการเรียนเฉพาะทางด้านภาษาจีนใน 1 สัปดาห์นักเรียนมีเรียน วิชา ภาษาจีน 1 – 2 คาบ ทำให้เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับเนื้อหาในแบบเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า หากโรงเรียนต้องการให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนดีขึ้น โรงเรียน ควรทำการเปิดแผนการเรียนภาษาจีน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีเวลาในการเรียนภาษาจีนมากขึ้น อัน จะส่งผลไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีงบประมาณในการจัดบริการวัสดุและสื่อการเรียนการสอนให้กับผู้ใช้หลักสูตร แต่มีบางโรงเรียนที่มีความล่าช้าในการของบประมาณในการจัดซื้อ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี แต่โรงเรียนควรลดขั้นตอนในการเบิกงบประมาณให้น้อยลง เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถจัดซื้อวัสดุและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีงบประมาณในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่จัดห้องสำหรับศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้เฉพาะสำหรับวิชาภาษาจีนแก่ผู้ใช้หลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตรได้เป็นอย่างดี ซึ่งโรงเรียนควรจัดห้องเฉพาะสำหรับวิชาภาษาจีนเพื่อจัดแสดงผลงานและสื่อต่าง ๆ ทางด้านภาษาจีนให้ผู้ใช้หลักสูตรและนักเรียนเข้าไปใช้ค้นคว้า อันจะช่วยเสริมให้การที่ใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ จริญญาพันธ์ และนคร ศรีวิจารณ์ (2537) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ห้องเรียนวิชา เฉพาะเป็นห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้ประจำวิชาที่มีลักษณะพิเศษไปจากห้องเรียนปกติ ความต้องการขนาดห้อง เพอร์นิเจอร์ และอุปกรณ์การเรียนพิเศษแตกต่างออกไป นอกจากนี้โรงเรียนยังควรจัดพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสำหรับการเรียนรู้วิชาภาษาจีนด้วย เช่น การติดป้ายคำขวัญต่าง ๆ การจัดให้ห้องสมุดมีมุมเรียนรู้ภาษาจีน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการเรียนรู้อันของเด็กไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนก็เป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีการจัดการนิเทศ ถ้าจัดหลักสูตรโดยบริษัทเอกชนจะเป็นการนิเทศแบบเป็นทางการ แต่ถ้าโรงเรียนจัดหลักสูตรเองส่วนใหญ่จะเป็นการนิเทศแบบไม่เป็นทางการระหว่างครูผู้สอนภาษาจีนด้วยกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการนิเทศในโรงเรียนที่จัดการนิเทศโดยบริษัทเอกชนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ทางด้านนิเทศเพื่อให้ครูผู้สอนสามารถทำการนิเทศกันเองได้ และกระทรวงควรจัดศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ทางด้านการศึกษาภาษาจีนเข้าทำการนิเทศด้วย พยายามทำให้ครูผู้สอนตระหนักในการทำการนิเทศ มองว่าการนิเทศเป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนเพื่อพัฒนา

วิชาชีพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สจด์ อุทรานันท์ (2532) ที่กล่าวไว้ว่า ในระหว่างการใช้หลักสูตรจะต้องมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนว่าได้ดำเนินไปด้วยความถูกต้อง มีปัญหาเกิดขึ้นหรือไม่ หากมีปัญหาก็ได้หาทางแก้ไข และให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้ใช้หลักสูตร เพื่อให้ครูดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง การนิเทศการใช้หลักสูตรหรือการนิเทศการจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ ไม่ใช่เป็นการตรวจสอบเพื่อจับผิด การนิเทศระหว่างครูด้วยกันเองมีวิธีการหลายรูปแบบ ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative professional Development) ซึ่งบางครั้งอาจเรียกว่า (Peer Supervision) ซึ่งเป็นการนิเทศระหว่างครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปทำการนิเทศกันเอง ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาตนเองได้โดยไม่ต้องรอรับการนิเทศจากบริษัทหรือหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ Glatthorn (อ้างถึงใน วิชา เล่าเรียนดี, 2550) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การนิเทศแบบร่วมมือพัฒนาวิชาชีพเป็นกระบวนการนิเทศที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเอง โดยปกติจะมีการสังเกตการสอนกันและกันในห้องเรียน และเปลี่ยนกันให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนร่วมกัน และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สำหรับการประเมินหลักสูตรพบว่า โรงเรียนทั้งหมดประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนสามารถประเมินการใช้หลักสูตรทางด้านอื่น ๆ ได้อีก ไม่ว่าจะเป็น สภาพของตัวนักเรียน วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การบริหาร เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Stake (อ้างถึงใน สมบูรณ์ ต้นยะ, 2545) ซึ่งกล่าวถึงองค์ประกอบในการประเมินว่าแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพหน้า ประกอบไปด้วย สถานภาพของผู้เรียน สถานภาพของตัวครู เนื้อหาวิชา วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การบริหาร และความสัมพันธ์กับชุมชน 2) กระบวนการปฏิบัติ 3) ผลผลิต

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยผ่านการประชุมผู้ปกครองประจำปี เว็บไซต์ และการจัดงานวิชาการประจำปีของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นเพิ่มขึ้นอีก เช่น จัดทำเอกสารแผ่นพิมพ์กำหนดถึงโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาของหลักสูตร เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคล ภายนอก เพราะการประชาสัมพันธ์นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์จะช่วยให้ได้รับการสนับสนุนหรือข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งตรงกับ กรมวิชาการ (2535) ที่กล่าวถึงการ

ประชาสัมพันธ์หลักสูตรว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรนับเป็นกระบวนการที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการบริหารหลักสูตรซึ่งจะขาดเสียไม่ได้ เพราะการประชาสัมพันธ์หลักสูตรเป็นวิธีการสร้างเสริมความเข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ทุก ๆ ฝ่ายจะได้ทราบว่าหลักสูตรมีปรับจุดไหนบ้าง มีจุดเน้นอย่างไร และมีวิธีปฏิบัติในการใช้หลักสูตรอย่างไร

2. งานสอน

การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนทั้งหมดมีการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท แต่ครูผู้สอนที่ไม่มีส่วนร่วมจะไม่ได้ทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บท ซึ่งครูทั้งสองกลุ่มไม่ได้ทำการปรับหลักสูตรเนื่องจากหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรเฉพาะสำหรับโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการสอน และหากเห็นว่าหลักสูตรที่ใช้นั้นมีส่วนใดที่ไม่เหมาะสมก็ควรทำการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิจัย ดิสสระ (2535) ที่กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ ถ้าหากบุคลากรมีความเข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจนก็จะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบผลสำเร็จ

การวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดมีการวางแผนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนที่จะเข้าสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนดำเนินการวางแผนการสอนได้เป็นอย่างดี เพราะการวางแผนการสอนจะช่วยกำหนดให้จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล มีแนวทางที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูสอนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งตรงกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่กล่าวว่า ในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม ถ้าต้องการให้งานนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินการต้องมีการคิดวางแผนว่าจะทำกิจกรรมอะไรก่อนหลัง เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องตรงตามเป้าหมาย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดสอนโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรม มุ่งหวังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน โดยครูผู้สอนมีขั้นตอนในการสอน และใช้กิจกรรมในการสอนที่หลากหลาย มีการเลือกใช้กิจกรรมโดยพิจารณา

จากความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและสอดคล้องกับเนื้อหา ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ความคาดหวังในการเรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแม่บท ครูมีขั้นตอนการสอนชัดเจน เลือกใช้กิจกรรมได้อย่างเหมาะสม สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นางนุช สีสันต์ (2539) ที่กล่าวว่า ในการเรียนรู้ทางภาษาจำเป็นต้องฝึกฝน ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ควบคู่กันไป ในลักษณะทักษะสัมพันธ์ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นทักษะการฟัง – การพูดมากที่สุด โดยผู้เรียนจำเป็นต้องฟังเสียงเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน พูดสื่อความหมาย แล้วจึงอ่านและเขียนต่อไป สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนและโรงเรียนทั้งหมดจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนพอสมควรมีทั้งที่จัดโดยโรงเรียนเองและจัดโดยหน่วยงานภายนอก ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนและโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้เป็นอย่างดี แม้เวลาในการเรียนการสอนจะมีอยู่อย่างจำกัด แต่ก็มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านภาษาจีนให้กับนักเรียน ถึงแม้ว่าจะไม่มากนักแต่การจัดกิจกรรมก็สามารถเพิ่มพูนความรู้ให้กับนักเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นการพูดสุนทรพจน์ การแข่งขันเขียนพู่กันจีน การแข่งขันตอบปัญหาทางด้านภาษาจีน การส่งนักเรียนไปเรียนภาษาระยะสั้นที่ประเทศจีน เป็นต้น การที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมทำให้มีพัฒนาการทางด้านการเรียนภาษาจีนดีขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย ซึ่งตรงกับ สุมิตร คุณานุกร (2523) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทและประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ ดังนี้ 1) เพื่อส่งเสริมการเรียนในชั้น 2) ช่วยพัฒนาความสนใจและความสามารถพิเศษของผู้เรียน 3) เพื่อเป็นการบริการแก่โรงเรียน 4) เพื่อเป็นการบริการแก่สังคม 5) เพื่อส่งเสริมการเข้าสังคมและการพักผ่อน 6) เพื่อส่งเสริมการกีฬา

การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ทำสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมนอกจากเนื้อหาภายในบทเรียน ซึ่งส่วนมากจะเป็นสื่อจำพวกเอกสาร ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี การพัฒนาสื่อจะช่วยให้ครูสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามรูปแบบของสื่อที่พัฒนานั้นยังมีค่อนข้างน้อย ครูผู้สอนควรทำการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนชนิดอื่นนอกจากเอกสารเพิ่มเติม เช่น แผ่นภาพ บัตรคำ ให้มากขึ้น ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น สื่อมัลติมีเดีย หนังสือเรียน หนังสือเสริมการเรียน ซีดี เพลง ภาพยนตร์ บัตรคำ แผ่นภาพ เป็นต้น การเลือกใช้สื่อชนิดใดนั้นขึ้นอยู่กับ

เรียนการสอนในแต่ละคาบว่าเนื้อหาที่สอนคืออะไร ผู้เรียนอยู่ในช่วงวัยใด ครูผู้สอนจึงเลือกสื่อให้เหมาะกับการเรียนการสอนนั้น ๆ ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนใช้สื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าสื่อการเรียนการสอนทางด้านภาษาจีนในเมืองไทยยังมีน้อย ครูผู้สอนก็ใช้สื่อที่นำเข้ามาจากประเทศจีนแล้วนำมาปรับหรือเลือกใช้ให้สอดคล้องกับสังคมไทย ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปถึงการพัฒนาสื่อ ครูผู้สอนสามารถพัฒนาสื่อให้เข้ากับบทเรียนและสังคมไทยได้ เพราะสื่อการสอนมีความสำคัญ ถ้าสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนน่าสนใจก็จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ อันส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ธีรยุทธ์ เสรีวงศ์ ณ อยุธยา (อ้างใน ชลธิชา ไชยวงศ์, 2540) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนไว้ว่า การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่จะเร้าความสนใจ และกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน อีกทั้งยังสามารถทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็ว และเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น การสอนที่ดีจึงจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การสอนประกอบ เช่นเดียวกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ที่ได้กล่าวถึงการเลือกใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนไว้ว่า สื่อการสอนมีมากมาย เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม โดยคำนึงถึง ลักษณะวิชาที่สอน เป็นวิชาทฤษฎีหรือปฏิบัติการ ใช้สื่อชนิดใดจึงจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น และคุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ การเลือกให้เหมาะสมกับอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้น จำนวนนักเรียน เวลาที่เรียน และลักษณะของห้องเรียน หรือถ้านักเรียนในชั้นมีบทบาทในการเรียนการสอนมาก สามารถรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง ครูสามารถใช้สื่อในลักษณะสื่อประสม โดยอาศัยหลักการจัดระบบ นำเอาสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน และเป็นสื่อที่มีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อเร้าความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกอย่างอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

การจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนทั้งที่เรียนดีและเรียนไม่ดีโดยการใช้เวลาในช่วงโมงเรียน และการให้นักเรียนสอบถามเพิ่มเติมกับครูผู้สอนเองที่ห้องพักครู สอนเพิ่มให้กับนักเรียนที่เรียนไม่ดีเมื่อคะแนนสอบออกมาไม่ดี และสอนให้กับนักเรียนถ้าต้องเตรียมตัวสอบแข่งขัน นอกจากนี้บางโรงเรียนยังเปิดสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนที่สนใจทางด้านภาษาจีนสมัครเรียนด้วย ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนซ่อมเสริมได้เป็นอย่างดี ครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ให้นักเรียนทั้งที่เรียนดีและเรียนไม่ดีโดยการสอนเพิ่มเติมให้ ซึ่งตรงกับ อินทรีย์ บัวสมบุญ (2536) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสอนซ่อมเสริมคือ

การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่อ่อนหรือเรียนไม่ทันเพื่อนซึ่งต้องการความช่วยเหลือ จากครูผู้สอนเป็นพิเศษ รวมถึงการสอนนักเรียนที่มีความรู้ได้รวดเร็วให้ได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และเป็นประโยชน์

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดมีเกณฑ์ในการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการวัดทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อีกทั้งมีการวัดที่หลากหลายทั้งในระหว่างการเรียนการสอน และการสอบปลายภาค ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนทั้งหมดดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี มี แนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ทำให้ทราบได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับ ใจทศิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดและประเมินผลไว้ว่า การวัด คือ กระบวนการ กำหนดค่า/ตีค่าคุณสมบัตินี้ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือของบุคคลเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักใน การวัด ส่วนการประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของ หรือการ ดำเนินงานกิจกรรมว่าบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด หรือมีดีเลว เพียงใด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของ โรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สำหรับโรงเรียน

1.1 จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนที่มีส่วนรับผิดชอบในการใช้ หลักสูตรภาษาจีนควรเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อช่วยให้การ ดำเนินการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 จากการวิจัย พบว่า การใช้หลักสูตรของโรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมิน เฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการใช้หลักสูตร ซึ่งขาดการประเมินในด้านงานบริหารหลักสูตร ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้

หลักสูตรการจัดการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรหรือการประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาจีน เพื่อหาข้อบกพร่องและร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไข เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

2. สำหรับครูผู้สอน

2.1 จากการวิจัย พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรแม่บท ซึ่งครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทเพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมาย และแนวทางต่าง ๆ ของหลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน

2.2 จากการวิจัย พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา แต่เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองโดยสมัครใจ ครูควรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เชิงปฏิบัติการทางด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนให้มากยิ่งขึ้น

3. สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 ควรสนับสนุนหรือจัดกิจกรรมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรภาษาจีนเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้หลักสูตร

3.2 ควรจัดให้มีศึกษานิเทศก์เฉพาะทางด้านภาษาจีนในการเข้าไปทำการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ

4. สำหรับสถาบันอุดมศึกษา

4.1 ควรเปิดสอนหลักสูตรการสอนภาษาจีน

4.2 ควรเปิดหลักสูตรวิชาชีพครูโดยเฉพาะให้กับผู้ที่มีความรู้ทางภาษาจีนที่ไม่ได้จบทางด้านการศึกษาเข้ารับการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรถนิการ์ สงวนนวน. การศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและพัฒนา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

กิติมา ปรีดีดีดิก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์, 2532.

เกรียงศักดิ์ ทรัพย์ยานนท์ และนคร ศรีวิจารย์. “การบริหารอาคารสถานที่” ประมวลสาระชุด วิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษาหน่วยที่ 13 – 15. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

จำนง พรายยิ้มแซ. เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนกับการสอนซ่อมเสริม : ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2539.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. แนวคิดและวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ. สารพัฒนาหลักสูตร. (มกราคม – มีนาคม 2537) : 25 – 29

ชลธิชา ไชยวงศ์. การศึกษาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ชุน เลย. สภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, 2542.

- นงนุช สีสันต์. **การจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน
ประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- บรรดล สุขปิติ. **การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ.** กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์,
2524.
- บำรุง กัดเจริญและฉวีวรรณ กิनावงศ์. **วิธีการสอนทั่วไป.** พิษณุโลก : โครงการตำรา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2527.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต, 2535.
- พรหทัย จันทรวงานตานนท์. **การศึกษาสภาพการจัดการโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนใน
หลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
สาขาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2549.
- ไพศาล หวังพาณิชย์. **วิธีการวิจัย.** กรุงเทพฯ : งานส่งเสริมวิจัยและตำรากองบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530.
- ภาวิณี บุญทา. **การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) :
กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ภิญโญ สาธร. **การบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- มุขรินทร์ หวง. **แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชา
ศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551.
- วัชรา เล่าเรียนดี. **การนิเทศการสอน (Supervision of Instruction).** พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- วิชัย ดิสสระ. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน แกรมมี่, 2535.
- วิชัย ราษฎร์ศิริ. **หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- วิชัย ราษฎร์ศิริ. **หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น, 2537.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. **พัฒนาหลักสูตรและการสอน – มิติใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2525.

- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ. **พระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2544.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง, สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. **แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553)**, 2549. (อัดสำเนา)
- สังัด อุทรานันท์. **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2532.
- สังัด อุทรานันท์. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2532.
- สมบุญรณ์ ตันยะ. **การประเมินทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2545.
- สมศรี ไชยศร. **ระบบหลักสูตร – การสอน**. เชียงใหม่ : พระสิงห์การพิมพ์, 2528.
- สันต์ ธรรมบำรุง. **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. **การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สุมน อมรวิวัฒน์. **ครูไม่สอนจะเป็นครูหรือ. ประมวลบทความวิชาการงานนิเทศการสื่อสารเรียนการสอน**. (8-10 กุมภาพันธ์ 2526) : 48 – 51
- สุमितตรา รัชชีสมบัติศิริ. **การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุมิตร คุณานุกร. **หลักสูตรและการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2523.
- สุมิตร อังวัฒนะกุล. **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- อินทรีย์ บัวสมบุญ. **การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

คูทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนและการจัดระบบแผนงานในโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : เอส ดี เพรส, 2538.

ภาษาอังกฤษ

Beauchamp, George A. *Curriculum Theory. 4 th ed.* Itasca Illinois :

F.E. Peacock Publisher, 1981.

Bobbitt, Franklin. *The Curriculum.* Boston : Houghton Mifflin, 1918.

Crow, A.W. *Introduction to Education.* New Delhi : Euraga Publishing House, 1980.

Good, C.V., *Dictionary of Education.* New York: McGraw-Hill Book co., Inc, 1973.

Herzberg, Fredic. *The Motivation to Work.* New York : Wiley and Sons, 1959.

Saylor, J. Galen and William M. Alexander. *Planning Curriculum for Schools.* New York :

Holt, Rinehart and Winston, Inc, 1974.

Taba, Hilda. *Curriculum Development : Theory and Practice.* New York :

Harcout Braceand World Inc., 1962.

Tyler, Ralph W. *Basic Principles of Curriculum and Instruction.* Chicago :

University of Chicago press, 1949.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0713

วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค

ด้วย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิตยศาสตร์ศึกษาและพัฒนาศาสตร์ ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษานโยบายการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้สาคผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนบุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

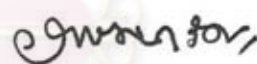
บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612
 ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0714 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553
 เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

ด้วย นายบุญเสริม สัมมาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและ
 พัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความ
 ถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขออนุญาต
 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
 ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0715

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณไสว วิสวนนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมมาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศุภณัฐ อธิกุล
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)
รองคณบดี
ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0716

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอุษณีย์ วัฒนพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและ
พัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงาน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความ
ถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศูนย์วิทยพัชระ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)
รองคณบดี
ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0717

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์นิพนธ์ พิษณุคุปต์ หินมณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมมาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0718

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้สิดมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร กับศึกษานิเทศก์ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และครูผู้สอนวิชาภาษาจีน ทั้งนี้สิดผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0719.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมนางวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาลัทธิสุตฺร ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการค้าดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษารูปแบบการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้สิดมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร กับศึกษานิเทศก์ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และครูผู้สอนวิชาภาษาจีน ทั้งนี้สิดผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายบุญเสริม สัมนางวงศ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0720

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาศาสตร์ ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร กับศึกษานิเทศก์ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบ การเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และครูผู้สอนวิชาภาษาจีน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0721

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ดิฉันมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร กับศึกษานิตยสาร รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และครูผู้สอนวิชาภาษาจีน ทั้งนี้ดิฉันผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0722

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร กับศึกษานิเทศก์ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และครูผู้สอนวิชาภาษาจีน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-0723

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษากาไรใช้หลักสูตรการสอนภาษาจีนของโรงเรียนที่มีผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง” โดยมี อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร กับศึกษานิเทศก์ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน และครูผู้สอนวิชาภาษาจีน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ฉบับที่ 1

สำหรับ ผู้นิเทศ

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาจีน

ในประเด็น ได้แก่

1. การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

ต่าง ๆ

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

4. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์

ฉบับที่ 1

สำหรับผู้นิเทศ

เรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

สถานศึกษาที่สัมภาษณ์ ..... วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ ..... เวลา .....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. วุฒิสสูงสุดทางการศึกษา .....

4. ประสบการณ์ในการนิเทศวิชาภาษาจีน ..... ปี

5. ท่านเคยเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่เคย

( ) เคย โปรดระบุรายละเอียด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน)

การศึกษาวិเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

1. ท่านศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ศึกษา เพราะเหตุใด

( ) ศึกษา อย่างไร

---

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการวิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

1. ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่มี เพราะเหตุใด

( ) มี อย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการเตรียมบุคลากรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้เกี่ยวข้องหรือไม่

( ) ไม่จัด เพราะเหตุใด

( ) จัด อย่างไร

---

2. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จัดมีอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1. ท่านนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่นิเทศติดตาม เพราะเหตุใด

( ) นิเทศติดตาม อย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

---

4. ท่านประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ประเมิน เพราะเหตุใด ( ) ประเมิน อย่างไร

---

5. ท่านประสบปัญหาในการประเมินผลหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา ( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

6. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

การศึกษารายการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ฉบับที่ 2 สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2

(ภาษาจีน) ในประเด็น ได้แก่

1. การรับนักเรียนเข้าเรียนหลักสูตรภาษาจีน
2. การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ
3. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน
4. การจัดครูเข้าสอน
5. การจัดตารางสอน
6. การจัดแผนการเรียน
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
9. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
10. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
11. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย นายบุญเสริม สัมมนาวงศ์

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 2

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

เรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

สถานศึกษาที่สัมภาษณ์ ..... วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ ..... เวลา .....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา .....

4. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง .....

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง..... ปี

6. ท่านเคยเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

 ไม่เคย เคย โปรดระบุรายละเอียด

7. ท่านเคยเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับกรณีการสอนหรือไม่

 ไม่เคย เคย โปรดระบุรายละเอียด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน)

การรับนักเรียนเข้าเรียนหลักสูตรภาษาจีน

1. ท่านมีหลักเกณฑ์ในการรับนักเรียนเข้าเรียนหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่มี

( ) มี อย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการรับนักเรียนเข้าเรียนหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การศึกษาวិเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
ต่าง ๆ

1. ท่านศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
ภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ศึกษา เพราะเหตุใด

( ) ศึกษา อย่างไร

---

2. ผู้ที่เข้าร่วมในการวิเคราะห์ประกอบด้วยใครบ้าง

---

3. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยอะไรบ้าง

---

4. ท่านประสบปัญหาในการวิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

5. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

1. ท่านมีการจัดหาบุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีนอย่างไร

---

2. ท่านเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่เตรียม เพราะเหตุใด

( ) เตรียม อย่างไร

---

3. ท่านประสบปัญหาในการเตรียมบุคลากรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดครูเข้าสอน

1. ท่านจัดครูเข้าสอนอย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการจัดครูเข้าสอนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดตารางสอน

1. ท่านจัดตารางสอนอย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการจัดตารางสอนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดแผนการเรียน

1. ท่านจัดแผนการเรียนอย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการจัดแผนการเรียนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ท่านจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่จัด เพราะเหตุใด

( ) จัด ได้แก่

---

2. ท่านประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

1. ท่านจัดบริการวัสดุหลักสูตรอย่างไร

---

2. วัสดุหลักสูตรที่จัดมีอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

---

5. ท่านจัดบริการสื่อการเรียนการสอนอย่างไร

---

6. สื่อการเรียนการสอนที่จัดมีอะไรบ้าง

---

7. ท่านประสบปัญหาในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

8. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

1. ท่านจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรอย่างไร

---

2. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จัดมีอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1. ท่านนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่นิเทศติดตาม เพราะเหตุใด

( ) นิเทศติดตาม อย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

---

4. ท่านประเมินผลการใช้หลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ประเมินผล เพราะเหตุใด

( ) ประเมินผล อย่างไร

---

5. ท่านประสบปัญหาในการประเมินผลหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

6. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

1. ท่านประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชนหรือไม่

( ) ไม่ประชาสัมพันธ์ เพราะเหตุใด

( ) ประชาสัมพันธ์ อย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษารูปแบบการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ฉบับที่ 3

สำหรับ ครูผู้สอน

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน) ในประเด็น ได้แก่

1. การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ
2. การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
3. การวางแผนการสอน
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน
6. การจัดสอนซ่อมเสริม
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย นายบุญเสริม สัมนาวงศ์

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 3

สำหรับครูผู้สอน

เรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

สถานศึกษาที่สัมภาษณ์ ..... วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ ..... เวลา .....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา .....

4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาจีน ..... ปี

5. สอนภาษาจีนในระดับชั้น .....

6. สอนภาษาจีนสัปดาห์ละ ..... ชั่วโมง

7. นอกจากวิชาภาษาจีนแล้วยังสอนวิชาอื่นอีกหรือไม่ ถ้าสอน ได้แก่ .....

8. ท่านเคยเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่เคย

( ) เคย โปรดระบุรายละเอียด

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (ภาษาจีน)

การศึกษาวិเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

1. ท่านศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรภาษาจีนหรือไม่

( ) ไม่ศึกษา เพราะเหตุใด

( ) ศึกษา อย่างไร

---

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการวิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1. ท่านทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทหรือไม่

( ) ไม่ทำความเข้าใจ เพราะเหตุใด

( ) ทำความเข้าใจ อย่างไร

---

2. ข้อมูลที่ใช้ในการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทประกอบด้วยอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

---

5. ท่านปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่

( ) ไม่ปรับ เพราะเหตุใด

( ) ปรับ อย่างไร

---

6. ข้อมูลที่ใช้ในการปรับหลักสูตรประกอบด้วยอะไรบ้าง

---

7. ท่านประสบปัญหาในการปรับหลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

8. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหอย่างไร

การวางแผนการสอน

1. ท่านวางแผนการสอนอย่างไร

---

2. การวางแผนการสอนประสบปัญหาหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร

---

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดมีอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา ( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

---

5. ท่านจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่จัด เพราะเหตุใด

( ) จัด ได้แก่

---

6. ท่านประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

7. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

1. ท่านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนหรือไม่

( ) ไม่พัฒนา เพราะเหตุใด

( ) พัฒนา อย่างไร

---

2. สื่อการเรียนการสอนที่พัฒนามีอะไรบ้าง

---

3. ท่านประสบปัญหาในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

4. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

---

5. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีอะไรบ้าง

---

6. ท่านประสบปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

7. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การจัดสอนซ่อมเสริม

1. ท่านจัดสอนซ่อมเสริมหรือไม่

( ) ไม่จัด เพราะเหตุใด

( ) จัด อย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริมหรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ท่านวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร

---

2. ท่านประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หรือไม่

( ) ไม่ประสบปัญหา

( ) ประสบปัญหา ได้แก่

---

3. ถ้าประสบปัญหา ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบศึกษาเอกสารเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

ผู้วิจัย นายบุญเสริม สัมนางวงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบศึกษาเอกสารเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) ของโรงเรียนที่มี

ผลการสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนสูง

ชื่อสถานศึกษา ..... วันที่ศึกษา .....

ประเด็นที่ศึกษา	ชื่อเอกสาร	สาระสำคัญ
การบริหารหลักสูตร 1. การศึกษาวิเคราะห์และทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ต่าง ๆ	....	....
2. การเตรียมบุคลากรใน โรงเรียน	....	....
3. การจัดครูเข้าสอน	....	....
4. การจัดตารางสอน	....	....

5. การจัดแผนการเรียน	....	....
6. การจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน	....	....
7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร	....	....
8. การนิเทศติดตามและ ประเมินผลการใช้หลักสูตร	....	....
9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร แก่ผู้ปกครองและชุมชน	....	....

<p>การสอน</p> <p>1. การทำความเข้าใจหลักสูตร แม่บทและปรับหลักสูตรให้ สอดคล้องกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>2. การวางแผนการสอน</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและกิจกรรมเสริม หลักสูตร</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>4. การพัฒนาและใช้สื่อการ เรียนการสอน</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>5. การจัดสอนซ่อมเสริม</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>6. การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายบุญเสริม สัมนาวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2525 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ในปีการศึกษา 2545 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในปีการศึกษา 2548 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์การ
จัดการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปี 2550 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรภาษาจีน ที่ Hangzhou Normal University

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย